

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Do projektu:

Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki,
Raczyn i Wydrzyn – ETAP II

Autor opracowania

mgr Dorota Sowa – Płaska

Dorota Sowa - Płaska

Łódź, kwiecień – maj 2023 r.

Aktualizacja – lipiec 2023 r.; sierpień 2023 r.

Aktualizacja na potrzeby ETAP-u II – wrzesień 2024 r.

SPIS TREŚCI:

1.	INFORMACJE OGÓLNE.....	4
1.1	Uwagi wstępne	4
1.2	Przedmiot i cel opracowania	5
1.3	Określenie zasięgu terenu objętego Prognozą	6
1.4	Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy	7
1.5	Podstawy prawne i materiały wyjściowe.....	8
1.6	Powiązania z innymi dokumentami	9
2.	STAN ISTNIEJĄCY – analiza i ocena.....	14
2.1	Charakterystyka istniejącego stanu środowiska.....	14
2.2	Charakterystyka istniejącego stanu zagospodarowania	30
2.3	Potencjalne dalsze zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	31
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	32
4.	PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE – analiza i ocena oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i zabytki	35
4.1	Cele ochrony środowiska	35
4.2	Cele ochrony środowiska kulturowego.....	36
4.3	Tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych.....	36
4.4	Opis projektowanego zagospodarowania.....	37
4.5	Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych projektu mpzp	42
	Zgodność z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska.....	42
	Ochrona na podstawie odrębnych przepisów	43
	Ochrona różnorodności biologicznej	43
	Proporcja terenów o różnych formach użytkowania.....	45
4.6	Ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych dla projektu mpzp oraz sposobów ich uwzględnienia i innych problemów środowiska	47
4.7	Ocena warunków zagospodarowania terenu określonych w projekcie planu wynikających z potrzeb ochrony środowiska.....	52
4.8	Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko, na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz zdrowie ludzi	56
4.9	Możliwość ograniczenia negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko ..	66
4.10	Rozwiązania alternatywne dla projektu planu.....	69
4.11	Przewidywane metody analizy realizacji projektowanego dokumentu	71
4.12	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	72
4.13	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	72

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1 – Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań o których mowa w art. 74a ust. 2. pkt. 1) lit. b) oraz pkt. 2) ustawy OOS (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami)

SPIS RYSUNKÓW

- Rysunek nr 1 (*Czarnożyły*) – Prognoza oddziaływania na środowisko.....skala 1:1 000

Data sporządzenia pierwotnej wersji Prognozy: 17 maja 2023 r.

Data sporządzenia zaktualizowanej wersji Prognozy: 03 lipca 2023 r.

Data sporządzenia zaktualizowanej wersji Prognozy do ETAP-u I: 14 sierpnia 2023 r.

Data sporządzenia zaktualizowanej wersji Prognozy do ETAP-u II: 19 września 2024 r.

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1 Uwagi wstępne

Zgodnie z obowiązującym polskim prawodawstwem obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego, wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – podstawa prawna art. 46 pkt. 1 ustawy z 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) – zwanej dalej ustawą OOS.

Opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko (dalej Prognoza) do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn jest realizacją obowiązku określonego w art. 51 ust. 1 ustawy OOS, która zgodnie z art. 51 ust. 2 w/w ustawy powinna:

- zawierać:
 - ✓ informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
 - ✓ informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy;
 - ✓ propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
 - ✓ informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
 - ✓ streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
 - ✓ oświadczenie autora lub kierującego zespołem o spełnieniu wymogów określonych w art. 74a ust. 2 ustawy OOS, które stanowi załącznik do Prognozy;
 - ✓ datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora lub kierującego zespołem i członków zespołu autorów;
- określać, analizować i oceniać:
 - ✓ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
 - ✓ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
 - ✓ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*;
 - ✓ cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
 - ✓ przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,

- krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawiać:
 - ✓ rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność;
 - ✓ rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i jego integralność.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej Prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, tj.:

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieluniu pismem z dnia 02 lutego 2023 r., znak PSSE.ZNS.90280.3.2023;
- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi pismem z dnia 27 stycznia 2023 r., znak: WOOŚ.411.22.2023.AJa.

Wytyczne powyższych organów uwzględniają wymagania określone w art. 51 i art. 52 ustawy OOS.

Treść Prognozy została opracowana w dostosowaniu do wyżej wymienionych wymagań, tj. wymagań zawartych w obowiązujących przepisach, tj. w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) oraz wymagań wyżej wymienionych organów uzgadniających jej zakres i stopień szczegółowości.

Prognoza nie posiada mocy prawnej i nie stanowi przedmiotu uchwały Rady Gminy. Jest dokumentem towarzyszącym, bez którego miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może być uchwalony. Stanowi element postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzanego przez Wójta Gminy Czarnożyły.

W ETAP-ie II procedurze wyłożenia do publicznego wglądu podlega jedynie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) – obszar 3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – obszar 1 i 2 oraz od 4 do 11 został już uchwalony w ETAP-ie I przez Radę Gminy Czarnożyły 23 sierpnia 2023 r. uchwałą Nr LXV/338/23 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 3 października 2023 r. poz. 8163). Aktualnie już wszedł w życie i obowiązuje.

1.2 Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (projekt planu) oraz prognoza ich oddziaływania na środowisko, przyrodę, ludzi i zabytki. Dążenie do określenia, czy i w jaki sposób zapisy i ustalenia projektu planu wpłyną na środowisko rozumianego jako *ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi elementami* (art. 3 pkt. 39 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zmianami)).

Głównym celem niniejszej Prognozy jest zaprezentowanie zagrożeń dla środowiska, przyrody, wartości kulturowych i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji ustaleń analizowanego projektu planu, oraz wskazanie metod zmniejszenia potencjalnych uciążliwości. Ma ona również na celu określenie obecnego stanu środowiska na terenie objętym uchwałą oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Ocenę przewidywanych skutków dla środowiska, jakie mogą wyniknąć z projektowanego przeznaczenia terenu i rozwiązań funkcjonalno - przestrzennych odniesiono do istniejącego stanu środowiska, jego warunków i predyspozycji użytkowych rozpoznanych w najbardziej aktualnych dokumentach o tematyce środowiskowej (opracowanie ekofizjograficzne, prognoza oddziaływania na środowisko).

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami projektu planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu na środowisko.

Ważnym zadaniem prognozy oddziaływania na środowisko jest również informowanie społeczności lokalnej o skutkach wprowadzenia w życie ustaleń planu miejscowego oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu miejscowego.

1.3 Określenie zasięgu terenu objętego Prognozą

Obszar objęty opracowaniem obejmuje łącznie jedenaście zróżnicowanych powierzchniowo fragmentów gminy położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg gminnych, powiatowych i krajowej nr 45 w obrębie:

- Czarnożyły:
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 2,2 ha położony przy drodze krajowej nr 45 i drodze gminnej nr 117455E obejmujący działkę nr ewid. od 451/10 do 451/15 – obszar 1;
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 0,4 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. 314 i 315 oraz fragment działki nr 316/3 – obszar 2;
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 1,6 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608 – obszar 3;
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 0,1 ha położony przy skrzyżowaniu drogi krajowej nr 45 i dróg powiatowych nr 4534E i 4535E obejmujący działkę nr ewid. 788 i 789 – obszar 4;
- Emanuelina - obszar o powierzchni ok. 1,8 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. 20/3, 19/1 i 19/2 – obszar 5;
- Gromadzice - obszar o powierzchni ok. 7,0 ha położony przy drodze gminnej nr 117459E obejmujący działkę nr ewid. 380 i 378/2 – obszar 6;
- Leniszki - obszar o powierzchni ok. 2,0 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. od 197/1 do 197/4 – obszar 7;
- Raczyn - obszar o powierzchni ok. 1,6 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. 337/2 i 337/4 – obszar 8;
- Wydrzyn:
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 12,7 ha położony pomiędzy drogą krajową nr 45 i drogą gruntową obejmujący działkę nr ewid. od 107/2 do 112 – obszar 9;
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 0,9 ha położony pomiędzy drogą krajową nr 45 i drogą gruntową obejmujący działkę nr ewid. 131 – obszar 10;
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 0,9 ha położony przy drodze gminnej nr 117456E obejmujący działkę nr ewid. 164 – obszar 11.

Swoim zasięgiem obejmują one zróżnicowane powierzchniowo obszary od niespełna 0,1 ha do ok. 12,7 ha. Łączna powierzchnia obszaru to ok. 31,2 ha.

Granice obszaru opracowania zostały graficznie wyznaczone na rysunkach projektu planu w skali 1:1000, będących integralnym załącznikiem Nr od 1.1 do 1.11 do tekstu uchwały - projektu planu. Pierwotnie zostały one określone i wyznaczone na załącznikach nr od 1 do 11 do uchwały Nr LI/267/22 Rady Gminy Czarnożyły z dnia 7 września 2022 roku *w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn*.

Zakres przestrzenny Prognozy w zakresie powiązań i oddziaływań zewnętrznych poszerzono poza opisywany teren. Zatem zasięg terenu objętego niniejszą Prognozą to obszar objęty projektem planu oraz tereny sąsiednie, czyli obszary pozostające w zasięgu oddziaływań związanych z realizacją ustaleń projektu planu.

W ETAP-ie II procedurze wyłożenia do publicznego wglądu podlega jedynie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) – obszar 3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – obszar 1 i 2 oraz od 4 do 11 został już uchwalony w ETAP-ie I przez Radę Gminy Czarnożyły 23 sierpnia 2023 r. uchwałą Nr LXV/338/23 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 3 października 2023 r. poz. 8163). Aktualnie już wszedł w życie i obowiązuje.

1.4 Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Sporządzenie Prognozy wymaga zastosowania wielu metod analizy i oceny.

Najważniejszym etapem prac jest zbiór dostępnych informacji o terenie. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy OOS informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Wykorzystano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska naturalnego i kulturowego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia. Część informacji została zebrana podczas prac nad pracami projektowymi miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Głównym elementem Prognozy jest analiza zaprojektowanych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, zapisanych w projekcie planu w formie szczegółowych wskazań, co i gdzie powinno się pojawić/wybudować. Dlatego też podstawową metodą analizy wpływu rozwiązań projektu planu na środowisko jest porównanie w układzie przestrzennym rozmieszczenia zaplanowanych ustaleń z danymi o elementach środowiska. Zebrane informacje posłużyły do nakreślenia obrazu funkcjonowania obszaru w chwili obecnej (rozpoznanie stanu środowiska) i porównania go ze stanem przewidywanym, jako skutek realizacji przeanalizowanych ustaleń projektu planu.

Prognoza jest oceną oddziaływania na środowisko rozwiązań projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn oraz w przypadku niekorzystnych zmian propozycją ich modyfikacji w celu zminimalizowania niekorzystnego wpływu na środowisko. Osiągane jest to poprzez:

1. ocenę skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektu planu;
2. sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, określających osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego przestrzennego zagospodarowania obszaru.

Przeprowadzona analiza oparta jest na założeniach, że stanem odniesienia dla Prognozy są:

- Sowa D., Czaplińska A., *Gmina Czarnożyły – opracowanie ekofizjograficzne*, 2012;

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły* przyjęte przez Radę Gminy Czarnożyły uchwałą Nr LXIV/330/23 z dnia 27 czerwca 2023 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły* - uchwała Nr XV/57/2004 Rady Gminy Czarnożyły z dnia 29 marca 2004 r.;
- *Analizowany projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn.*

W dokumencie *Prognozy oddziaływania na środowisko* zastosowano metodę opisową oraz graficzną, co skutkowało przedstawieniem części tekstowej opracowania (treść Prognozy) oraz części graficznej – rysunki Prognozy wykonane na rysunkach projektu planu.

1.5 Podstawy prawne i materiały wyjściowe

Podstawy prawne:

- *zagospodarowanie przestrzenne, prawo budowlane:*
 - ✓ uchwała Nr LI/267/22 Rady Gminy Czarnożyły z dnia 7 września 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn;
 - ✓ ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r., poz. 503 ze zmianami);
 - ✓ rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r., poz. 2404);
 - ✓ ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. z 2022 r., poz. 88 ze zmianami);
 - ✓ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225);
 - ✓ ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1693 ze zmianami);
 - ✓ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1518);
 - ✓ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zmianami);
- *ochrona środowiska, ochrona przyrody:*
 - ✓ ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami);
 - ✓ ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zmianami);
 - ✓ ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zmianami);
 - ✓ ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r., poz. 2187);
 - ✓ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 1383);
 - ✓ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zmianami).
- *powierzchnia ziemi:*
 - ✓ ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2022 r., poz. 2409);
- *odpady:*

- ✓ ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zmianami);
- ✓ ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2022 r., poz. 699 ze zmianami);
- *gospodarka wodno-ściekowa:*
 - ✓ ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *prawo wodne* (Dz. U. 2022 r., poz. 2625 ze zmianami);
- *powietrze, hałas, pola elektromagnetyczne:*
 - ✓ rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. 2014 r., poz. 112).

Podstawowe materiały wyjściowe, opracowania:

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły* (zwane dalej Studium...) przyjęte Uchwałą Nr LXIV/330/23 Rady Gminy Czarnożyły z dnia 27 czerwca 2023 roku wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko¹;
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły* - uchwała Nr XV/57/2004 Rady Gminy Czarnożyły z dnia 29 marca 2004 r.;
- Sowa D., Czaplińska A., *Gmina Czarnożyły – opracowanie ekofizjograficzne*, 2012;
- *Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn* w granicach określonych uchwałą Rady Gminy Czarnożyły Nr LI/267/22 z dnia 7 września 2022 roku.

1.6 Powiązania z innymi dokumentami

Ustalenia projektu planu w największym stopniu wiążą się z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2022 r., poz. 503 ze zmianami) przy opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły ze względu na zróżnicowanie strukturalne i funkcjonalne wyznaczyło na terenie gminy strefy przestrzenne, dla których przyjęto odmienne założenia dla realizacji polityki przestrzennej i kierunków rozwoju. Poszczególne strefy zostały podzielone na tereny, dla których ustalono kierunki zmian funkcjonalno – przestrzennych w zakresie zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Obszar stanowiący przedmiot opracowania położony jest w obrębie strefy:

- zainwestowania obejmującej tereny o średniej i dużej presji antropogenicznej oraz zapewniającej realizację potrzeb mieszkańców w zakresie zamieszkania, rekreacji, wypoczynku, działalności usługowej i wytwórczej, komunikacji i infrastruktury. Pod względem ustalonej w Studium... przeważającej² funkcji są to tereny przeznaczone pod:
 - ✓ zabudowę zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z usługami związanymi z obsługą rolnictwa oraz z uzupełniającą funkcją w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami (związanymi z prowadzeniem gospodarstwa, obsługą

¹ Jest to najbardziej aktualne opracowanie dotyczące analizowanego obszaru chociażby w aspekcie rozpoznania i charakterystyki stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego, które zostało dodatkowo zaktualizowane zgodnie ze stanem formalnym i prawnym panujący na okres sporządzania niniejszej Prognozy (m.in. surowce mineralne, warunki wodne, szata roślinna).

² Czyli dominujący sposób zagospodarowania terenu. Oznacza to, iż dopuszczalne jest wprowadzanie dodatkowych funkcji uzupełniających, które nie kolidują z funkcją podstawową, nie pogarszają warunków życia mieszkańców oraz nie wpływają niekorzystnie na środowisko naturalne, przyrodnicze i kulturowe.

mieszkańców czy agroturystyką (**RMM**) – cały obszar 2 (Czarnożyły) i 7 (Leniszki); północna część obszaru 1 (Czarnożyły); wschodnia część obszaru 11 (Wydrzyn);

- ✓ zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami oraz z uzupełniającą funkcją w postaci zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z usługami związanymi z obsługą rolnictwa (**MN**) – południowo-zachodnia część obszaru 11 (Wydrzyn);
ponadto cały obszar 3 (Czarnożyły) to teren ogrodów działkowych docelowo przekształcanych w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (ZD/MN):
- ✓ zabudowę usługową – zabudowę usług publicznych (**Up**) realizowanych głównie jako inwestycje celu publicznego z uzupełniającą funkcją w postaci terenów zieleni urządzonej i obsługi komunikacyjnej (parkingi) – cały obszar 4 (Czarnożyły);
- ✓ zabudowę usługową i mieszkaniową jednorodzinną dopuszczoną na zasadach równorzędnych (**UMN**), których udział zostanie ustalony na etapie planu miejscowego – wschodnia część obszaru 9 i 10 (Wydrzyn) – pas teren o szerokości 65,0 m wyznaczony wzdłuż drogi krajowej nr 45;
- ✓ zabudowę produkcyjną oraz magazynowo - składową i zabudowę usługową dopuszczoną na zasadach równorzędnych (**PU1**), których udział zostanie ustalony na etapie planu miejscowego – znacząca część obszaru 9 (Wydrzyn);
- produkcji rolnej obejmującej tereny o niewielkiej presji antropogenicznej, związanej z użytkowaniem rolniczym gruntów; pod względem funkcjonalnym jest to teren rolniczy (**R**) z dopuszczoną funkcją uzupełniającą w postaci zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych – centralna i południowa część obszaru 1 (Czarnożyły); południowe krańce obszaru 5 (Emanuelina); wschodnia i zachodnia część obszaru 6 (Gromadzice); północno-zachodnie krańce obszaru 8 (Raczyn); znacząca część obszaru 10 (Wydrzyn);
- ekosystemu obejmującej tereny otwarte, wolne od zabudowy lub o niewielkim stopniu przekształceń antropogenicznych wyłączonych z dalszego zainwestowania i zabezpieczających najcenniejsze walory i zasoby przyrodnicze gmin; pod względem funkcjonalnym jest to teren rolniczy (głównie użytki zielone) w dolinach rzek, cieków pełniący funkcje przyrodnicze i ekologiczne, z zakazem realizacji nowej zabudowy zagrodowej i zalesiania większych obszarów (**Rz**) – znacząca część obszaru 5 (Emanuelina), obszaru 6 (Gromadzice) i obszaru 8 (Raczyn); zachodnie krańce obszaru 10 (Wydrzyn), północno-zachodnia część obszaru 11 (Wydrzyn). Strefa ta jest istotna ze względu na zapewnienie odpowiedniego mikroklimatu, stosunków wodnych, gruntowych, bioróżnorodności środowiska przyrodniczego oraz podnosi jakość życia człowieka.

Ponadto na uwagę zasługuje fakt, iż na całym obszarze 6 (Gromadzice), obszarze 8 (Raczyn), obszarze 9 (Wydrzyn) oraz na znaczącej części obszaru 1 (Czarnożyły), obszaru 5 (Emanuelina) i obszaru 10 (Wydrzyn), jako funkcja podstawowa lub uzupełniająca, zostały dopuszczone farmy fotowoltaiczne – urządzenia wytwarzające energię z energii promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW.

W centralnej części obszaru 1 (Czarnożyły) został zarezerwowany pas terenu o szerokości 30,0 m pod projektowaną obwodnicę Czarnożył w ciągu drogi krajowej nr 45.

Studium... postuluje, iż wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę powinno mieć związek z rzeczywistymi potrzebami rozwojowymi miejscowości. Wzrost przestrzeni zurbanizowanej powinien być proporcjonalny do obecnego stanu jej zurbanizowania i potencjału rozwojowego.

Według ustaleń Studium... sposób zagospodarowania terenu nie może tworzyć kolizji przestrzennych z istniejącym zagospodarowaniem oraz z ekosystemem gminy. Akcentuje, iż przestrzenny i gospodarczy rozwój gminy powinien następować w sposób zrównoważony z dużym poszanowaniem zasobów i stanu środowiska. Głównym kierunkiem działań jest potrzeba zachowania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego gminy, podejmowania działań nie pogarszających jego stanu oraz zapobiegania występowania negatywnego wpływu na środowisko.

Studium... wskazuje na terenie gminy Czarnożyły, a zatem i w granicach opracowania, na konieczność przestrzegania zasad ochrony poszczególnych elementów środowiska: powietrza, wód

powierzchniowych i podziemnych, powierzchni ziemi i gleb, surowców mineralnych określonych w tym dokumencie, a także wskazuje na ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektroenergetycznym niejonizującym oraz na konieczność ochrony przyrody i krajobrazu przy nowych sposobach użytkowania. Ważniejsze wytyczne Studium... do uwzględnienia przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego to:

- utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków z zachowaniem naturalnych zespołów zieleni, rodzimych gatunków roślin i zwierząt;
- ograniczanie „niskiej emisji” poprzez wprowadzanie paliw charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisyjnymi (np. gaz przewodowy, olej opałowy lekki, energia elektryczna);
- wspieranie działań minimalizujących emisję zanieczyszczeń, m.in. wspieranie inwestycji polegających na modernizacji systemów grzewczych wykorzystujących odnawialne źródła energii, propagowanie wśród mieszkańców wykorzystania odnawialnych i ekologicznych źródeł energii;
- ochrona wód podziemnych przed jakościową i ilościową degradacją (m.in. dążenie do docelowego osiągnięcia co najmniej dobrego stanu wód podziemnych oraz racjonalizacja zużycia wody we wszystkich dziedzinach gospodarki);
- rozbudowa sieci wodociągowej równomiernie do stanu rozwoju przestrzennego i podejmowania nowych działań inwestycyjnych;
- obowiązek kanalizowania obszarów zurbanizowanych i przeznaczonych do urbanizacji, pierwszoplanowo należy kanalizować tereny wyposażone w sieć wodociągową;
- zakaz bezpośredniego zrzutu zanieczyszczeń do wód podziemnych i powierzchniowych;
- stosowanie nowoczesnych technologii wpływających na czystość i ilość odprowadzanych ścieków;
- prowadzenie działań ze szczególnym uwzględnieniem istniejących terenów zmeliorowanych – m.in. przebudowa urządzeń melioracyjnych w sposób umożliwiający funkcjonowanie sieci na terenach sąsiednich; ochrona ich jako terenów rolnych;
- przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód i gleb szkodliwymi nawozami poprzez promocję i wspieranie rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego oraz propagowanie wśród rolników Kodeksu Dobrej Polityki Rolniczej;
- wprowadzanie nasadzeń zieleni wysokiej i średniowysokiej wzdłuż ciągów komunikacyjnych;
- zwiększenie istniejących i wprowadzenie nowych pasów zadrzewień zieleni izolacyjnej w pobliżu inwestycji emitujących wysoki stopień uciążliwości akustycznej;
- ustawiczne ograniczanie uciążliwości prowadzonej działalności;
- stosowanie rozwiązań techniczno-organizacyjnych ograniczających hałas u źródła.

Studium... nie jest aktem prawa miejscowego. Ustalenia przyjęte w tym dokumencie są jednak wiążące dla organów przy sporządzaniu planów miejscowych. Wymagane jest, aby nie naruszały one ustalonego w Studium... przeznaczenia terenów. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest zgodny ze Studium... wtedy, gdy wypełnia określone nakazy i zakazy lub je uszczegóławia. Dlatego dla omawianego terenu przyjęto ustalenia zgodne ze Studium.... Dla analizowanego obszaru obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego opracowany dla terenu całej gminy (Uchwała Nr XV/57/2004 Rady Gminy Czarnożyły z dnia 29 marca 2004 roku), ale potrzeby inwestycyjne wymagają zmian w zapisach ww. planu.

Do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły w ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko została sporządzona Prognoza oddziaływania na środowisko. Jest to najbardziej aktualne opracowanie dotyczące analizowanego obszaru chociażby w aspekcie rozpoznania i charakterystyki stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego, które zostało dodatkowo zaktualizowane zgodnie ze stanem formalnym i prawnym panującym na okres sporządzania niniejszej Prognozy, m.in. w zakresie surowców mineralnych, warunków wodnych (w tym zagrożenie powodziowe wodami Pysznicy i Oleśnicy), czy szaty roślinnej.

„Opracowanie ekofizjograficzne” wykonane dla gminy Czarnożyły zawiera charakterystykę

poszczególnych elementów środowiska uwzględniając ich wzajemne powiązania, w tym z otoczeniem. Przedstawia prawnie chronione zasoby przyrodnicze. Określa obecny stan środowiska i uwydatnia główne jego źródła uciążliwości i zagrożeń oraz możliwości ich ograniczania. Ocenia odporność środowiska na degradację i jego zdolności do regeneracji oraz stan ochrony i użytkowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Analizuje zgodność dotychczasowego sposobu zagospodarowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz ocenę i prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku.

Dokument ten określa przyrodnicze uwarunkowania dla kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Definiuje ograniczenia dla rozwoju różnych funkcji użytkowych, w tym wynikające z potrzeby ochrony zasobów środowiska lub możliwości uciążliwości i zagrożeń dla środowiska. Dokonuje oceny przydatności dla potrzeb budownictwa.

Jako podsumowanie zawiera wytyczne dla opracowywanych studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W celu ochrony i zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska przyszłe opracowania planistyczne powinny uwzględniać wrażliwości środowiska i potrzeby zabezpieczenia jego stanu. Ich realizacja będzie znaczącym krokiem gminy w zakresie realizacji polityki zrównoważonego rozwoju w zakresie gospodarki przestrzennej. Ustalenia Studium... oraz przyszłych projektów MPZP powinny być kompromisem łączącym ochronę poszczególnych wartości środowiskowo-przyrodniczych wraz z możliwościami zapewniającymi lokalny rozwój gospodarczy.

W „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły”, zatwierdzonym uchwałą Nr XV/57/04 Rady Gminy w Czarnożyłach z dnia 29 marca 2004 roku (Dz. U. Woj. Łódzkiego z 2004 r., Nr 164, poz. 1494), określono ogólne ustalenia z zakresu ochrony środowiska, w tym:

- **zakaz:**
 - ✓ realizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
 - ✓ emisji do powietrza zanieczyszczeń o charakterze odorowym;
 - ✓ lokalizowania obiektów kubaturowych nie związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego na terenach nie posiadających zgody na zmianę przeznaczenia z użytkowania rolniczego;
 - ✓ prowadzenia działalności gospodarczej o uciążliwości wykraczającej poza granice działki lub działek do których inwestor posiada tytuł prawny;
 - ✓ wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu.
- **obowiązek:**
 - ✓ gromadzenia i selekcji odpadów na posesjach w urządzeniach przystosowanych do ich gromadzenia;
 - ✓ zachowania walorów środowiska przyrodniczego, w tym zieleni znajdującej się na terenie działek: istniejącej zieleni wysokiej, pojedynczych drzew, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- **rodzaje terenów podlegających ochronie akustycznej, w obrębie których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu.**

Wprowadzono liczne ustalenia konserwatorskie mające na celu ochronę dóbr kultury i krajobrazu kulturowego.

Zostały ustalone zasady w zakresie infrastruktury technicznej, które korzystnie wpłyną na warunki sanitarne i gruntowo-wodne gminy. Propaguje dalszy rozwój sieci kanalizacji sanitarnej. Promuje źródła i paliwa ekologicznie czyste.

Określono przeznaczenie poszczególnych terenów oraz ogólne i szczegółowe warunki ich zabudowy i zagospodarowania.

Analizowane tereny, zgodnie z obowiązującym prawem miejscowym przeznaczone zostały przede wszystkim pod funkcje rolnicze, w obrębie których obowiązuje zakaz wprowadzania obiektów kubaturowych nie związanych z produkcją rolną i zabudową rolną, a na części – całkowity zakaz zabudowy (cały obszar 5 (Emanuelina), znacząca część obszary 6 (Gromadzice), 7 (Leniszki) i 11 (Wydrzyn) oraz południowo-wschodnie krańce obszaru 8 (Raczyn). **Cały obszar 3 (Czarnożyły) to teren ogrodów**

działkowych. Do urbanizacji zostały przeznaczone jedynie fragmenty niektórych obszarów:

- pod zabudowę zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną: północna i południowa część obszaru 1 (Czarnożyły) i 7 (Leniszki);
- pod usługi publiczne i komercyjne – wschodnia część obszaru 4 (Czarnożyły).

Ponadto w centralnej części obszaru 1 (Czarnożyły) został zarezerwowany pas terenu pod obwodnicę Czarnożył (droga główna lub zbiorcza) oraz zachodnia część obszaru 4 (Czarnożyły) to teren drogi zbiorczej.

Nie mniej jednak potrzeby inwestycyjne właścicieli działek, będących przedmiotem opracowania, zrodziły konieczność zmian w obowiązującym dotychczas prawie miejscowym.

Do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły została wykonana prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze (mgr inż. M. Wiśniewska, maj 2003).

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach, tj.: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Należy minimalizować podatność na ryzyko związane ze zmianami klimatu, uwzględniając m.in. ten aspekt na etapie planowania inwestycji. Konieczne jest opracowanie planów szybkiego reagowania na wypadek katastrof klimatycznych (powódzie, susze, fale upałów) - by instytucje publiczne mogły nieść natychmiastową pomoc poszkodowanym oraz konieczne jest wyznaczenie działań, z punktu widzenia ekonomicznego realizowanych jako pierwsze. Należy pierwszoplanowo przeciwdziałać zagrożeniom zdrowia i życia ludzi oraz szkodom o nieodwracalnych skutkach (np. w postaci utraty dóbr kultury, rzadkich ekosystemów).

Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego, które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju. Dlatego też przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań administracji szczebla centralnego, ale także regionalnego i lokalnego.

Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe zawiera m.in. wskazówki dotyczące włączania problematyki zmian klimatu z elementami różnorodności biologicznej do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Jednym z jej zadań jest bowiem zarządzanie konfliktami i efektami synergii między zmianami klimatu (łagodzenie i adaptacja), różnorodnością biologiczną i innymi kwestiami środowiskowymi. W SOOŚ należy dokonać wszechstronnej analizy powiązań między łagodzeniem zmian klimatu, adaptacją do nich a także innymi kwestiami środowiskowymi. Jest to szczególnie istotne w przypadku planów zagospodarowania przestrzennego, które w ogólny sposób określają cele dotyczące zmian klimatu.

Powyższy dokument zwraca uwagę, iż uwzględnianie zmian klimatu i różnorodności biologicznej w kontekście strategicznej oceny oddziaływania na środowisko niesie ze sobą liczne wyzwania. Wynika to ze złożoności zagadnień dotyczących zmian klimatu i związanych z nimi związków przyczynowo-skutkowych oraz długofalowego charakteru skutków zmian i ich tendencja do kumulowania się w czasie. Ważny jest też czynnik niepewności, który jest obecny w każdym procesie decyzyjnym.

„Poradnik...” definiuje przykładowe problemy związane ze zmianami klimatu i różnorodnością biologiczną warte uwzględnienia w ramach SOOŚ.

Tabela 1 Przykłady głównych problemów powiązanych ze zmianami klimatu i różnorodnością biologiczną koniecznych do uwzględnienia w ramach SOOŚ

Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Różnorodność biologiczna
✓ Zapotrzebowanie na energię	✓ Fale upałów	✓ Degradacja ekosystemów i ich

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi **Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – ETAP II**

✓ w przemyśle i budownictwie ✓ Emisje gazów cieplarnianych w budownictwie, gospodarce odpadami i z transportu oraz związane z generacją energii ✓ Sposób użytkowania gruntów i jego zmiana ✓ Leśnictwo i różnorodność biologiczna ✓ Tereny chronione	✓ Susze ✓ Zarządzanie ryzykiem powodziowym ✓ Ekstremalne opady ✓ Burze i silne wiatry	- potencjału do dostarczania usług ekosystemów ✓ Utrata siedlisk, ich fragmentacja ✓ Utrata różnorodności gatunków ✓ Utrata różnorodności genetycznej
--	--	--

Źródło: Ministerstwo Środowiska Departament Zrównoważonego Rozwoju, „Poradnik przygotowania inwestycji” z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe, Warszawa, 2015

Akcentuje, iż kluczową odpowiedzią na zmiany klimatu winno być zwiększanie odporności na zmiany klimatu poprzez działania adaptacyjne, czyli działania zmniejszające podatność na zmiany klimatu i zmienność klimatu takie jak m.in.: specyfikacja materiałów, drenaż, ochronne struktury inżynierskie, retencja i dystrybucja wód, umocnienia brzegowe, planowanie strategiczne, odpowiednie planowanie przestrzenne, planowanie zagospodarowania terenu, zazielenianie obszarów miejskich.

Jednocześnie dokument ten podkreśla, iż w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko warto uwzględnić nie tylko oddziaływanie planu/programu na klimat i zmiany klimatu, jak również oddziaływanie zmieniających się warunków klimatycznych na plan/program i jego realizację.

Konieczność uwzględniania łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko spowodowana jest obserwowanymi w ostatnich dziesięcioleciach skutkami zmian klimatu, polegającymi m. in. na wzroście temperatury oraz zwiększeniu częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zmiany klimatu należy postrzegać, jako potencjalne ryzyko, które powinno być brane pod uwagę przy projektowaniu i redagowaniu zapisów planu miejscowego.

2. STAN ISTNIEJĄCY – analiza i ocena

2.1 Charakterystyka istniejącego stanu środowiska³

Rzeźba

Gmina Czarnożyły leży w Polsce Środkowej, na południowo-zachodnich krańcach województwa łódzkiego. Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego (1998) mieści się w obrębie mezoregionu Wysoczyzna Łódzewska – część zachodnia gminy i Kotliny Szczercowskiej – część wschodnia gminy należących do makroregionu Nizina Południowopolska, położonych w granicach podprovincji (regionu) Nizin Środkowopolskich, stanowiącej część prowincji – Niz Środkowoeuropejskiej.

Na tle krain wyznaczonych przez Dylikową (1973) obszar gminy leży na Kotlinie Szczercowskiej usytuowanej na pograniczu Równiny Szadkowskiej oraz Równiny Piotrkowskiej.

Powierzchnia obszaru gminy została ukształtowana w młodszym czwartorzędzie. Na całym obszarze dominuje krajobraz starogłacialny (zgodnie z podziałem wg J. Kondrackiego) z licznie występującymi cechami rzeźby związanej z akumulacją lodowcową stadiu Warty (procesy glacialne) przeobrażonej w warunkach interglacialnych, peryglacialnych i holocenów. Decydującą rolę odegrały czynniki denudacyjne.

³ Podrozdział Prognozy opracowany na podstawie: 1) *Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarnożyły* przyjętego uchwałą Nr LXIV/330/23 Rady Gminy Czarnożyły z dnia 27 czerwca 2023 r.; 2) *Gmina Czarnożyły – opracowanie ekofizjograficzne*, 2012 r. autorstwa mgr D. Sowa i A. Czaplińska.

Stopień urozmaicenia powierzchni gminy jest niewielki. Znaczny obszar gminy posiada mało urozmaiconą rzeźbę terenu określaną jako płaskorówninną (spadki do 1%) oraz lekko falistą i lekko pagórkowatą (spadki 1-3%). Ok. 90% powierzchni gminy leży na wysokości 165 – 185 m n.p.m. Tylko niewielki obszar w północno – wschodniej i zachodniej części gminy zaliczyć można do typu rzeźby falistej pagórkowatej (spadki 3-5% i powyżej). Są to równocześnie tereny najwyżej wyniesione osiągając najwyższą wysokość rzędu 197,0 m n.p.m. (sołectwo Emanuelina).

Powierzchnia gminy obniża się zarówno w kierunku północno – zachodnim, jak i południowo – wschodnim. Najniżej usytuowane jest dno doliny rzeki Pysznej w obrębie sołectwa Gromadzice – na wysokości 165,2 m n.p.m. Deniwelacja maksymalnej i minimalnej wysokości powierzchni terenu gminy wynosi zatem 31,8 m na odległości 5 km.

Współczesny obraz ukształtowania powierzchni jest rezultatem nakładania się na siebie szeregu procesów rzeźbotwórczych mających genezę m.in. glacialną, peryglacialną i holoceniową. Pod względem geomorfologicznym w granicach analizowanego obszaru można wyróżnić następujące formy rzeźby terenu będące wynikiem działania różnych procesów:⁴

- formy pochodzenia wodnolodowcowego:
 - ✓ równiny wodnolodowcowe – stanowią podłoże całego obszaru: 2, **3 (Czarnożyły)**, 9, 10 (Wydrzyn); znaczącej powierzchni obszaru 8 (Raczyn); południowych krańców obszaru 1 (Czarnożyły), 5 (Emanuelina), 7 (Leniszki); północnych krańców obszaru 5 (Emanuelina); wschodnich krańców obszaru 11 (Wydrzyn);
 - ✓ równiny zastoiskowe – stanowią podłoże znaczącej powierzchni obszaru 5 (Emanuelina);
 - ✓ formy akumulacji szczelinowej – stanowią podłoże znaczącej powierzchni obszaru 1 (Czarnożyły);
 - ✓ równiny erozyjne wód roztopowych – stanowią podłoże całego obszaru 4 (Czarnożyły) oraz znaczącej powierzchni obszaru 7 (Leniszki);
- formy pochodzenia rzeczno-erozyjnego:
 - ✓ starsze (I) tarasy akumulacyjno-erozyjne w dolinach rzecznych 6,0-18,0 m n. p. rzeki – stanowią podłoże całego obszaru 6 (Gromadzice);
- formy pochodzenia denudacyjnego:
 - ✓ dolinki denudacyjne – stanowią podłoże znaczącej powierzchni obszaru 11 (Wydrzyn) oraz południowej części obszaru 8 (Raczyn).

Rzeźba na znacznej części powierzchni gminy (spadki 0-3%) z przyrodniczego i gospodarczego punktu widzenia nie stwarza zagrożeń dla gospodarki rolnej (jest wolna od zagrożeń erozyjnych) i jest korzystna dla zabudowy. Takie tereny nie stanowią również ograniczenia dla działalności gospodarczej i budownictwa. Nie mniej jednak na obszarach o nachyleniu 0 – 0,5% mogą wystąpić problemy z odprowadzaniem wód, co wiąże się z możliwością ich płytkiego zalegania.

Charakter analizowanego obszaru – tj. 11 niewielkich powierzchniowo obszarów położonych w różnych częściach gminy powoduje, iż cechuje go bardzo zróżnicowana hipsometria. Najwyżej wyniesiony nad poziom morza jest obszar 1 (Czarnożyły) – od 183,75 m n.p.m. do 188,75 m n.p.m., a najniżej obszar 6 (Gromadzice) – od 166,25 m n.p.m. do 167,5 m n.p.m. Generalnie analizowane obszary położone są na wysokości od 180,0 m n.p.m. do 182,5 m n.p.m. oraz od 183,75 m n.p.m. do 186,25 m n.p.m. Obszar 8 (Raczyn) położony jest na wysokości poniżej 180 m n.p.m., a dokładnie od 177,5 m n.p.m. do 180,0 m n.p.m.

Budowa geologiczna i grunty

Gmina Czarnożyły położona jest w brzeżnej, północno – wschodniej części monokliny przedsudeckiej, obejmującej południowo – zachodnią część województwa łódzkiego oraz zbudowanej

⁴ Na podstawie *Szkieletu geomorfologicznego 1:100 000* – arkusz Wieluń (733) zawartego w *Objaśnieniach do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000*, Głazek J., Dąbrowski P., Ratajczak R., 2015, PIG, Warszawa

z pasmowo ułożonych formacji jurajskich. Podłoże zostało skonsolidowane podczas fałdowań kaledońskich i waryscyjskich (hercyńskich), a pokrywa platformowa zaczęła się rozwijać od górnego permu (cechsztynu) i powstawała przez całą erę mezozoiczną.

Utwory wieku jury górnej i środkowej oraz osady neogenu stanowią podłoże dla utworów czwartorzędowych o powierzchni wykazującej znaczne urozmaicenie i zróżnicowanie. Isohipsy stropu utworów podczwartorzędowych przebiegają od 140-150 m n.p.m. na znaczącej części gminy do 160-170 m n.p.m. w jej części południowej i północno-wschodniej.⁵ Oznacza to, iż ich strop jest bardzo zróżnicowany i kształtuje się na różnej głębokości.

Podłoże mezozoiczne zachodniej i centralnej części gminy Czarnożyły tworzą utwory jury środkowej wykształcone jako iły (w tym iły rudonośne) i mułowce z syderytami i wkładkami piaskowców (Łagiewniki, Raczyn) oraz wapienie piaszczyste, gezy wapniste i dolomityczne (Czarnożyły). W części wschodniej gminy podłoże mezozoiczne tworzą utwory jury górnej wykształcone jako wapienie z krzemieniami i margle (Gromadzice, Stawek).⁶ Na znacznej części gminy stanowią one bezpośrednie podłoże osadów czwartorzędowych.

Na osadach mezozoicznych zalegają osady neogenu, które nie stanowią ciągłej pokrywy na obszarze gminy. Wykształciły się one przede wszystkim w północnej części gminy (Kąty, Emanuelina, Czarnożyły) w postaci ilów, mułków, piasków z wkładkami węgla brunatnego (formacja poznańska), a miejscami w postaci mułków, piasków i glin deluwialnych z rumoszem skalnym. Miąższość jurajskich utworów zwietrzelinowych jest różna, od kilkunastu metrów (Czarnożyły) do kilkudziesięciu (Katy).⁷

Zatem podłoże dla utworów czwartorzędowych, budujących powierzchniową warstwę obszaru gminy Czarnożyły, stanowią utwory wieku jurajskiego i neogenu. Charakter analizowanego obszaru – tj. 11 niewielkich powierzchniowo obszarów położonych w różnych częściach gminy powoduje, iż podłoże podczwartorzędowe tworzą zarówno osady jurajskie, jak i neogenu.

Utworami powszechnie odsłaniającymi się na powierzchni gminy są osady czwartorzędowe tworzące zwartą pokrywę o zróżnicowanej miąższości, uzależnionej od morfologii terenu i powierzchni stropowej starszych osadów oraz zróżnicowanej morfogenezie (osady glacialne, peryglacialne, holoceny). Generalnie miąższość pokrywy czwartorzędowej wzrasta w kierunku północnym osiągając największą grubość w rejonie Czarnożył – 46,3 m oraz Łagiewnik – 46,6 m.⁸

W powierzchniowej budowie geologicznej gminy Czarnożyły główną rolę odgrywają złożone przez lądolody środkowopolskie, szczególnie w obrębie wysoczyzn, osady glacialne, powstałe podczas vistulianu osady peryglacialne oraz holoceny osady wypełniające przede wszystkim doliny rzeczne i zagłębienia. Największe powierzchnie zajmują osady glacialne i peryglacialne, a najmniejsze – osady holoceny. Wykształcone są one w postaci utworów piaszczysto – żwirowych oraz gliniastych. Uwzględniając morfologię reprezentowane są one głównie przez glinę piaszczystą i zwałową lub z wkładkami piasków, żwirów i głazików; piaski o różnej granulacji (drobno-, średnio-, gruboziarniste) miejscami mułkowate, pylaste lub z wkładkami węgla brunatnego, iły; żwir; pyły; mułki ilaste i gliniaste; iły, miejscami piaszczyste; torfy.

Utworami czwartorzędowymi odsłaniającymi się na powierzchni analizowanych obszarów są:⁹

- gliny zwałowe – osady powstałe w wyniku akumulacji lodowcowej; są to osady zielonkawozółte i brązowe, miejscami smugowane i laminowane piaskami o miąższości od kilku do kilkunastu metrów; powszechnie występują w nich soczewy oraz koryta wypełnione piaskami i żwirami – budują podłoże

⁵ Na podstawie *Szkiecu geologicznego odkrytego 1:100 000* – arkusz *Wieluń* (733) zawartego w *Objaśnieniach do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000*, Głazek J., Dąbrowski P., Ratajczak R., 2015, PIG, Warszawa

⁶ Ibidem

⁷ Ibidem

⁸ Ibidem

⁹ Na podstawie *Szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50 000* – arkusz *Wieluń* (733), Głazek J., Dąbrowski P., Ratajczyk R., 1997, PIG, Warszawa

całego obszaru 4 (Czarnożyły) oraz północnej i centralnej części obszaru 7 (Leniszki);

- piaski, żwiry i gliny zwałowe akumulacji szczelinowej – osady powstałe w wyniku akumulacji lodowcowej w szczelinach lodowych; są to piaski różnoziarniste, warstwowane płasko równoległe i przekątnie rynnowo, w których występują nieuzbrojone toczące ilaste, żwiry z otoczkami, toczące ilaste uzbrojone, mułki piaszczyste oraz gliny piaszczyste, smugowane, z przewarstwieniami piasków różnoziarnistych, z otoczkami – budują podłoże znaczącej powierzchni obszaru 1 (Czarnożyły);
- iły, mułki, piaski zastoiskowe i wytopiskowe – osady powstałe w wyniku akumulacji zastoiskowej w zagłębieniach wytopiskowych; są to utwory równowiekowe z glinami zwałowymi, wykształcone jako: iły, mułki (barwy stalowo-szarej) oraz piaski drobno- i średnioziarniste z przewarstwieniami iłów i mułków o miąższości do 5,5 m; część osadów prawdopodobnie powstała w większych zastoiskach, a część w mniejszych wytopiskach morenowych – budują podłoże znaczącej powierzchni obszaru 5 (Emanuelina);
- piaski i żwiry wodnolodowcowe (górne) – osady powstałe w wyniku akumulacji wodnolodowcowej; są to piaski średnio- i drobnoziarniste, przy czym ku spągowi wzrasta zawartość frakcji żwirowej; w stropowych partiach piaski te są zazwyczaj bezstrukturalne, niżej widoczne są struktury sedymentacyjne w postaci warstwowań na ogół płasko-równoległych, przekątnie równoległych lub rynnowych o maksymalnej miąższości około 10 m – budują podłoże całego obszaru 2, 3 (Czarnożyły), 9, 10 (Wydrzyn); południowej części obszaru 7 (Leniszki); północnej i centralnej części obszaru 8 (Raczyn); południowych krańców obszaru 1 (Czarnożyły) i 5 (Emanuelina); północnych krańców obszaru 5 (Emanuelina); wschodnich krańców obszaru 11 (Wydrzyn);
- piaski, żwiry i mułki rzeczne tarasów nadzalewowych 6,0 – 18,0 m n. p. rzeki – osady powstałe w wyniku akumulacji rzecznej o miąższości od kilku do kilkunastu metrów leżące miejscami bezpośrednio na utworach mezozoicznego podłoża – budują podłoże znaczącej części obszaru 6 (Gromadzice);
- piaski humusowe – osady powstałe w wyniku akumulacji mineralnej i organicznej, rzecznej, korytowej, powodziowej i zbiornikowej poprzez wzbogacenie w substancję organiczną podścielających je piasków o różnej genezie; występują w obniżeniach terenu o wysokim poziomie wód gruntowych zazwyczaj w sąsiedztwie tarasów rzecznych i osadów wodnolodowcowych; są to piaski różnoziarniste barwy szarej i kremowej z domieszką substancji organicznej, miejscami z wkładkami mułków i iłów – budują podłoże znaczącej części obszaru 11 (Wydrzyn), południowej części obszaru 8 (Raczyn) i północno-wschodnich krańców obszaru 6 (Gromadzice).

Najistotniejsze w procesie planowania przestrzennego są warunki budowlane podłoża. Na analizowanym obszarze występują zróżnicowane warunki do zainwestowania.

Tereny korzystne dla budownictwa to tereny, na których występują piaski i żwiry akumulacji szczelinowej oraz pochodzenia wodnolodowcowego, a także gliny zwałowe. Są to grunty spoiste, twardeplastyczne, sympne i nośne, choć nierzadko utrudnienia dla budownictwa mogą stanowić wody porowe, śródglinowe lub wody naglinowe. Nie występują w ich obrębie zjawiska geodynamiczne.

Tereny o średniej przydatności dla budownictwa cechujące się średnią nośnością to tereny, na których występują piaski, żwiry i mułki akumulacji rzecznej na tarasach nadzalewowych 6,0 – 18,0 m n. p. rzeki. Posadowienie zabudowy jest możliwe po wykonaniu badań geotechnicznych określających warunki wodno-gruntowe.

Osady ilasto-mułkowo-piaszczyste zagłębień wytopiskowych oraz piaszczyste osady humusowe stwarzają niekorzystne warunki do zabudowy – nie nadają się do zabudowy. Są to grunty słabonośne, plastyczne, miejscami organiczne, o stale wysokim (płytkim) poziomie wód gruntowych (powyżej 2,0 m p.p.t.), okresowo lub stale podmokłe.

Głębokość przemarzania gruntów na obszarze objętym opracowaniem wynosi 1,00 m.

Na analizowanym obszarze nie występują udokumentowane zasoby surowców mineralnych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Czarnożyły położona jest w dorzeczu Odry, w zlewni Warty. Podstawowymi odbiornikami wód z terenu gminy jest Oleśnica wraz z Dopływem spod Nietuszyny oraz Pyszna z Dopływem z Gromadzic. Odwodnienie gminy odbywa się w kierunku północno-wschodnim i północnym. Generalnie ciek obszaru gminy płyną zgodnie z nachyleniem terenu.

Głównym ciekim na terenie gminy Czarnożyły jest Oleśnica przepływająca w zachodniej części gminy i będąca lewobrzeżnym dopływem Warty. Drugim ważnym odbiornikiem wód na terenie gminy jest Pyszna będąca prawobrzeżnym dopływem Oleśnicy (uchodzi poza granicami gminy Czarnożyły). Przepływa ona głównie wzdłuż południowej granicy gminy i fragmentem wschodniej.

Naturalna sieć rzeczna na terenie gminy w dużym stopniu została poddana działaniom regulacyjnym i obecne stosunki wodne są bardzo przeobrażone. Większość cieków została uregulowana i pełni rolę rowów melioracyjnych.

Na terenie gminy brak jest większych zbiorników wód stojących, zarówno naturalnych jak i sztucznych. W ramach realizacji na terenie województwa łódzkiego programu małej retencji została zgłoszona potrzeba budowy we wschodniej części gminy zbiornika retencyjnego „Stawek” o powierzchni zalewu 74,4 ha. Jego realizacja może mieć wpływ na zmiany warunków wodnych głównie dla analizowanych obszarów stanowiących część wsi Gromadzice (obszar 6).

Na analizowanym obszarze wody powierzchniowe płynące reprezentują rowy melioracyjne: R-B przebiegający przez północną część obszaru 5 (Emanuelina); R-B-3 przebiegający przez południową część obszaru 5 (Emanuelina); R-C-2 przebiegający przez centralną część obszaru 6 (Gromadzice); R-P-1(C) i R-5 przebiegające wzdłuż północnej i północno-zachodniej granicy obszaru 6 (Gromadzice); R-L przebiegający przez południowe krańce obszaru 7 (Leniszki) i wzdłuż jego południowo-zachodnich granic; R-B przebiegający przez południowo-wschodnie krańce obszaru 8 (Raczyn); R-B-1 przebiegający przez centralną część obszaru 11 (Wydrzyn).

Wody powierzchniowe stojące reprezentuje jedynie niewielkich rozmiarów zbiornik wodny zlokalizowany w północnej części obszaru 5.

Sieć rzeczna uzupełniają również urządzenia melioracji wodnych - rowy melioracyjne i sieć drenarska. Rowy melioracyjne reprezentuje ww. ewidencjonowany rów melioracyjny: R-B i R-B-3 przebiegające przez obszar 5 (Emanuelina); R-C-2, R-P-1(C) i R-5 przebiegające przez obszar 6 (Gromadzice); R-L przebiegający przez obszar 7 (Leniszki); R-B przebiegający przez obszar 8 (Raczyn) oraz R-B-1 przebiegający przez obszar 11 (Wydrzyn). Znacząca powierzchnia obszaru 6 (Gromadzice), 7 (Leniszki) i 8 (Raczyn) oraz niewielka powierzchnia w części centralnej i południowo-zachodniej obszaru 9 (Wydrzyn) i zachodnia część obszaru 10 (Wydrzyn) to grunty zmeliorowane (występuje drenaż).¹⁰

Na terenie gminy Czarnożyły w myśl przepisów *Prawa Wodnego* zagrożenie powodziowe stwarza Pyszna i Oleśnica. Pod koniec 2020 r. na Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska do publicznej wiadomości zostały udostępnione *mapy zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego* sporządzone w II cyklu planistycznym, w tym dla Oleśnicy i Pysnej. Stanowią one podstawę do podejmowania działań planistycznych na obszarze zagrożenia powodziowego lub dla innych działań mających na celu ograniczanie ryzyka powodziowego. Są one dokumentem obowiązującym w działaniach dotyczących gospodarki przestrzennej i na nich należy bazować.

Na mapach zagrożenia powodziowego zostały wyznaczone zasięgi obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest: wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10\%$); średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$); niskie i wynosi raz na 500 lat lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego ($Q=0,2\%$).¹¹

¹⁰ Na podstawie portalu melioracji udostępnionego w ramach geoportalu łódzkiego (dostęp na 19.04.2023 r.)

¹¹ Na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznacza się obszary o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 100 lat i 10 lat, które są obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wyznaczone obustronnie wzdłuż rzek na całym ich biegu przez gminę Czarnożyły. Zarówno Pyszna jak i Oleśnica nie stwarzają zagrożenia powodziowego dla terenu badań. Nie mniej jednak warto podkreślić, iż zaledwie ok. 70 m od wschodnich granic obszaru 6 (Gromadzice) przebiegają granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią wodami Pysznej o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia (raz na 100 lat).

Analizowany obszar położony jest w zasięgu zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) – rzecznych Nr:

- Nr RW6000101818893 *Pyszna do Dopływu z Gromadzie* - cały obszar: 2, **3 (Czarnożyły)**, 6 (Gromadzice), 8 (Raczyn), 9, 10, 11 (Wydrzyn) oraz północna część obszaru 1 (Czarnożyły);
- Nr RW60001018187 *Oleśnica do Pysznej* – cały obszar: 4 (Czarnożyły), 5 (Emanuelina), 7 (Leniszki) oraz południowa część obszaru 1 (Czarnożyły);

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*¹² JCWP *Pyszna do Dopływu z Gromadzie* została ostatecznie zaliczona do silnie zmienionych części wód, ze względu na brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych (brak alternatyw dla pełnionych funkcji), a JCWP *Oleśnica do Pysznej* - do naturalnej części wód. Na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i analizy eksperckiej stanu ustalono umiarkowany potencjał i stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego oraz zły stan wód.

W *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* dla jednolitych części wód powierzchniowych zostały ustalone cele środowiskowe z uwzględnieniem ich aktualnego stanu.¹³ Dla JCWP, w obrębie których położony jest analizowany obszar ustalono umiarkowany potencjał (*Pyszna do Dopływu z Gromadzie*) i stan (*Oleśnica do Pysznej*) ekologiczny oraz dobry stan chemiczny (jedynie dla zlagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] ustalono stan chemiczny poniżej stanu dobrego). Osiągnięcie celów środowiskowych w wyznaczonym czasie jest jednak zagrożone.

Na podstawie przeprowadzanego monitoringu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych i uzyskanych wyników badań, dla JCWP w obrębie których leży analizowany obszar dokonano następującej klasyfikacji (oceny):¹⁴

- *Pyszna do Dopływu z Gromadzie* - umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego oraz zły ogólny stan ww. JCWP (punkt pomiarowo - kontrolny na terenie gminy Czarnożyły);
- *Oleśnica od źródeł do Pysznej bez Pysznej*¹⁵ – umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego oraz zły ogólny stan ww. JCWP (punkt pomiarowo-kontrolny poza granicami gminy na terenie gminy Ostrówek (Janów));

w obu ww. JCWP w przypadku klasyfikacji stanu / potencjału ekologicznego i oceny stanu JCWP rokiem najstarszych badań jest rok 2015, a najnowszych - rok 2017, w przypadku zaś klasyfikacji stanu chemicznego zarówno rokiem najstarszych i najnowszych badań jest rok 2017.

W 2020 roku nie dokonano klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.¹⁶

¹² Dz. U. z 2023 r., poz. 335

¹³ Przy wyznaczaniu celów środowiskowych dla wód powierzchniowych na IV cykl planistyczny (2022-2027) bazowano na procedurze przyjętej w poprzednim cyklu (2016-2021).

¹⁴ Na podstawie Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu opublikowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (<https://www.gios.gov.pl/pl/stansrodowiska/monitoring-wod>).

¹⁵ Nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021). W obecnym cyklu planistycznym (2022-2027) nazwa brzmi Oleśnica do Pysznej.

¹⁶ Zgodnie z Klasyfikacją wskaźników jakości jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2020 – tabela opublikowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (<https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod>).

Według regionalizacji hydrogeologicznej B. Paczyńskiego (1995) gmina Czarnożyły leży w XII śląsko – krakowskim regionie hydrologicznym – rejon XII3A – kaliski. Wody podziemne poziomów użytkowych (pierwszy poziom wodonośny) występują w utworach jurajskich (górnajurajskich wapieniach) oraz czwartorzędowych.

Głębokość występowania pierwszego poziomu wodonośnego jest ściśle uzależniona od morfologii terenu i jego budowy geologicznej,¹⁷ a także od zróżnicowania litologicznego osadów.

Najpłytsze występowanie zwierciadła wód – generalnie do 2 m p.p.t. związane jest z osadami holoceniowymi w obrębie den dolin rzecznych i obniżeń. Symetrycznie w stosunku do dolin głębokość występowania pierwszego poziomu wodonośnego wzrasta do poziomu 2 – 5 m p.p.t. oraz 5-10 m p.p.t.

Wody podziemne obszaru gminy Czarnożyły mające znaczenie użytkowe, ściśle wiążą się z utworami wieku jurajskiego i czwartorzędowego. Głównym użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom czwartorzędowy, ujmowany przez wodociąg wiejski oraz niektóre obiekty usługowe, produkcyjne i rolnictwo. Występuje on w osadach piaszczysto – żwirowych, w obrębie którego można wyróżnić dwie (lokalnie trzy) warstwy wodonośne:

- I warstwa wodonośna - wody gruntowe związane z piaskami przypowierzchniowymi występujące w obrębie dna dolin; cechuje się swobodnym zwierciadłem wody;
- II warstwa wodonośna – wody związane z utworami piaszczysto – żwirowymi, lokalnie występującymi w soczewkach śródglinowych, o swobodnym zwierciadle wody (z wyjątkiem miejsc występowania soczewek glin lokalnie napinających zwierciadło wody) występującym na głębokości od 5 do 10 m p.p.t. w Czarnożyłach;
- III warstwa wodonośna (podglinowa) – są to wody o napiętym zwierciadle wody stabilizującym się na poziomie od 10 do 20 m p.p.t. w Czarnożyłach; lokalnie może występować więź hydrologiczna pomiędzy II i III warstwą wodonośną.

Wody III warstwy wodonośnej wieku czwartorzędowego, ze względu na brak izolacji, łączą się z wodami podziemnymi występującymi w utworach wieku jurajskiego, których wodonośność jest zróżnicowana i zależna od poziomu spękania skał.

Obszar badań generalnie zaopatrywany jest w wodę bieżącą z gminnej sieci wodociągowej, a dokładne z ujęcia wody w Czarnożyłach ujmującego wody wieku czwartorzędowego. Sieć wodociągowa generalnie biegnie w pasach dróg gminnych, powiatowych i krajowej, przy których położone są poszczególne obszary (wyjątek stanowi obszar 2, **3 (Czarnożyły)**, obszar 5 (Emanuelina), obszar 7 (Leniszki), obszar 8 (Raczyn)).

Przez teren gminy Czarnożyły przebiegają granice Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 325 - Zbiornik Częstochowa (W). Jest to zbiornik udokumentowany w 2008 r. w utworach porowatczylinowych jury środkowej. Posiada on „*Dokumentację określającą warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych zbiornika wód podziemnych Częstochowa /W/ - GZWP nr 325*”.

Analizowany obszar położony jest poza zasięgiem GZWP nr 325.

Według nowego podziału Polski na 174 Jednolite Części Wód Podziemnych, który obowiązuje od 2022 r., gmina Czarnożyły leży w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych - nr PLGW600082. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*¹⁸ celem środowiskowym dla ww. JCWPd na lata 2022-2027 jest dobry stan ilościowy i chemiczny charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ poboru wody na części wód podziemnych, natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych.

W 2019 r. dla JCWPd GW600082 ustalono dobry stan chemiczny i ilościowy oraz ogólny stan wód. Nie ustalono odstępstw czasowych, bowiem brak zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych, które

¹⁷ Do ukształtowania powierzchni terenu nawiązuje przebieg hydroizobat, które obrazują głębokość od powierzchni terenu do pierwszego zwierciadła wód podziemnych.

¹⁸ Dz. U. z 2023 r., poz. 335

już w tej chwili zostały osiągnięte.¹⁹

Na terenie gminy Czarnożyły brak punktów pomiarowych sieci krajowej i regionalnej monitoringu wód podziemnych. Nie zostały również wyznaczone obszary OSN.²⁰

W 2003 r. Ministerstwo Środowiska opracowało "Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych", który obejmuje szczegółowy wykaz aglomeracji powyżej 2 000 RLM²¹, gdzie należałoby wybudować oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacyjną. Program ten został opracowany w celu sprawnej realizacji zobowiązań, jakie podjęła RP w Traktacie Akcesyjnym z UE w 2004 r. Zgodnie z tym zobowiązaniem wszystkie aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 powinny być wyposażone w oczyszczalnię ścieków oraz w odpowiednio rozbudowaną sieć kanalizacyjną do końca 2015 r.

Na terenie gminy Czarnożyły gospodarka ściekowa systematycznie się rozwija. Jej stan jest bardzo zadowalający i wraz z rozbudową sieci ulega systematycznej poprawie. Funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu BIOBLOK 300, której wielkość w RLM w 2021 r. wyniosła 3557 osób.²² Ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do rowu melioracyjnego R-1/6 (hm 9+80, dz. nr 1133/2). Z sieci kanalizacji sanitarnej na koniec 2021 r. korzystało 69,4% ogółu ludności gminy. Projektowana jest dalsza rozbudowa sieci, która obejmować będzie wszystkie tereny wiejskie o zwartej zabudowie.

Jedynie obszary **3, 4 (Czarnożyły)** i obszar 10 (Wydrzyn) wyposażone są w gminną sieć kanalizacji sanitarnej ułożoną w pasach dróg gminnych i powiatowych oraz wzdłuż drogi krajowej, przy których ww. obszary są położone. Obszar 6 (Gromadzice) cechuje indywidualna gospodarka ściekowa.

Warunki glebowe

Konsekwencją rzeźby, budowy geologicznej i stosunków wodnych jest wytworzenie się określonych typów gleb. O charakterze pokrywy glebowej w znacznym stopniu decydują utwory powierzchniowe. Na obszarze badań skałą macierzystą są osady plejstoceny (gliny zwałowe (w tym akumulacji szczelinowej); piaski i żwiry: wodnolodowcowe, akumulacji szczelinowej, rzeczne tarasów nadzalewowych 6,0 – 18,0 m n. p. rzeki; ropy, mułki, piaski zastoiskowe i wytopiskowe) oraz holoceny (piaski humusowe).

Na analizowanym obszarze warstwa glebowa ma grubość zarówno ok. 0,5 m jak i ok. 1,0 m. Uwzględniając materiał z którego powstaje gleba, na badanym terenie na podłożu głównie piaszczysto-gliniastym, rzadziej gliniastym, pylasto-piaszczystym i piaszczystym wykształciły się:²³

- gleby brunatne wylugowane i kwaśne – głównie z piasków gliniastych lekkich (miejscami pylastych), słabogliniastych i luźnych – nie występują jedynie w obrębie obszaru **3 i 4 (Czarnożyły)**;
- gleby bielcowe i pseudobielcowe – głównie z piasków słabogliniastych i luźnych; rzadziej z pylastych piasków gliniastych lekkich (miejscami pylastych) – występują w obszarze: 5 (Emanuelina), 7 (Leniszki), 9 i 11 (Wydrzyn);
- czarne ziemie zdegradowane i gleby szare – z piasków słabogliniastych i luźnych w obszarze 6 (Gromadzice);
- czarne ziemie właściwe – z pyłów zwykłych oraz z piasków luźnych, pylastych piasków słabogliniastych i gliniastych lekkich – występują w obszarze 6 (Gromadzice), 8 (Raczyn), 11 (Wydrzyn);
- murszowo-mineralne i murszowate – z piasków luźnych – występują w obszarze 5 (Emanuelina), 7 (Leniszki) – są to gleby pochodzenia organicznego;

¹⁹ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600082> (dostęp na 20.04.2023 r.)

²⁰ Zgodnie ze *Stanem środowiska w województwie łódzkim Raport 2020*, 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi, Łódź

²¹ RLM - równoważna liczba mieszkańców

²² <https://bdl.www.stat.gov.pl> (dostęp 24.04.2023 r.)

²³ Na podstawie portalu map glebowo-rolniczych udostępnionego w ramach geoportalu łódzkiego (dostęp na 25.04.2023 r.)

- torfy niskie – z piasków luźnych – występują w obszarze 6 (Gromadzice) – są to gleby pochodzenia organicznego.

W obszarze 3 i 4 (**Czarnożyły**) na podłożu pierwotnie wykształconym z piasków gliniastych lekkich słabogliniastych i luźnych (**obszar 3**) oraz z glin średnich i lekkich występują tereny zwartej zabudowy.²⁴

To od rodzaju skały macierzystej gleby zależy jej wartość (przydatność) rolnicza, którą określają klasy bonitacyjne. Na analizowanym obszarze generalnie występują gleby orne średniej i słabej przydatności rolniczej – IVb i V klasy bonitacyjnej, należące do kompleksu żytniego słabego (6), a na południowych i północnych krańcach obszaru 1 (Czarnożyły) odpowiednio do kompleksu żytniego dobrego (5) i żytniego najslabszego (7). Gleby V klasy bonitacyjnej w południowej części obszaru 7 (Leniszki) ze względu na znaczące uwilgotnienie należą do kompleksu zbożowo-pastewnego słabego (9).

Gleby orne bardzo słabej przydatności rolniczej i należące do VI klasy bonitacyjnej i kompleksu żytniego bardzo słabego (7) występują jedynie na południowych krańcach obszaru 5 (Emanuelina). Najżyźniejsze gleby występują w obrębie obszaru 1 (Czarnożyły). Są to gleby średnio dobrej przydatności rolniczej IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej należące do kompleksu żytniego dobrego (5). Centralna część obszaru 9 (Wydrzyn) to gleby orne średniej przydatności rolniczej – IVa klasy bonitacyjnej również należące do kompleksu żytniego dobrego (5).

Na części obszarów ze względu na ich położenie w bezpośrednim i pośrednim sąsiedztwie powierzchniowych wód płynących (rowy melioracyjne) oraz w obniżeniach dolinnych występują gleby użytków zielonych średnich (2z) oraz słabych i bardzo słabych (3z) wykształconych w postaci łąk IV i V klasy bonitacyjnej (północne krańce obszaru 6 (Gromadzice) i wschodnia część obszaru 8 (Raczyn)) oraz pastwisk V klasy bonitacyjnej (znacząca część obszaru 5 (Emanuelina) i 11 (Wydrzyn)).

Dotychczas jedynie nieznaczna powierzchnia pokrywy glebowej analizowanych obszarów została przeznaczona na cele nierolnicze (pod tereny zainwestowane). Znacząca jego powierzchnia nadal pozostaje w rolniczym użytkowaniu.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*²⁵ na analizowanym obszarze występują grunty rolne podlegające ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze – gleby IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej – południowe krańce obszaru 1 (Czarnożyły). Nie występują grunty leśne chronione prawem przed zmianą ich użytkowania i wyłączeniem z produkcji leśnej bez względu na klasę i położenie administracyjne.

Warunki klimatyczne

Gmina Czarnożyły leży w zasięgu oddziaływania klimatu umiarkowanego przejściowego. Klimat wykazuje cechy charakterystyczne dla Niżu Polskiego. Leży w granicach XVII regionu klimatycznego, tj. regionu środkowopolskiego, w strefie tzw. cyrkulacji zachodniej i południowo-zachodniej.

Ukształtowanie terenu nie stanowi przeszkody dla przepływu mas powietrza różnego pochodzenia. Powoduje to znaczną zmienność warunków pogodowych.

Główne dane charakteryzujące klimat gminy Czarnożyły:

- w ciągu roku przeważa równoleżnikowa cyrkulacja mas powietrznych ze szczególną preferencją wilgotnych mas polarnomorskich, napływających z sektora zachodniego (45% dni w ciągu roku); masy powietrza polarnokontynentalnego stanowią 38% dni w ciągu roku;
- w skali roku przeważają wiatry zachodnie – 20% i południowo-zachodnie – 10% wiatrów rocznie o zróżnicowanych prędkościach;
- najwięcej dni z wiatrem notuje się wczesną wiosną i późną jesienią, pogoda bezwietrzna występuje w sierpniu;
- średnia miesięczna prędkości wiatru wynosi 2,9 m/s; wiatry słabe o prędkości ok. 2,5 m/s dominują latem (lipiec, sierpień), zaś silne 4-8 m/s, z przewagą wiatrów 6-8 m/s występują w okresie zimowym;

²⁴ Ibidem

²⁵ Dz. U. z 2022 r., poz. 2409

- średnia roczna suma opadów waha się od 580 mm do 600 mm, przy czym średnia najwyższa wynosi ok. 920 mm, a najniższa ok. 370 mm; w ciągu roku największe sumy opadów przypadają w lipcu i sierpniu, a najniższe – w styczniu, marcu i październiku; udział opadów półrocza letniego (kwiecień – wrzesień) w rocznej sumie opadów wynosi aż 65%;
- średnia liczba dni z opadami śnieżnymi wynosi 45, a długość zalegania pokrywy śnieżnej waha się od 30 do 60 dni;
- średnia wartość zachmurzenia nad gminą Czarnożyły wynosi 6,6, przy średniej dla całej Polski na poziomie 6,4;
- roczna suma całkowitego promieniowania słonecznego kształtuje się w granicach 81,4 kcal/cm²; a średnie usłonecznienie w ciągu dnia wynosi 4,6 godzin;
- średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 8,0°C; najzimniejszym miesiącem jest luty – (- 2,7)°C, a najcieplejszym lipiec – (+18,0)°C;
- zależny od temperatury okres wegetacyjny roślin wynosi ok. od 216 do 240 dni w roku; bezmroźny okres trwa blisko 127 dni.

Ogólne cechy przedstawionego wyżej klimatu gminy Czarnożyły ulegają zróżnicowaniu na tzw. topoklimaty w zależności od lokalnych warunków, tj. rzeźba terenu, rodzaj i pokrycie podłoża, głębokość zalegania wód gruntowych, zabudowa, rodzaj zagospodarowania przestrzeni. Największy wpływ ww. czynników jest zauważalny w dniach o pogodzie wyżowej – zwłaszcza bezchmurnej i bezwietrznej (w czasie dni pochmurnych oddziaływanie to prawie nie występuje).

Obszar objęty ustaleniami mpzp posiada generalnie przeciętne warunki topoklimatyczne charakteryzujące się dobrymi i przeciętnymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi oraz bardzo dobrymi warunkami przewietrzania terenu. Okresowo gorsze warunki topoklimatyczne posiada obszar 6 (Gromadzice). Niekorzystne warunki topoklimatyczne charakteryzujące się niekorzystnymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi oraz gorszymi właściwościami solarnymi posiada obszar 5 (Emanuelina) i obszar 11 (Wydrzyn) oraz częściowo obszar 6 (Gromadzice), obszar 7 (Leniszki) i obszar 8 (Raczyn).

Warto tutaj zaznaczyć, iż trzy ostatnie dziesięciolecia wskazują na znaczne zmiany klimatu w Polsce. Obserwowany jest wzrost temperatury powietrza (silniejszy w zimie, a słabszy w lecie) – tendencje spadkowe liczby dni mroźnych i bardzo mroźnych. Z roku na rok sumy opadów odznaczają się znaczną zmiennością – występowaniem bardziej i mniej wilgotnych okresów w krótkich odstępach czasu. Wśród zjawisk termicznych niekorzystnych i uciążliwych dla ludności, środowiska i gospodarki szczególnie dotkliwe są fale upałów.

Ponadto coraz bardziej zauważalne jest nasilenie się ekstremalnych zjawisk pogodowych (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, trąby powietrzne, osuwiska, itp.), które zmieniają dynamikę cech klimatu w Polsce.

Na większości obszaru Polski nastąpiła zmiana struktury opadów. Zaobserwowano wzrost liczby dni z opadem o dużym natężeniu, szczególnie w południowej części kraju. W części wschodniej wydłuża się zaś okres bezdeszczowy, co staje się przyczyną suszy (w tym hydrogeologicznej).

Obserwuje się coraz częstsze pojawianie się bardzo dużych prędkości wiatrów trwających wiele godzin lub nawet kilka dni. W okresie chłodnej pory roku (X-IV) wyróżnia się wzmożony udział prędkości wiatru w porywach powyżej 17 m/s stanowiących znaczne zagrożenie. W okresie lata (VI-VII) pojawiają się natomiast huraganowe prędkości wiatru.²⁶

Wg monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza przeprowadzanego na terenie województwa łódzkiego, w 2018 r. na terenie gminy Czarnożyły nie doszło do przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń dla SO₂, NO₂, CO, benzenu, O₃. Ze względu na rolniczy charakter gminy zanieczyszczenia pyłowe – stężenie pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} były poniżej wartości dopuszczalnych. Zgodnie z matematycznym

²⁶ Diagnoza na podstawie „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020” z perspektywą do roku 2030, 2013, Ministerstwo Środowiska, Warszawa

modelowaniem jakości powietrza, doszło natomiast do przekroczenia średniorocznych wartości stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w centralnej i południowej części gminy ze względu na bliskie sąsiedztwo z Wieluniem.²⁷

Według *Rocznej oceny jakości powietrza* gmina Czarnożyły leży w strefie łódzkiej obejmującej województwo łódzkie prócz aglomeracji łódzkiej. W strefie tej ze względu na ochronę zdrowia stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz poziomu docelowego i celu długoterminowego ozonu O₃. Nadano jej klasę C (dla poziomu dopuszczalnego PM_{2,5} (II faza) – C1, a dla poziomu celu długoterminowego ozonu – D2)²⁸ oraz wskazano obszary zakwalifikowane do sporządzenia programu ochrony powietrza.

Gminę Czarnożyły zakwalifikowano do programów ochrony powietrza pod względem dwóch wskaźników - poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz poziomu celu długoterminowego ozonu.

W 2018 r. dla obszaru gminy Czarnożyły obowiązywał program ochrony powietrza, których celem jest osiągnięcie poziomu dopuszczalnego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀. Został on zatwierdzony uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego z kwietnia 2013 roku.²⁹

Ze względu na ochronę roślin w strefie łódzkiej nie występowało przekroczenie dopuszczalnych wartości stężeń dla NO_x, SO₂ i poziomu docelowego ozonu O₃. Natomiast, podobnie jak w roku ubiegłym, na terenie całego województwa stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu O₃ i nadano jej klasę D2. W październiku 2014 roku Sejmik Województwa Łódzkiego podjął uchwałę w sprawie planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego i poziomu docelowego ozonu przyziemnego oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.³⁰

Szata roślinna i świat zwierząt

Według podziału geobotanicznego Polski (Szafer, 1977) gmina Czarnożyły (obszar objęty opracowaniem) leży w granicach państwa Holarktyka - obszaru Eurosyberyjskiego - prowincji Środkowo-Europejskiej Niżowo-Wyżynnej - działu Bałtyckiego - poddziału Pasa Wyżyn Środkowych - krainy Północnych Wysoczyzn Brzeźnych - okręgu Widawskiego.

Generalny, morfologiczny podział gminy i uwarunkowania przyrodnicze odzwierciedlają intensywność pokrycia terenu szatą roślinną, zwłaszcza zielenią wysoką, jak również jej charakter. W związku z historycznie i przyrodniczo uwarunkowanym rozwojem rolnictwa, a w dalszej kolejności osadnictwa pierwotna roślinność gminy uległa znaczącej zmianie. Miejsce lasów zajęły pola uprawne, a na części obszaru zabudowa oraz tereny komunikacyjne. Roślinność naturalna w znaczącym stopniu została zastąpiona przez roślinność synantropijną (ruderalną) związaną z terenami zabudowy oraz segetalną

²⁷ Zgodnie ze „Stanem środowiska w województwie łódzkim Raport 2020”, 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi, Łódź

²⁸ Klasa może oznaczać jednak np. lokalny problem związany z daną substancją i nie powinna być utożsamiana ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy.

²⁹ Uchwałą nr XXXV/690/13 z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy w woj. łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz planu działań krótkoterminowych. Nazwa strefy: strefa łódzka. Kod strefy: PL1002. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 2 lipca 2013 r., poz. 3471), zmieniona uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego nr XLII/778/13 z 25 listopada 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 9 stycznia 2014 r., poz. 106) oraz nr LIII/945/14 z 28 października 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. z dnia 11 grudnia 2014 r. poz. 4557) w sprawie zmiany uchwały nr XXXV/690/13 z 26 kwietnia 2013 roku w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu, zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz planu działań krótkoterminowych. Nazwa strefy: strefa łódzka. Kod strefy: PL1002.

³⁰ Uchwałą nr LIII/964/14 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 października 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2014 r. poz. 4487).

związaną z terenami upraw polowych). Zatem aktualny obraz szaty roślinnej jest w dużym stopniu wynikiem działalności człowieka i doszło do znacznego zniekształcenia środowiska roślinnego w stosunku do stanu naturalnego.

Analizowany obszar nadal w znacznym stopniu pozostaje aktywny biologicznie, nie mniej jednak należy podkreślić, iż obszary aktywne biologicznie to obszary użytkowane rolniczo w postaci pól uprawnych i użytków zielonych w części zadrzewionych. Presja urbanizacyjna człowieka występuje przede wszystkim w obrębie obszaru **3 i 4 (Czarnożyły)**, **6 (Gromadzice)**, **7 (Leniszki)**.

Charakterystyczną roślinnością analizowanego obszaru są wtórne zbiorowiska drzewiaste, zaroślowe, łąkowe, pastwiskowe, synantropijne (segetalne i ruderalne) oraz wodne i przywodne. Zbiorowiska wodne i przywodne tworzą hydrofity rowów melioracyjnych.

W obrębie znaczącej powierzchni analizowanych obszarów użytki rolne (grunty orne, łąki i pastwiska) nadal użytkowane są rolniczo. Jedynie na części obszarów są one odłogowane, z postępującą spontanicznie, i w zróżnicowanym stopniu, sukcesją wtórną (zadrzewienia). Zadrzewienia o zróżnicowanym stopniu zwartości, szpalery, skupiska i grupy drzew oraz zieleń śródpolna w postaci pojedynczych drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie dróg, rowów melioracyjnych, na granicy pól, miedz oraz zieleń nadwodna znacząco podnosząc bogactwo przyrodnicze szaty roślinnej analizowanego obszaru.

Zatem obszary aktywne biologicznie nadal w znaczącej części są rolniczo użytkowane w postaci pól uprawnych oraz łąk i pastwisk, gdzie doszło do znacznego zniekształcenia środowiska roślinnego w stosunku do stanu naturalnego. Na części powierzchni analizowanego obszaru ma jednak miejsce zaniechanie aktywności rolniczej i w zróżnicowanym stopniu postępująca naturalna sukcesja wtórna (w tym zieleni wysokiej), czyli podnoszenie bioróżnorodności.

Reprezentantem zieleni jest zarówno zieleń wysoka jak i niska. Podstawowym skupiskiem zieleni wysokiej na analizowanym obszarze są zadrzewienia o różnym stopniu zwartości (zwarte charakter lasu mają zadrzewienia w obrębie obszaru **5 (Emanuelina)** **11 (Wydrzyn)**). Warto zaznaczyć, iż tereny zadrzewione pełnią ważną funkcję w środowisku – są drobnymi korytarzami ekologicznymi dla zwierząt, miejscem lęgów ptactwa, utrzymują wilgoć, zapobiegają erozji gleb, wytwarzają tlen oraz urozmaicają rolniczy krajobraz obszaru badań.

Ponadto zieleń wysoka ma postać szpalerów, skupisk i grup drzew, jak również pojedynczych drzew rosnących wzdłuż dróg, rowów melioracyjnych, na granicy pól i miedz (tzw. zieleń śródpolna).

Zieleń niską reprezentuje zieleń antropogenna charakterystyczna dla terenów użytkowanych rolniczo (grunty orne, łąki, pastwiska), jak również niezadrzewione rolnicze nieużytki (znacząca część obszaru **3 (Czarnożyły)** i **5 (Emanuelina)**). Cenne biotycznie i florystycznie nieleśne zbiorowiska roślinne występują przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie rowów melioracyjnych i obniżeniach terenowych. Stopień naturalności łąk i pastwisk jest jednak bardzo zróżnicowany w związku z różnorodnymi warunkami wilgotnościowymi oraz czynnikami antropogenicznymi (m.in. intensywność nawożenia, orka, zasiewy gatunkami wysokoprodukcyjnymi). Zbiorowiska łąk i pastwisk analizowanego obszaru w znacznym stopniu są jednak wykorzystywane rolniczo, co prowadzi do ich zubożenia florystycznego - wskutek osuszania terenów i nawożenia, łąki właściwe ustępują miejsca intensywnym uprawom łąkowym o dużej produkcji biomasy, lecz o zawężonym składzie gatunkowym.

Coraz większego znaczenia nabiera roślinność synantropijna, głównie ze względu na szybki wzrost liczby gatunków i zajmowanej przez nie powierzchni. Jest to roślinność związana z działalnością człowieka (np. z uprawami rolnymi, zabudową, szlakami komunikacyjnymi). Ich zróżnicowanie jest związane z wilgotnością i żyznością siedlisk oraz ze stopniem intensywności produkcji rolnej. Są to bardzo zróżnicowane zbiorowiska roślinności zielonej, roślin jednorocznych i szczególnie bylin, zmienne pod względem wysokości roślin, zwarcia, pokrycia gleby, tworzenia darni i innych cech. Zbiorowiska takie wypierają roślinność naturalną, co jest zjawiskiem niekorzystnym. Obszarom zabudowy towarzyszy zieleń wprowadzana i architektonicznie ukształtowana przez człowieka.

Występowanie zwierząt ściśle związane jest ze zbiorowiskami roślinnymi, w których znajdują

pożywienie i schronienie.

Na analizowanym obszarze występuje przede wszystkim fauna siedlisk lądowych, reprezentowana głównie przez drobną faunę (szczególnie gryzonie, powszechnie występujące ptaki i owady). Dominuje fauna charakterystyczna dla terenów rolniczych, których bogactwo zależy od stopnia mozaikowości terenu i intensywności prowadzonej na tych obszarach działalności antropogenicznej. Zbiorowiska łąkowe zwabiają wiele gatunków owadów, także z innych siedlisk, żywiących się nektarem i pyłkiem kwiatowym, np. motyli, pszczołowatych. Na łąkach występuje turkuć podjadek (*Gryllotalpa gryllotalpa*), świerszcza polnego (*Gryllus campestris*). Na polach uprawnych spotykamy, obok typowych owadów związanych z uprawami, duże, drapieżne chrząszcze, głównie z rodziny biegaczowatych. Siedliskiem wielu gatunków owadów są tereny zadrzewione. Na obszarach rolniczych spotykamy ptaki pochodzące z różnych biotopów roślinności. Jak we wszystkich spotykanych u nas typach krajobrazów dominują tu gatunki leśne, które przystosowały się do śródpolnych i osiedlowych zadrzewień, sadów, żywopłotów, drzew rosnących wzdłuż szlaków komunikacyjnych itp. Najbardziej charakterystycznymi tutaj ptakami są gatunki pochodzenia lasostepowego i stepowego, które unikają obszarów leśnych. Z budynkami i budowlami wiejskimi poprzez budowę gniazd związane są gatunki naskalne (najliczniejszymi w tej grupie ptaków są jaskółki - dymówka (*Hirundo rustica*) i oknówka (*Delichon urbica*)). Najliczniejszym gatunkiem osiedli położonych w krajobrazie rolniczym jest wróbel domowy (*Passer domesticus*).

Ponadto może występować również fauna siedlisk wodnych i nadwodnych bezpośrednio związana z ewidencjonowanymi rowami melioracyjnymi przebiegającymi przez: północną część obszaru 5 (Emanuelina) – R-B; południową część obszaru 5 (Emanuelina) – R-B-3; centralną część obszaru 6 (Gromadzice) – R-C-2; wzdłuż północnej i północno-zachodniej granicy obszaru 6 (Gromadzice) – R-P-1(C) i R-5; południowe krańce obszaru 7 (Leniszki) i wzdłuż jego południowo-zachodnich granic – R-L; południowo-wschodnie krańce obszaru 8 (Raczyn) – R-B; centralną część obszaru 11 (Wydrzyn) – R-B-1.

Z terenami zabudowanymi związana zaś jest drobna fauna terenów zurbanizowanych.

Prawne formy ochrony przyrody oraz obszar Natura 2000

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują żadne obszarowe prawne formy ochrony przyrody w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zmianami). W granicach analizowanego obszaru nie występują również obiekty przyrody chronione prawem.

Charakter analizowanego obszaru – tj. 11 zróżnicowanych powierzchniowo obszarów położonych w różnych częściach gminy Czarnożyły powoduje, iż leży on w różnych odległościach względem obszarowych form ochrony przyrody.

Najbliżej względem granic analizowanego obszaru, a dokładnie względem obszaru 6 (Gromadzice) występuje *Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki* w odległości ok. 8,7 km na północny-wschód. Położenie analizowanego obszaru względem innych obszarowych form ochrony przyrody (w promieniu generalnie do 20 km) przedstawia poniższa tabela.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – ETAP II

Tabela 2 Analiza odległości analizowanego obszaru względem obszarowych form ochrony przyrody

FORMY OCHRONY PRZYRODY	OBSZARY										
	1 (Czarnożyły)	2 (Czarnożyły)	3 (Czarnożyły)	4 (Czarnożyły)	5 (Emanuelina)	6 (Gromadzice)	7 (Leniszki)	8 (Raczyn)	9 (Wydrzyn)	10 (Wydrzyn)	11 (Wydrzyn)
rezerwat przyrody Rys	10,8 km	11,3 km	11,4 km	11,0 km	9,8 km	14,8 km	9,4 km	12,1 km	11,4 km	12,1 km	11,9 km
rezerwat przyrody Lasek Kurowski	11,6 km	9,6 km	10,7 km	10,7 km	11,7 km	14,1 km	11,4 km	9,1 km	9,0 km	9,2 km	10,1 km
rezerwat przyrody Paza	15,4 km	17,9 km	17,0 km	16,7 km	14,3 km	16,9 km	14,7 km	19,1 km	18,6 km	19,1 km	18,0 km
rezerwat przyrody Nowa Wieś	16,1 km	18,6 km	17,6 km	17,4 km	15,1 km	17,3 km	15,4 km	19,8 km	19,3 km	19,8 km	18,7 km
rezerwat przyrody Hołda	17,0 km	18,9 km	17,7 km	17,9 km	17,2 km	14,3 km	17,7 km	19,4 km	18,9 km	19,2 km	18,4 km
rezerwat przyrody Mokry Las	22,4 km	22,4 km	21,9 km	22,4 km	23,4 km	18,2 km	23,8 km	21,8 km	21,7 km	21,7 km	21,7 km
rezerwat przyrody Dąbrowa w Niżankowicach	22,6 km	22,0 km	21,8 km	22,5 km	23,8 km	18,9 km	24,1 km	21,0 km	21,1 km	21,0 km	21,3 km
Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki	11,2 km	13,1 km	12,0 km	12,1 km	11,4 km	8,7 km	11,9 km	13,7 km	13,2 km	13,5 km	12,6 km
Załęczański Park Krajobrazowy	16,1 km	15,5 km	15,3 km	15,9 km	17,2 km	12,3 km	17,5 km	15,0 km	14,6 km	14,5 km	14,8 km
Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosną	14,3 km	14,7 km	14,9 km	14,4 km	13,2 km	17,4 km	12,8 km	14,1 km	14,6 km	14,3 km	15,3 km
Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu	17,0 km	18,6 km	18,1 km	17,6 km	15,3 km	19,8 km	15,3 km	19,8 km	19,0 km	19,7 km	19,0 km
Zespół Przyrodniczo- Krajobrazowy Parki Złoczewskie	13,2 km	15,7 km	14,8 km	14,5 km	12,2 km	14,5 km	12,6 km	17,0 km	16,4 km	16,9 km	15,8 km

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi **Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – ETAP II**

<i>Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Wzgórza Ożarowskie</i>	14,4 km	12,1 km	13,0 km	13,4 km	15,2 km	14,4 km	15,1 km	10,8 km	11,3 km	11,0 km	12,1 km
<i>Osjakowski Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy</i>	14,5 km	15,3 km	14,5 km	14,9 km	15,2 km	10,4 km	15,5 km	15,2 km	14,9 km	15,0 km	14,6 km
<i>Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Park zabytkowy w miejscowości Sokolniki</i>	17,0 km	16,4 km	17,0 km	16,6 km	16,3 km	20,8 km	15,8 km	16,7 km	16,2 km	16,8 km	17,0 km
<i>Stanowisko dokumentacyjne Kamieniołom piaskowców Olewin</i>	9,7 km	8,7 km	8,7 km	9,3 km	10,8 km	6,6 km	11,1 km	7,8 km	7,8 km	7,7 km	8,1 km

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> (dostęp na 26.04.2023 r.)

Obszar badań nie jest położony w obrębie obszaru NATURA 2000. Najbliżej względem jego granic, a dokładnie względem granic obszaru 6 (Gromadzice) występuje specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) – *Załęczański Łuk Warty* PLH100007 w odległości ok. 14,4 km na południowy - wschód. Jest to jedyny obszar sieci NATURA 2000 w promieniu generalnie do 20 km.

Powiązanie ekologiczne

Systemy przyrodnicze funkcjonujące w krajobrazie mają strukturę węzłowo-pasmową. Węzły, które stanowią zwarte, (zazwyczaj) wielkopowierzchniowe ekosystemy leśne, odgrywają rolę zasilającą w funkcjonowaniu systemu, zaś pasma w postaci korytarzy, ciągów ekologicznych (obniżenia dolinne) to strefy pełniące rolę łączników między węzłami. Zatem powiązania przyrodnicze z otoczeniem oraz ciągłość ekosystemów ekologicznych zapewniają doliny rzeczne oraz ekosystemy leśne.

Charakter analizowanego obszaru – tj. 11 zróżnicowanych powierzchniowo obszarów położonych w różnych częściach gminy powoduje, iż posiadają one zróżnicowane powiązania przyrodnicze z otoczeniem. Najbardziej atrakcyjne położenie przyrodnicze posiadają tereny w obrębie których występują wody powierzchniowe oraz tereny położone w ich bezpośrednim lub bliskim sąsiedztwie, czyli:

- obszar 5 (Emanuelina), przez którego północną część przepływa ewidencjonowany rów melioracyjny R-B, a przez południową – R-B-3 oraz którego południową część stanowią zwarte zadrzewienia mające charakter lasu i którego bezpośrednie sąsiedztwo stanowią kompleksy leśne;
- obszar 6 (Gromadzice), przez którego centralną część przepływa ewidencjonowany rów melioracyjny R-C-2, a wzdłuż północnej i północno-zachodniej granicy – R-P-1(C) i R-5;
- obszar 7 (Leniszki), przez którego południowe krańce i wzdłuż południowo-zachodnich granic przepływa ewidencjonowany rów melioracyjny R-L;
- obszar 8 (Raczyn), przez którego południowo-wschodnie krańce przepływa ewidencjonowany rów melioracyjny R-B;
- obszar 11 (Wydrzyn), przez którego centralną część obszaru przepływa ewidencjonowany rów melioracyjny R-B-1 oraz który w całości stanowi zwarte zadrzewienie mające charakter lasu.

Występujące w obrębie analizowanego obszaru zadrzewienia o różnym stopniu zwartości wykazują bezpośrednie i pośrednie powiązania z zielenią wysoką rosnącą w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Na części powierzchni analizowanego obszaru ma miejsce zaniechanie aktywności rolniczej (odłogowane pola) i w zróżnicowanym stopniu postępująca naturalna i spontanicznie sukcesja wtórna, czyli podnoszenie bioróżnorodności. Bogactwo przyrodnicze analizowanego obszaru podnosi także zieleń wysoka w postaci szpalerów, skupisk i grup drzew, pojedynczych drzew rosnących wzdłuż rowu melioracyjnego, na granicy pól i łąk (tzw. zieleń śródpolna).

Tereny zadrzewione oraz szpalery drzew pełnią ważną funkcję w środowisku – są drobnymi korytarzami ekologicznymi dla zwierząt, miejscem lęgów ptactwa, utrzymują wilgoć, zapobiegają erozji gleb. Nie mniej jednak prowadzona polityka przestrzenna na obszarze badań pozwala wysnuć wniosek, iż zmiany w jego obrębie idą w kierunku degradacji bioróżnorodności (zwiększanie się obszarów zabudowanych), a nie zaś jej zwiększaniu (rozwój zieleni wysokiej).

Obszary aktywne biologicznie nadal w znaczącej części są rolniczo użytkowane w postaci pól uprawnych oraz łąk i pastwisk. Wprawdzie nie przedstawiają dużej wartości przyrodniczej, nie mniej jednak niejako mogą one zapewniać pośrednie powiązania z systemem ekologicznym gminy. W związku z powyższym szczególnie tereny rolnicze w sąsiedztwie rowów melioracyjnych wskazane są do zachowania w dalszym rolniczym użytkowaniu.

Należy jednak stwierdzić, iż analizowany obszar ma stosunkowo słabe powiązania z szerszym otoczeniem w rozumieniu współzależności środowiskowej. Wyrazem tego jest jego usytuowanie w stosunku do krajowej sieci ekologicznej ECONET POLSKA.³¹ Na analizowanym terenie nie ma obszarów węzłowych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym wykazanych w sieci ECONET. Najbliższym obszarem względem terenu badań jest obszar węzłowy 38k – Sieradzki Warty, którego granice przebiegają tuż za

³¹ Tworzą ją obszary węzłowe (biocentra i strefy buforowe), korytarze ekologiczne i obszary wymagające unaturalnienia. Obszary węzłowe wyróżniają się z otoczenia bogactwem różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz korzystnymi uwarunkowaniami dla zachowania siedlisk i ostoi dla gatunków rodzimych i wędrownych (w tym wielu rzadkich i zagrożonych wyginięciem). Koncepcja ta nie ma umocowania prawnego, a jest tylko zbiorem pewnych wytycznych.

wschodnimi granicami gminy.³² Zatem od analizowanego terenu, a dokładnie od granic obszaru 6 (Gromadzice) dzieli go odległość ok. 2,0 km. Na analizowanym obszarze nie ma również ostoji przyrody w ramach systemu CORINE o znaczeniu europejskim. Najbliższa ostoja przyrody to 340 – Międzyrzecze Warty i Widawki odległa o ok. 9,0 km od granic terenu badań, a dokładnie również od granic obszaru 6 (Gromadzice).

Analizowany obszar nie leży również w zasięgu głównych i uzupełniających korytarzy ekologicznych wyznaczonych w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego 2030+*.³³

Uwzględniając powyższe, dla terenu badań możemy jedynie rozpatrywać szlaki migracyjne zwierząt w skali lokalnej. Istniejące w zasięgu opracowania zwarte zadrzewienia oraz rowy melioracyjne są szlakami migracyjnymi (drobne korytarze ekologiczne) zwierząt średnich, ale przede wszystkim zwierząt małych.

Wartości kulturowe

W obrębie analizowanego brak obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz nie zostały udokumentowane stanowiska archeologiczne. Nie mniej jednak na uwagę zasługuje fakt, iż tuż za południowo-wschodnimi granicami obszaru 9 (Wydrzyn) zostało udokumentowane stanowisko AZP 77-43/19 – osada kultury polskiej, XIV-XV.

2.2 Charakterystyka istniejącego stanu zagospodarowania

Zagospodarowanie

Obszar objęty opracowaniem obejmuje łącznie 11 niewielkich powierzchniowo fragmentów gminy położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg gminnych, powiatowych i krajowej. Obecnie cechuje je zróżnicowana struktura funkcjonalno-przestrzenna:

- **zainwestowanie w postaci zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej) – północno-wschodnia część obszaru 3 (Czarnożyły);**
- zainwestowanie w postaci zabudowy usługowej (w tym usług publicznych) – cały obszar 4 (Czarnożyły);
- zainwestowanie w postaci zabudowy zagrodowej – południowa część obszaru 6 (Gromadzice);
- zainwestowanie w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – północna część obszaru 7 (Leniszki);
- obszar aktywny przyrodniczo w rolniczym użytkowaniu – pole uprawne oraz łąki i pastwiska – cały obszar: 1 i 2 (Czarnożyły), 8 (Raczyn), 9 i 10 (Wydrzyn); niemalże cały obszar 6 (Gromadzice) i 7 (Leniszki); **zachodnia część obszaru 3 (Czarnożyły);**
- obszar aktywny przyrodniczo w postaci nieużytku (odłogu) rolniczego miejscami z zielenią wysoką – cały obszar 5 (Emanuelina) (zwarte zadrzewienie w części południowej); cały obszar 11 (Wydrzyn) (zwarte zadrzewienie niemalże na całym obszarze), **centralna i południowo-wschodnia część obszaru 3 (Czarnożyły) (skupiskowe i punktowe zadrzewienia).**

Zgodnie z zapisami Studium... część analizowanego obszaru została przeznaczona do docelowej urbanizacji - pod zabudowę: zagrodową w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych; mieszkaniową jednorodziną; usługową (w tym usług publicznych), produkcyjną i magazynowo - składową.

Z możliwości urbanizacji została wyłączona centralna i południowa część obszaru 1 (Czarnożyły); cały obszar 5 (Emanuelina); znacząca część obszaru 6 (Gromadzice); cały obszar 8 (Raczyn); znacząca część obszaru 10 (Wydrzyn), północno-zachodnia część obszaru 11 (Wydrzyn). Nie mniej na uwagę zasługuje fakt, iż na całym obszarze 6 (Gromadzice), obszarze 8 (Raczyn), obszarze 9 (Wydrzyn) oraz na znaczącej części obszaru 1 (Czarnożyły), obszarze 5 (Emanuelina) i obszarze 10 (Wydrzyn), jako funkcja podstawowa

³² Na podstawie *Objaśnienia do mapy geosrodowiskowej Polski 1:50 000 Arkusz Wieluń (733)*, PIG, 2004, Warszawa

³³ Zatwierdzony Uchwałą nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

lub uzupełniająca, zostały dopuszczone farmy fotowoltaiczne (urządzenia wytwarzające energię z energii promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW).

W centralnej części obszaru 1 (Czarnożyły) został zarezerwowany pas terenu o szerokości 30,0 m pod projektowaną obwodnicę Czarnożył w ciągu drogi krajowej nr 45.

Powiązania komunikacyjne analizowanego obszaru z terenami zewnętrznymi zapewniają drogi rangi: krajowej nr 45, powiatowej nr: 45345E, 4535E oraz gminnej nr: 117455E, 117456E, 117459E i bez numeru, przy których są położone poszczególne obszary. W pasach ww. dróg oraz wzdłuż nich biegną podstawowe media infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, telekomunikacyjna, elektroenergetyczna niskiego napięcia i częściowo kanalizacji sanitarnej). Poszczególne obszary cechuje bardzo zróżnicowany stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną, a obszar 5 (Emanuelina) i 8 (Raczyn) nie są wyposażone w żadne media. Brak jest kanalizacji deszczowej, dlatego też odprowadzanie wód opadowych i roztopowych w obrębie analizowanego obszaru odbywa się w sposób indywidualny poprzez spływ powierzchniowy i podziemny. Nie występuje również sieć gazowa i ciepła, w związku z powyższym zaopatrzenie w ciepło jest realizowane z lokalnych indywidualnych źródeł ciepła opalanych głównie konwencjonalnymi nośnikami energii.

Przez obszar **3 (Czarnożyły)**, 5 (Emanuelina), 7 (Leniszki) przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15kV.

Charakterystyka sąsiedztwa

Charakter i usytuowanie obszaru badań powoduje, iż cechuje go zróżnicowane funkcjonalnie sąsiedztwo. Są to zarówno tereny otwarte pozostające w rolniczym (w części zadrzewionym), leśnym i wodnym użytkowaniu, jak również tereny komunikacyjne oraz zurbanizowane (zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna, usługowa, produkcyjna).

2.3 Potencjalne dalsze zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Analiza zmieniającego się w czasie środowiska ukazująca prawdopodobną zmianę obecnego stanu środowiska w przypadku realizacji projektu planu lub bez niego jest decydująca by zrozumieć, jak projekt planu może wpłynąć na to środowisko. Jednym z zadań planów miejscowych jest zaprojektowanie przestrzeni, w której zachowane są walory przyrodnicze i krajobrazowe danego obszaru przy jednoczesnym stworzeniu jak najdogodniejszych warunków bytowania zamieszkującej go ludności.

W przypadku braku realizacji projektu planu, środowisko nie pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Będzie nadal poddawane działaniu zarówno procesów naturalnych (sukcesja zieleni wysokiej), jak i antropogenicznych. Wobec braku znaczących lokalnych czynników modelujących przyrodnicze środowisko, zasadniczy wpływ na jego kształtowanie będzie odgrywała działalność człowieka. Charakter obszaru, który stanowi przedmiot poniższego opracowania wskazuje na kierunek zmian zachodzących w środowisku. Będą rozwijać się tereny zabudowy (istniejący stan środowiska uległ dotychczas jedynie nieznacznym zmianom w zakresie kubaturowym – część obszaru **3 i 4 (Czarnożyły)**, 6 (Gromadzice), 7 (Leniszki)), nie mniej jednak większość obszaru nadal pozostanie w użytkowaniu rolniczym (grunty orne, łąki i pastwiska).

Gospodarowanie przestrzenią odbywać się będzie nadal na podstawie prawa miejscowego. Od 2004 r. dla obszaru badań obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr XV/57/04 Rady Gminy w Czarnożyłach z dnia 29 marca 2004 roku – zgodnie z którym został on w znaczącym stopniu wyłączony z możliwości urbanizacyjnych. Przeznaczono go przede wszystkim pod funkcje rolnicze, z zakazem wprowadzania obiektów kubaturowych nie związanych z produkcją rolną i zabudową rolną, a na części – pod funkcję rolniczą z całkowitym zakazem zabudowy (cały obszar 5 (Emanuelina), znacząca część obszary 6 (Gromadzice), 7 (Leniszki) i 11 (Wydrzyn) oraz południowo-wschodnie krańce obszaru 8 (Raczyn). **Cały obszar 3 (Czarnożyły) to teren ogrodów działkowych.**

Do urbanizacji zostały przeznaczone jedynie fragmenty niektórych obszarów:

- pod zabudowę zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną: północna i południowa część obszaru 1 (Czarnożyły) i 7 (Leniszki);
- pod usługi publiczne i komercyjne – wschodnia część obszaru 4 (Czarnożyły).

Ponadto w centralnej części obszaru 1 (Czarnożyły) został zarezerwowany pas terenu pod obwodnicę Czarnożył (droga główna lub zbiorcza) oraz zachodnia część obszaru 4 (Czarnożyły) to teren drogi zbiorczej.

Kształtowanie nowej zabudowy i wszelkich procesów inwestycyjnych odbywałoby się w ramach regulacji zawartych w prawie miejscowym (w zakresie przeznaczenia terenów, określenia lokalnych sposobów zagospodarowania przestrzeni, w tym zabudowy) wynikających z polityki przestrzennej gminy prowadzonej w sposób zgodny z zasadami ładu przestrzennego, przy minimalizacji wzajemnych konfliktów i optymalizacji korzyści wynikających ze zrównoważonego rozwoju obszaru.

Zmiany w zakresie kubaturowym istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu polegałyby na dalszym wprowadzaniu na części analizowanego obszaru budynków o funkcji: mieszkaniowej (w tym w ramach zabudowy zagrodowej), usługowej (w tym usług publicznych), rekreacji indywidualnej (letniskowej) w terenie ogródków działkowych oraz zabudowy związanej z gospodarką rolną z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. Wiąże się to z dalszym: częściowym uszczelnieniem powierzchni, zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową i zagospodarowaniem, zmniejszeniem powierzchni obszarów otwartych, unieczynnieniem gleby pod zabudową, uszczelnieniem terenu i wzrostem odpływu powierzchniowego, wzrostem źródeł zanieczyszczeń środowiska, wytwarzaniem odpadów i ścieków, fragmentaryczną zmianą krajobrazu.

Opracowywany projekt planu jest wynikiem zaistniałych potrzeb inwestycyjnych oraz stanowi gwarancję, iż urbanizacja przedmiotowego terenu będzie następowała w sposób planowy i racjonalny z poszanowaniem uwarunkowań przyrodniczych.

Ponadto należy podkreślić, iż dopuszczona na części analizowanego obszaru przedmiotowa inwestycja – farma fotowoltaiczna jest inwestycją proekologiczną. Podjęcie inwestycji spowoduje wybudowanie i funkcjonowanie nowego odnawialnego źródła energii oraz zastąpienie konwencjonalnych źródeł energii wykorzystujących paliwa kopalniane. Niepodjęcie inwestycji przyczyni się do utrzymania emisji substancji do powietrza na obecnym poziomie. Zatem realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza związanych ze spalaniem paliw stałych w skali lokalnej i regionalnej, a w związku z tym do poprawy stanu środowiska.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Charakter i położenie analizowanego obszaru powoduje, że obecnie w jego obrębie jest kilka zasadniczych problemów w zakresie degradacji środowiska, które dotyczą:

- Zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych – na części analizowanego terenu nadal nie podjęto żadnych działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej - sieć kanalizacji sanitarnej występuje jedynie w obszarze **3 i 4 (Czarnożyły)**, 7 (Leniszki), 10 (Wydrzyn) Zatem na obszarze 6 (Gromadzice), już w części zainwestowanym, odprowadzanie ścieków realizowane jest w systemie kanalizacji indywidualnej - ścieki odprowadzane są do zbiorników typu szambo, okresowo usuwane przez firmy prowadzące usługi asenizacyjne lub we własnym zakresie. Przy dostępie do sieci wodociągowej i jednoczesnym braku kanalizacji sanitarnej, istnieje zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami odprowadzanymi bezpośrednio do ziemi, ściekami z opróżniania szamb lub przesiąkami z nieszczelnych szamb do ziemi.

Ze względu na rolniczy charakter znacznej części analizowanego obszaru oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa dużym źródłem zanieczyszczania wód jest prowadzona działalność rolnicza (używanie środków ochrony roślin w gospodarce rolnej). Można się spodziewać zanieczyszczonych spływów powierzchniowych z pól (nawozy sztuczne, głównie fosforany).

Stanowiący bezpośrednie sąsiedztwo układ komunikacyjny może być źródłem spływów powierzchniowych zawierających związki ropopochodne.

Na terenie gminy Czarnożyły w 2018 r. obszary OSN (obszary narażone na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego) nie zostały wyznaczone.

- Kumulacji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego – obszar objęty opracowaniem obejmuje fragment wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn, Wydrzyn dotychczas w nieznacznym stopniu zainwestowany (jedna zabudowa zagrodowa (obszar 6), mieszkaniowa jednorodzinna (obszar 7), usługowa (w tym usług publicznych) (obszar 4), **rekreacji indywidualnej (letniskowa) (obszar 3)** oraz z prowadzoną na znacznej powierzchni działalnością rolniczą położony przy drodze krajowej nr 45, drodze powiatowej nr 4534E i 4535E oraz gminnej nr: 117455E, 117456E, 117459E i bez numeru; nakładają się więc tutaj emisje komunikacyjne, z rolnictwa oraz emisje z istniejącej i sąsiedniej zabudowy (emisja powierzchniowa).

Głównym źródłem uciążliwości w zakresie zanieczyszczenia powietrza na omawianym terenie są emisje komunikacyjne (duży udział w emisjach dwutlenku siarki i azotu, tlenku węgla, lotnych związków organicznych, pyłów zawieszonych, ołowiu) ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo z ciągami komunikacyjnymi rangi krajowej, powiatowej czy gminnej; drugim równie ważnym źródłem jest rolnictwo – emisje amoniaku, kompostowanie, emisja produktów rozkładu materii organicznej, zanieczyszczenia powstające podczas użytkowania pojazdów i maszyn rolniczych, rozpylane pestycydy i cząstki nawozów sztucznych. Ze względu na brak na analizowanym obszarze sieci ciepłowniczej, istniejąca i sąsiednia zabudowa jest również źródłem uciążliwości (procesy spalania paliw stałych, głównie węgla, na potrzeby grzewcze zabudowy (tzw. „niskie emisje”). Brak jest emisji punktowych (tj. emitory energetyczne i technologiczne).

Zabudowa zagrodowa jest potencjalnym źródłem uciążliwości zapachowej (emisja do powietrza zanieczyszczeń odorowych); nie mniej jednak jest to funkcja nierozzerwalnie związana z rolniczym charakterem gminy.

Wg monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza przeprowadzanego na terenie województwa łódzkiego, w 2018 r. na terenie gminy Czarnożyły nie doszło do przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń dla SO₂, NO₂, CO, benzenu, O₃. Ze względu na rolniczy charakter gminy zanieczyszczenia pyłowe - stężenie pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} były poniżej wartości dopuszczalnych. Doszło natomiast do przekroczenia średniorocznych wartości stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w centralnej i południowej części gminy ze względu na bliskie sąsiedztwo z Wieluniem.³⁴

- Uciążliwości akustyczne – na analizowanym obszarze głównym źródłem zagrożeń akustycznych są ciągi komunikacyjne – droga krajowa nr 45, drogi rangi powiatowej 4534E i 4535E oraz gminnej nr: 117455E, 117456E, 117459E i bez numeru stanowiące bezpośrednie sąsiedztwo dla analizowanego obszaru; na drogach powiatowych i gminnych nie były przeprowadzone badania, nie mniej jednak można wysnuć wniosek, iż nie powinny one generować hałasu powyżej poziomu dopuszczalnego w środowisku;

Ponadto wart uwagi jest fakt, iż przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 45, której uciążliwość akustyczna jest odczuwalna również na analizowanym terenie - obszar 1 i 4 (Czarnożyły) oraz obszar 9 i 10 (Wydrzyn), dla których stanowi ona bezpośrednią granicę, a także obszar 11 (Wydrzyn), bowiem przebiega ona ok. 60-80 m na zachód od jego granic. Jest to ważny ciąg komunikacyjny znacząco obciążony ruchem.³⁵ W związku z powyższym można wysnuć wniosek, iż na obszarze badań mogą występować przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku, nie mniej jednak w chwili obecnej w obszarze 1, 4, 9, 10 i 11 brak obiektów chronionych akustycznie.

³⁴ Zgodnie ze *Stanem środowiska w województwie łódzkim Raport 2020*, 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi, Łódź

³⁵ Natężenie ruchu drogowego (ŚDR – średni dobowy ruch) w 2020 r. na DK 45 na odcinku Raczyn – Żłoczew wg pomiaru przez GDDKiA wynosiło 7 204 pojazdów silnikowych na dobę. Nie mniej jednak dla ww. odcinka drogi krajowej nr 45 brak danych poglądowych udostępnionych przez Serwis GDDAKiA jako wms na portalu - <http://mapy.geoportal.gov.pl> (dostęp na 28.04.2023 r.) w zakresie poziom hałasu równego wszystkim dobom w roku pochodzącego od pojazdów samochodowych – mapa imisyjna dla wskaźnika LDWN.

Ponadto obiektami, które mogą wywołać hałas są istniejące na terenie gminy elektrownie wiatrowe („wiatraki”) – głównym źródłem hałasu eksploatowanej elektrowni wiatrowej jest praca ruchomych części rotora. Są one zlokalizowane w miejscowościach: Czarnożyły (działka nr ewid. 1056, 1216, 915/2); Raczyn (działka nr ewid. 78/1, 94); Staw (działka nr ewid. 54/3, 65, 222, 236); Stawek (działka nr ewid. 258, 272). Dla poszczególnych elektrowni wiatrowych została przeprowadzona w 2008 i 2009 r. procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, która wykazała, iż żadna z elektrowni wiatrowych nie będzie oddziaływać w sposób ponadnormatywny na środowisko – nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych emisji hałasu dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

Standardy jakości środowiska akustycznego w porze dziennej i nocnej dla najbliższej zabudowy mieszkaniowej zostaną zachowane, bowiem maksymalny zasięg oddziaływania elektrowni wiatrowej (zasięg izolacji 45dB) obejmuje jedynie tereny rolne i zadrzewione, dla których zgodnie z prawem³⁶ nie są ustalone standardy akustyczne. Eksploatacja elektrowni wiatrowych nie powoduje zatem zasadniczych zmian stanu klimatu akustycznego otoczenia. Należy bowiem zauważyć, iż największe wartości zarówno dla pory dnia jak i nocy notowane są generalnie w bardzo bliskim sąsiedztwie elektrowni wiatrowej w zasięgu izolacji 45 dB.

- Zanieczyszczenie gleb – możemy się spodziewać zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi (głównie ołowiem) wzdłuż układu komunikacyjnego (droga rangi krajowej nr 45, drogi rangi powiatowej nr 4534E i 4535E oraz gminnej nr: 117455E, 117456E, 117459E i bez numeru) stanowiącego bezpośrednie sąsiedztwo dla analizowanego obszaru, jak też podniesienia stężenia związków azotu i fosforu w wyniku zabiegów związanych z podnoszeniem żyzności gleb. Działalność rolnicza jest również źródłem zanieczyszczeń obszarowych – spływy powierzchniowe z pól do wód powierzchniowych. Na terenie gminy Czarnożyły w 2018 r. obszary OSN (obszary narażone na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego) nie zostały wyznaczone.³⁷ Na terenie badań nie były prowadzone badania, których celem było określenie stopnia zanieczyszczenia gruntu.

Analizowany obszar nie znajduje się na obszarze wpisanym do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi,³⁸ jak również na obszarze wpisanym do wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.³⁹

- Degradacji gleb – w wyniku częściowego zainwestowania analizowanego obszaru pierwotna pokrywa glebowa w części uległa zniszczeniu. W wyniku prowadzenia prac ziemnych doszło do przemieszania poziomów genetycznych gleb, czy nawet usunięcia poziomu próchnicznego; modyfikacje głównie dotyczą: struktury gleby, zawartości próchnicy, odczynu, składu mechanicznego i chemicznego, właściwości fizycznych. Ponadto stosowanie środków ochrony roślin w gospodarce rolnej może przyczynić się do zmiany składu chemicznego gleby, a niewłaściwa mechanizacja rolnictwa (stosowanie ciężkiego sprzętu) powoduje ugniatanie gleby, niszczenie struktury, zmiany porowatości, zaskorupienie powierzchni gleby czy zahamowanie wymiany gazowej.
- Degradacja szaty roślinnej – w związku z rozwojem urbanistycznym terenów położonych we wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn, Wydrzyn oraz dalszą intensyfikacją procesu zmian w użytkowaniu terenu istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo wycinki drzew, które są w kolizji z przyszłymi inwestycjami.
- Emisji pól elektromagnetycznych – analizowany obszar położony jest w zasięgu oddziaływania napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15kV – przebiegają przez obszar 3

³⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112 ze zmianami).

³⁷ Zgodnie ze *Stanem środowiska w województwie łódzkim Raport 2020*, 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi, Łódź

³⁸ Na podstawie danych udostępnionych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska pod adresem <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> (dostęp na 28.04.2023 r.)

³⁹ Informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Wieluniu.

(Czarnożyły), 5 (Emanuelina), 7 (Leniszki). Stanowią one sztuczne źródło emisji pól elektromagnetycznych.

Kolorem szarym zostały zaznaczone treści, które dotyczą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – obszar 1 i 2 oraz od 4 do 11 uchwalonego w ETAP-ie I przez Radę Gminy Czarnożyły 23 sierpnia 2023 r. uchwałą Nr LXV/338/23 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 3 października 2023 r. poz. 8163) i który aktualnie już wszedł w życie i obowiązuje.

Kolorem niebieskim zostały wprowadzone treści, które dotyczą jedynie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) – obszar 3 podlegającego procedurze wyłożenia do publicznego wglądu w ETAP-ie II. Wynikają one z wprowadzenia w treści uchwały zmian dotyczących przeznaczenia terenów.

4. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE – analiza i ocena oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i zabytki

4.1 Cele ochrony środowiska

Dla całego obszaru objętego projektem planu przyjęto ustalenia z zakresu ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu mające na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania środowiska obszarów położonych we wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn, i Wydrzyn i ich zrównoważony rozwój. Projekt planu ustala:

1. zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska;
2. prócz terenu U - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, a na terenach PEF także zabudowy systemami fotowoltaicznymi wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy większej niż 1 ha;
3. dla terenu MNW-U i U zakaz lokalizowania zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi a w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych – zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku oraz stacji paliw, w tym autogazu;
4. zakaz magazynowania i składowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych;
5. dla terenu MNW-U i U zakaz lokalizowania działalności polegającej na gospodarowaniu odpadami;
6. obowiązek zachowania minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej określonej na poziomie ustalonym w ustaleniach szczegółowych dla terenów:
 - a) 10% - teren U,
 - b) 20% - tereny PEF,
 - c) 30% - tereny RZM, MNW-U,
 - d) 50% - tereny MN, UZ-UK,
 - e) 60% - tereny MNW, MNW-ML,
 - f) 85% - tereny ZD,
 - g) 90% - teren ZN-ZP;
7. dla terenu ZN-ZP ustala zachowanie istniejących warunków przyrodniczych na terenie doliny rowu melioracyjnego jako ciągu ekologicznego ważnego dla biocenozy regionu oraz zakaz wprowadzania zwartych zadrzewień w odległości mniejszej niż 15 m od rowu melioracyjnego;
8. przyjmuje klasyfikację terenów w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

określonych w przepisach odrębnych z zakazem ich przekroczenia - jak dla terenów przeznaczonych:

- a) pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – tereny MNW, MN, MNW-ML,
 - b) pod zabudowę zagrodową – teren RZM,
 - c) na cele mieszkaniowo-usługowe – teren MNW-U (w przypadku realizacji na działce wyłącznie zabudowy usługowej teren nie będzie podlegał ochronie akustycznej),
 - d) pod domy opieki społecznej – tereny UZ-UK,
 - e) na cele rekreacyjno-wypoczynkowe – tereny ZD;
9. zakaz przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, określonych w przepisach odrębnych;
 10. zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami;
 11. nakaz zagospodarowania powierzchni działki budowlanej w sposób zabezpieczający sąsiednie nieruchomości oraz drogi przed wpływem wód opadowych i roztopowych;
 12. nakaz stosowania do ogrzewania pomieszczeń i wytwarzania ciepłej wody użytkowej paliw oraz technologii zapewniających zachowanie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska;
 13. dopuszcza możliwość stosowania do tych celów oraz do produkcji energii na własne potrzeby odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu energetyki oraz ochrony środowiska, z wykluczeniem turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji.

W zakresie wyposażenia przedmiotowego obszaru w infrastrukturę techniczną prócz ww. zapisów propagujących powszechne stosowanie technologii i paliw zapewniających zachowanie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych, projekt planu zawiera pro-środowiskowe zapisy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Powstające ścieki należy odprowadzać do sieci kanalizacji sanitarnej.

4.2 Cele ochrony środowiska kulturowego

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków projekt planu ustala wymogi w zakresie ochrony stanowiska archeologicznego oznaczonego AZP 77-43/19 zlokalizowanego tuż za południowo-wschodnią granicą obszaru 9 (Wydrzyn). Wyznacza strefę ochrony archeologicznej obejmującą fragment terenu 6PEF, w granicach której w przypadku realizacji inwestycji związanych z koniecznością wykonania robót ziemnych, należy przeprowadzić badania archeologiczne w formie nadzorów na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Projekt planu nie wprowadza wymogów w zakresie ochrony dóbr kultury współczesnej ze względu na ich brak w granicach obszaru.

4.3 Tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych

Projekt planu uwzględnia tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Akcentuje, zarówno w części tekstowej projektu planu jak i w części graficznej urządzenia melioracji wodnych:

- grunty zmeliorowane – prawie cały teren MNW-ML i 5PEF oraz fragment terenu: RZM, 4PEF, 6PEF, 7PEF, ZN, 2KDD, 2KR;
- ewidencjonowane rowy melioracyjne - R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR);

Projekt planu wskazuje je w części graficznej, a w części tekstowej ustala:

- a) dla rowów melioracyjnych:
 - zakaz likwidacji;

- dopuszcza możliwość ich przebudowy rowu, w tym jego przełożenie i przekrycie z zachowaniem ciągłości przepływu wód, na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego;
- b) dla gruntów zmeliorowanych:
 - obowiązek zachowania urządzeń melioracyjnych;
 - w przypadku kolizji – obowiązek ich przebudowy lub likwidacji, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa wodnego;
 - w przypadku przebudowy lub likwidacji urządzeń melioracyjnych niezbędne jest zapewnienie odbioru wód z terenów zmeliorowanych położonych wyżej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, osuwania się mas ziemnych oraz tereny górnicze nie występują w obszarze objętym projektem planu.

Ponadto projekt planu w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, wyznacza zasięg ograniczeń w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:

1. lokalizacja w granicach analizowanych terenów obiektów budowlanych z zakresu infrastruktury technicznej mogących stanowić przeszkodę lotniczą w rozumieniu przepisów odrębnych, należy, dokonać odpowiednich uzgodnień i zgłoszeń, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa lotniczego;
2. wzdłuż przebiegów napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV (teren 1MN, 3PEF, MNW-ML, 2KR) wyznacza strefy ochronne o szerokości po 6,0 m w obie strony od osi linii, w zasięgu której zakazuje:⁴⁰
 - a) lokalizacji zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi;
 - b) tworzenia hałd i nasypów,
 - c) wprowadzania nasadzeń o wysokości przekraczającej 3,0 m.w przypadku skablowania napowietrznej linii strefa bezpieczeństwa zgodnie z ustaleniami projektu planu będzie wynosić 2 m (po 1 m od osi kabla), w zasięgu której projekt planu nie dopuszcza lokalizacji zabudowy, składowisk wyrobów lub materiałów oraz nasadzeń drzew.
3. dla terenów PEF ustala granice stref ochrony związanej z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, które pokrywają się z przebiegiem linii rozgraniczających terenów elektrowni słonecznych.

4.4 Opis projektowanego zagospodarowania

W projekcie planu miejscowego składającego się z części opisowej (tekst projektu planu – uchwały Rady Gminy) oraz graficznej (rysunki projektu planu w skali 1:1000) określono:

- przeznaczenie terenów określonych liniami rozgraniczającymi;
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu:
 - ✓ maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej,
 - ✓ minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej,
 - ✓ gabaryty obiektów w tym maksymalną wysokość zabudowy,

⁴⁰ Ustalenia obowiązują do czasu likwidacji linii elektroenergetycznej średniego napięcia.

- ✓ minimalną liczbę miejsc do parkowania, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji,
- ✓ nieprzekraczalne linie zabudowy;
- wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- zasady zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych;
- zasady scalania i podziałów nieruchomości;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;
- zasady obsługi komunikacyjnej;
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej;
- stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę za wzrost wartości nieruchomości spowodowany uchwaleniem niniejszego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie ustala:

- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, [gdyż przedmiot opracowania planu miejscowego w ETAP-ie II nie wymaga takich ustaleń](#);
- zasad ochrony krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej;
- [zasad zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, w tym](#) granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego, obszarów osuwania się mas ziemnych;
- granic i sposobów zagospodarowania krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym i planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

Projekt planu wyodrębnia tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania przestrzennego wyznaczone liniami rozgraniczającymi, oznaczone na rysunkach projektu planu symbolami, dla których ustala następujące przeznaczenie terenu:

- tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wolnostojącą, w ramach których mogą być realizowane również: usługi w lokalach użytkowych budynków mieszkaniowych jednorodzinnych, o powierzchni wynikającej z przepisów odrębnych, wiaty, altany, miejsca do parkowania pojazdów – oznaczone na rysunkach projektu planu symbolami od 1MNW do 3MNW – stanowią 2,8% powierzchni analizowanego obszaru;
- tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną: wolnostojącą, bliźniaczą lub szeregową, w ramach których mogą być realizowane również: usługi w lokalach użytkowych budynków mieszkaniowych jednorodzinnych, o powierzchni wynikającej z przepisów odrębnych, wiaty, altany, miejsca do parkowania pojazdów – oznaczone na rysunku projektu planu symbolami od 1MN do 3MN – stanowią 4,3% powierzchni analizowanego obszaru [w ETAP-ie I; w ETAP-ie II stanowią 47,4% powierzchni analizowanego obszaru 3](#);
- teren przeznaczony pod zabudowę zagrodową, w ramach którego mogą być realizowane również: wiaty i altany; nowe obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej - oznaczony na rysunku projektu planu symbolem RZM – stanowi 1,3% powierzchni analizowanego obszaru;
- teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wolnostojącą lub zabudowę letniskową lub rekreacji indywidualnej, w ramach którego mogą być realizowane również: usługi w lokalach użytkowych budynków mieszkaniowych jednorodzinnych, o powierzchni wynikającej z przepisów odrębnych, wiaty, altany, miejsca do parkowania pojazdów – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem MNW-ML – stanowi 5,3% powierzchni analizowanego obszaru;
- teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wolnostojącą lub usługową, w ramach którego oprócz budynków usługowych oraz zaplecza technologicznego mogą być realizowane również: budynki - gospodarcze, garaży, wiat, zaplecza socjalnego oraz mieszkalnego (budynku mieszkalnego dla prowadzącego działalność usługową), służących ochronie; sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – ETAP II

- technicznej; place manewrowe i wewnętrzne ciągi komunikacyjne – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **MNW-U** – stanowi 0,7% powierzchni analizowanego obszaru;
- tereny przeznaczone pod zabudowę usług zdrowia i pomocy społecznej lub usług kultury i rozrywki, w ramach którego mogą być realizowane również: budynki gospodarcze i garażowe, wiaty, altany, miejsca do parkowania pojazdów – oznaczone na rysunku projektu planu symbolem **1UZ-UK** i **2UZ-UK** – stanowią 1,8% powierzchni analizowanego obszaru;
 - teren przeznaczony pod zabudowę usługową (głównie remiza OSP) lub usług publicznych, w ramach którego oprócz budynków usługowych oraz zaplecza technologicznego mogą być realizowane również: budynki - gospodarcze, garaży, wiat; sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **U** – stanowi 0,3% powierzchni analizowanego obszaru;
 - tereny przeznaczone pod zabudowę elektrowni słonecznych, w ramach których mogą być realizowane również: budynki gospodarcze, socjalne i do magazynowania energii; stacje transformatorowe; stanowiska postojowe; wewnętrzne ciągi komunikacyjne; sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej; inne obiekty budowlane funkcjonalnie związane z elektrownią słoneczną – oznaczone na rysunkach projektu planu symbolem od **1PEF** do **7PEF** – stanowią 77,5% powierzchni analizowanego obszaru;
 - teren ogrodów działkowych, w ramach którego mogą być realizowane również, wewnętrzne drogi dojazdowe, wiaty, altany działkowe – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **ZD** – stanowi 47,6% powierzchni analizowanego obszaru 3 w ETAP-ie II;
 - teren zieleni naturalnej lub zieleni urządzonej, w ramach którego mogą być realizowane również: obiekty małej architektury oraz ciągi piesze i dojazd do terenu 2UZ-UK – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **ZN-ZP** – stanowi 1,0% powierzchni analizowanego obszaru;
 - teren zieleni naturalnej z zakazem zabudowy – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **ZN** – stanowi 0,9% powierzchni analizowanego obszaru;
 - tereny rolnictwa z zakazem zabudowy oznaczone na rysunkach projektu planu symbolem **1RN** i **2RN** – stanowią 1,1% powierzchni analizowanego obszaru;
 - teren drogi głównej ruchu przyspieszonego – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem od **1KDR** – stanowi 0,7% powierzchni analizowanego obszaru;
 - tereny dróg dojazdowych – oznaczone na rysunkach projektu planu symbolem od **1KDD** do **2KDD** – stanowią 1,0% powierzchni analizowanego obszaru w ETAP-ie I;
 - teren drogi dojazdowej – oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1KDD** – stanowi 5,0% powierzchni analizowanego obszaru 3 w ETAP-ie II;
 - tereny komunikacji drogowej wewnętrznej – oznaczone na rysunkach projektu planu symbolem od **1KR** do **2KR** – stanowią 1,2% powierzchni analizowanego obszaru.

Projekt planu znaczącą powierzchnię analizowanego obszaru w ETAP-ie I przeznaczył do urbanizacji. Do zainwestowania w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (a także bliźniaczej i szeregowej), rekreacji indywidualnej, zagrodowej, usługowej (w tym usług zdrowia i pomocy społecznej, usług kultury i rozrywki oraz usług publicznych) oraz pod zabudowę elektrowni słonecznych przeznacza aż ok. 94,1% powierzchni obszaru badań. Pod poszerzenie istniejącego publicznego oraz pod projektowany publiczny i wewnętrzny układ komunikacyjny przeznacza 2,9% powierzchni obszaru badań. Ok. 2,0% powierzchni analizowanego obszaru projekt planu wyłącza całkowicie z możliwości inwestycyjnych, pozostawiając je m.in. w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu (tereny RN) lub przeznaczając je pod zielen naturalną (teren ZN). Pozostałe 1,0% to teren w części wyłączony z możliwości inwestycyjnych i przeznaczony pod zielen naturalną lub zielen urządzonej (teren ZN-ZP).

Projekt planu w ETAP-ie II do urbanizacji przeznaczył niemalże połowę powierzchni analizowanego obszaru - obszaru 3 (obejmującego działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608). Do zainwestowania w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej przeznacza ok. 47,4% powierzchni obszaru badań (tereny MN). Pod projektowany publiczny układ

komunikacyjny przeznacza 5,0% powierzchni obszaru badań. Pozostałe 47,6% to teren w części wyłączony z możliwości inwestycyjnych i przeznaczony pod zieleni ogrodów działkowych jako adaptacja stanu istniejącego (teren ZD).

Projekt planu określa zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez wprowadzenie licznych nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu, które ustala dla całego obszaru oraz indywidualnie dla poszczególnych terenów.

W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego projekt planu wyznacza nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z rysunkami projektu planu, z zakazem przekroczenia ich nową zabudową i ogniwami fotowoltaicznymi, z wyjątkiem obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnych, przepompowni ścieków, stacji transformatorowych 15/0,4 i innych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej. Ponadto artykułuje, by nową zabudowę lokalizować zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu regulującego lokalizowanie zabudowy w stosunku do granic lasów. Określa zasady i sposób lokalizacji budynków i altan działkowych. W terenach PEF ustala lokalizację urządzeń wytwarzających energię z energii promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW.

W celu wpisania nowej zabudowy w krajobraz i utrzymania ładu przestrzennego projekt planu ustala, by wszystkie budynki tworzyły jednorodną całość architektoniczną pod względem formy i wykończenia (w tym zachowały jednolitą kolorystykę).

W zakresie kolorystyki obiektów projekt planu zakazuje stosowania jaskrawych kolorów elewacji i pokryć dachowych budynków oraz stosowania w elewacjach budynków okładzin ceramicznych szklwionych, z tworzyw sztucznych (typu siding) i pokryć dachowych o fakturach powodujących odbłyски. Kolorystyka elewacji budynków powinna być jaśniejsza niż dla pokryć dachowych. W wykończeniu elewacji budynków dopuszcza jedynie możliwość stosowania barw w odcieniach pastelowych, szarości, koloru białego. Jedynie dla elementów kształtowania lub akcentowania elewacji dopuszcza wykorzystanie wykończeń w naturalnych kolorach tradycyjnych materiałów budowlanych. Dla połąci dachowych dopuszcza kolorystykę w odcieniach czerwieni (w kolorze naturalnej dachówki ceramicznej), brązu, grafitu, i szarości. Indywidualnie dla poszczególnych terenów projekt planu określa geometrię, formę i parametry dachów.

Projekt planu określa indywidualnie dla poszczególnych terenów minimalną powierzchnię nowo wydzielonej działki budowlanej.⁴¹

W celu zapewnienia ładu przestrzennego indywidualnie dla poszczególnych terenów, określone zostały zasady (parametry i wskaźniki) kształtujące bryłę budynku. Projekt planu ustala maksymalne wysokości dla nowo projektowanych budynków: mieszkalnych, letniskowych, usługowych, zaplecza technologicznego, socjalnego, służących ochronie, gospodarczych, inwentarsko-składowych, garaży, wiat, altan (w tym działkowych), magazynowania energii, obiektów budowlanych (w tym z zakresu infrastruktury technicznej) oraz zabudowy fotowoltaicznej.

W zakresie zagospodarowania terenów przeznaczonych do zabudowy projekt planu ustala wskaźniki zagospodarowania działek tj. intensywność zabudowy oraz maksymalną powierzchnię zabudowy w powierzchni działki budowlanej. Dla terenów MN określa liczbę miejsc do parkowania.

Projekt planu dla terenów przeznaczonych pod zabudowę, z wyjątkiem terenu zabudowy zagrodowej (teren RZM), terenów elektrowni słonecznych (tereny PEF) i terenów, które w dniu uchwalenia analizowanego projektu planu składały się z pojedynczej działki ewidencyjnej, ustala szczegółowe zasady i warunki scalania i podziałów nieruchomości. Określa parametry nowo wydzielonych działek budowlanych

⁴¹ Ograniczenia powierzchni nie dotyczą przypadków wydzielania działek: stanowiącej wewnętrzny ciąg komunikacyjny o szerokości określonej uchwałą; dla obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej; na powiększenie sąsiedniej działki budowlanej; w celu regulowania stanów prawnych nieruchomości; wzdłuż wyznaczonych na rysunkach projektu planu linii rozgraniczających.

tj. minimalną powierzchnię i szerokość frontu, przebieg nowych granic podziału, dostęp do drogi publicznej.⁴²

W zakresie obsługi komunikacyjnej projekt planu ustala istniejącą sieć dróg publicznych stanowiącą zewnętrzny układ komunikacyjny: droga krajowa nr 45, powiatowa nr 4534E i 4535E oraz gminna nr: 117455E, 117456E, 117459E i bez numeru. Jako uzupełnienie zewnętrznego układu komunikacyjnego projekt planu wyznacza teren drogi publicznej klasy dojazdowej oraz tereny dróg wewnętrznych. Ponadto dopuszcza możliwość obsługi komunikacyjnej działek budowlanych z niewydzielonych wewnętrznych ciągów komunikacyjnych (w tym z dojazdów do pól), powiązanych z drogami publicznymi.

Projekt planu ustala zaopatrzenie terenów w media techniczne poprzez istniejący, rozbudowywany i projektowany system uzbrojenia. Zawiera szczegółowe ustalenia w zakresie:

- 1) zaopatrzenia w wodę:
 - a) ustala wodociąg gminny jako główne źródło wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
 - b) ustala realizację zaopatrzenia w wodę wodociągową w oparciu o istniejącą sieć oraz projektowaną jej rozbudowę (stosownie do potrzeb lokalnych), zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
 - c) w celu uzupełnienia zapotrzebowania na wodę dopuszcza możliwość wykorzystywania źródeł lokalnych, jako źródeł uzupełniających – zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym z zakresu prawa wodnego;
- 2) oprowadzania ścieków:
 - a) odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
 - b) dopuszcza możliwość odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych, lub inne indywidualne rozwiązania spełniające wymagania zawarte w przepisach odrębnych.
- 3) gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi - ustala obowiązek ich zagospodarowania w obrębie działki budowlanej poprzez infiltrację do ziemi, bądź w stawach chłonnych z dopuszczeniem odprowadzenia nadmiaru do rowów melioracyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska i prawa wodnego.
- 4) zaopatrzenia w energię elektryczną:
 - a) ustala zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącej napowietrznej i kablowej sieci niskiego i średniego napięcia;
 - b) ustala rozbudowę sieci średniego i niskiego napięcia w formie kablowej, w formie napowietrznej dopuszcza jej rozbudowę wyłącznie w terenach dróg – na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
 - c) dopuszcza możliwość lokalizowania stacji transformatorowych SN/nn poza liniami rozgraniczającymi ulic na wydzielonych działkach budowlanych, bądź w formie słupowej lub w formie wewnętrznej;
 - d) dla poprawy bilansu zaopatrzenia w energię elektryczną dopuszcza możliwość pozyskiwania jej ze źródeł odnawialnych o mocy do 100 kW (na terenach RZM, 1MNW, 2MNW i MNW-U do 500 kW) z wykluczeniem turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji – na zasadach określonych w przepisach odrębnych.
- 5) zaopatrzenia w gaz ziemny:

⁴² Ww. ustalenia projektu planu nie dotyczą przypadku wydzielenia działki: pod wewnętrzny ciąg komunikacyjny o szerokości określonej uchwałą; dla obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej; na powiększenie sąsiedniej działki budowlanej; w celu regulowania stanów prawnych nieruchomości.

- a) ustala zaopatrzenie w gaz do celów gospodarczych i grzewczych z projektowanych gazociągów średniego ciśnienia układanych w liniach rozgraniczających dróg – zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - b) do czasu zrealizowania sieci gazowniczej dopuszcza możliwość zaopatrzenia w gaz do celów gospodarczych i grzewczych z butli lub zbiorników lokalizowanych w granicach działki budowlanej – na zasadach określonych w przepisach odrębnych.
- 6) zaopatrzenia w ciepło do celów grzewczych i ciepłej wody użytkowej:
- a) ustala stosowanie indywidualnych źródeł ciepła z zastosowaniem technologii i paliw zapewniających zachowanie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych;
 - b) dopuszcza możliwość pozyskiwania energii oraz ciepłej wody użytkowej z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW (na terenach RZM, 1MNW, 2MNW i MNW-U do 500 kW), z wykluczeniem turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji – na zasadach określonych w przepisach odrębnych.
- 7) zaopatrzenia w sygnał telekomunikacyjny - ustala bezpośrednią obsługę abonentów telefonicznych za pośrednictwem indywidualnych przyłączy, z zapewnieniem łączności alarmowej dla ochrony mieszkańców w sytuacjach szczególnych.
- 8) gospodarki odpadami:
- a) nakaz wstępnego magazynowania odpadów na działce budowlanej, w urządzeniach przystosowanych do tego celu;
 - b) odbiór i usuwanie zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami.

4.5 Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych projektu mpzp

Zgodność z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska

Ustalenia projektu planu respektują wymogi określone w przepisach ogólnych i szczegółowych z zakresu ochrony środowiska. Szczegółowy wykaz aktów prawnych uwzględnionych przy tworzeniu projektu planu zawiera p. pkt. 1.5 Prognozy.

Projekt planu nie wyznacza obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych, które podlegają ochronie na podstawie odrębnych przepisów, bowiem brak takich terenów w granicach opracowania. Nie wyznacza również terenów górniczych, bowiem w jego granicach brak udokumentowanych złóż surowców naturalnych, które posiadają koncesję na wydobycie ustalającą zasięg obszaru i teren górniczego.

W granicach obszaru objętego ustaleniami projektu planu nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Przedmiotowy obszar nie leży również w obrębie obszaru NATURA 2000.

Z przepisów art. 113 ust. 2 pkt. 1 i art. 114 ustawy *Prawo ochrony środowiska* wynika potrzeba określenia w planie miejscowym, które z wyznaczonych terenów podlegają ochronie akustycznej. W projekcie planu, dla którego potrzeb sporządzono niniejszą Prognozę tereny MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, UZ-UK, ZD zaliczono do podlegających takiej ochronie, przyjmując dla nich klasyfikację akustyczną terenów jak dla terenów przeznaczonych:

- pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – tereny MNW, MN, MNW-ML;
- pod zabudowę zagrodową – teren RZM;
- na cele mieszkaniowo-usługowe – teren MNW-U (w przypadku realizacji na działce wyłącznie zabudowy usługowej teren nie będzie podlegał ochronie akustycznej);
- pod domy opieki społecznej – tereny UZ-UK;
- na cele rekreacyjno-wypoczynkowe – tereny ZD.

Dla ww. terenów obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodne z aktualnymi przepisami z zakresu ochrony środowiska, których, zgodnie z ustaleniami projektu planu, nie wolno przekroczyć.

Ochrona na podstawie odrębnych przepisów

Istotnym elementem ustaleń projektu planu są zapisy z zakresu zasad zagospodarowania terenów i obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Analizowany dokument uwzględnia konieczność zagospodarowania ich na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu prawa ustalającego na szczeblu krajowym (ustawowym), tj.:

- *Ustawy prawo wodne* – są to następujące tereny i obiekty:
 - obszary położone w zasięgu oddziaływania istniejących urządzeń melioracji wodnych - grunty zmeliorowane (prawie cały teren MNW-ML i 5PEF oraz fragment terenu: RZM, 4PEF, 6PEF, 7PEF, ZN, 2KDD, 2KR); ewidencjonowane rowy melioracyjne: R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR); projekt planu wskazuje je w części graficznej, a w części tekstowej ustala:
dla rowów melioracyjnych:
 - ✓ zakaz likwidacji;
 - ✓ dopuszcza możliwość ich przebudowy rowu, w tym jego przebudowę i przekrycie z zachowaniem ciągłości przepływu wód, na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego;
dla gruntów zmeliorowanych:
 - ✓ obowiązek zachowania urządzeń melioracyjnych;
 - ✓ w przypadku kolizji – obowiązek ich przebudowy lub likwidacji, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa wodnego;
 - ✓ w przypadku przebudowy lub likwidacji urządzeń melioracyjnych niezbędne jest zapewnienie odbioru wód z terenów zmeliorowanych położonych wyżej, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – z uwagi na fakt występowania tuż za południowo-wschodnią granicą obszaru 9 (Wydrzyn) udokumentowanego stanowiska archeologicznego AZP 77-43/19; dla jego ochrony wyznacza strefę ochrony archeologicznej obejmującą fragment terenu 6PEF, w granicach której w przypadku realizacji inwestycji związanych z koniecznością wykonania robót ziemnych, należy przeprowadzić badania archeologiczne w formie nadzorów na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ochrona różnorodności biologicznej

Obszar badań cechuje zróżnicowana struktura funkcjonalno-przestrzenna. Nadal pozostaje w znaczącym stopniu aktywny biologicznie, mimo że zaznacza się coraz większa presja człowieka na środowisko.

Analizowany obszar cechuje zainwestowanie w postaci zabudowy **rekreacji indywidualnej (letniskowej) (północno-wschodnia część obszaru 3 (Czarnożyły))**; usługowej (w tym usług publicznych (cały obszar 4 (Czarnożyły)); zagrodowej (południowa część obszaru 6 (Gromadzice)); mieszkaniowej jednorodzinnej (północna część obszaru 7 (Leniszki)). Pozostała znacząca jego powierzchnia nadal jest wolna od naniesień kubaturowych i pozostaje aktywna przyrodniczo w wodnym oraz rolniczym użytkowaniu z postępującą na części powierzchni naturalną sukcesją wtórną – zadrzewienia o różnym stopniu zwartości.

Charakterystyczną roślinnością analizowanego obszaru są wtórne zbiorowiska drzewiaste, zaroślowe, łąkowe, pastwiskowe, synantropijne (segetalne i ruderalne) oraz wodne i przywodne. Zbiorowiska wodne i przywodne tworzą hydrofity rowów melioracyjnych.

Reprezentantem zieleni jest zarówno zieleń wysoka jak i niska.

Podstawowym skupiskiem zieleni wysokiej na analizowanym obszarze są zadrzewienia o różnym stopniu zwartości (zwarte charakter lasu mają zadrzewienia w obrębie obszaru 5 (Emanuelina) 11

(Wydrzyn)). Ponadto zielenń wysoka ma postać szpalerów, skupisk i grup drzew, jak również pojedynczych drzew rosnących wzdłuż dróg, rowów melioracyjnych, na granicy pól i miedz (tzw. zielenń śródpolna).

Zielenń niską reprezentuje zielenń antropogenna charakterystyczna dla terenów użytkowanych rolniczo (grunty orne, łąki, pastwiska), jak również niezadrzewione rolnicze nieużytki (**znacząca część obszaru 3 (Czarnożyły) i 5 (Emanuelina)**).

Z działalnością człowieka (np. z uprawami rolnymi, zabudową, szlakami komunikacyjnymi) związana jest roślinność synantropijna. Obszarom zabudowy towarzyszy zielenń wprowadzana i architektonicznie ukształtowana przez człowieka.

Zatem obszary aktywne biologicznie nadal w znaczącej części są rolniczo użytkowane w postaci pól uprawnych oraz łąk i pastwisk, gdzie doszło do znacznego zniekształcenia środowiska roślinnego w stosunku do stanu naturalnego. Na części powierzchni analizowanego obszaru ma jednak miejsce zaniechanie aktywności rolniczej i w zróżnicowanym stopniu postępująca naturalna sukcesja wtórna (w tym zielenń wysokiej), czyli podnoszenie bioróżnorodności.

Zadrzewienia o zróżnicowanym stopniu zwartości, szpalery, skupiska i grupy drzew oraz zielenń śródpolna w postaci pojedynczych drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie dróg, rowów melioracyjnych, na granicy pól, miedz oraz zielenń nadwodna (cenne biotycznie i florystycznie nieleśne zbiorowiska roślinne występujące w bezpośrednim sąsiedztwie rowów melioracyjnych i obniżeniach terenowych) znacząco podnoszą bogactwo przyrodnicze szaty roślinnej analizowanego obszaru.

Charakter i usytuowanie obszaru badań powoduje, iż cechuje go zróżnicowane funkcjonalne sąsiedztwo. Są to zarówno tereny otwarte pozostające w rolniczym (w części zadrzewionym), leśnym i wodnym użytkowaniu, jak również tereny komunikacyjne oraz zurbanizowane (zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna, usługowa, produkcyjna).

Projekt planu wyznacza strefę, w obrębie której dopuszcza możliwość realizacji zabudowy i zainwestowania (tereny MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, U, UK-UZ, PEF) będące w nieznaczej części adaptacją stanu istniejącego oraz strefę wyłączoną z możliwości urbanizacyjnej – tereny RN, ZN, ZN-ZP, **ZD**. Przyczyni się to jedynie do częściowej ochrony najbardziej wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo terenów będących w ramach obszaru objętego opracowaniem. Projekt planu jako tereny nieinwestycyjne w **ETAP-ie I i ETAP-ie II** wyznacza:

- tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, częściowo wyznaczone w celu ochrony gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze;
- teren zielenń naturalnej z zakazem zabudowy;
- teren zielenń naturalnej lub zielenń urządzonej z zachowaniem istniejących warunków przyrodniczych na terenie doliny rowu melioracyjnego jako ciągu ekologicznego ważnego dla biocenozy regionu, w ramach którego mogą być realizowane również obiekty małej architektury oraz ciągi piesze i dojazd do terenu 2UZ-UK;
- **teren ogrodów działkowych, w ramach którego mogą być realizowane również, wewnętrzne drogi dojazdowe, wiaty, altany działkowe.**

W obrębie terenów zurbanizowanych i przeznaczonych do urbanizacji istotne jest pozostawienie jak największej powierzchni terenów aktywnych przyrodniczo. Realizacji tego założenia służą zapisy projektu planu określające minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnych wskazanych do zachowania w ramach każdej działki. Wskaźnik ten na terenach przeznaczonych do zabudowy oscyluje na poziomie od zaledwie **10%** powierzchni działki budowlanej dla terenu U do nawet **60%** powierzchni działki budowlanej dla terenów MNW i MNW-ML. Dla terenów PEF – tereny elektrowni słonecznych został on ustalony na poziomie **20%**. **Wskaźnik ten na terenach specjalnego potraktowania w zagospodarowaniu (teren ZD, ZN-ZP) wynosi aż 85-90% powierzchni działki budowlanej.**

Oznacza to, że istniejąca obecnie w terenach przeznaczonych do zabudowy zielenń wysoka w postaci zadrzewień o zróżnicowanej wartości przyrodniczej może zostać jedynie częściowo zachowana. Nie mniej jednak nie dojdzie do całkowitego usunięcia terenów zadrzewionych i zastąpienia tej przestrzeni

planowanym zagospodarowaniem terenu. Należy bowiem pamiętać, iż ochrona przyrody, w tym również istniejących drzew, będzie przede wszystkim realizowana indywidualnie przez przyszłych inwestorów i właścicieli nieruchomości w oparciu o przepisy odrębne. W tym przypadku w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia *o ochronie przyrody* - Rozdział 4 *Ochrona terenów zieleni i zadrzewień* (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zmianami).

Najbogatsza fauna występuje w obrębie terenów zadrzewionych oraz w sąsiedztwie wód powierzchniowych. Projekt planu nie odnosi się do świata zwierzęcego, nie mniej jednak zachowanie istniejących wód powierzchniowych bardzo korzystnie wpływa na zapewnienie ciągłości powiązań przyrodniczych oraz ochrony szlaków migracji zwierząt. Dyspozycje przestrzenne przekształcające tereny zadrzewione w tereny zabudowy wprowadzić mogą spowodować zakłócenie naturalnego środowiska zwierząt (pojawia się potencjalne bariery ekologiczne na trasach przemieszczania się zwierząt). Nie mniej jednak należy tutaj podkreślić, iż zarówno charakter i położenie większości obszarów objętych analizą pozwala wysnuć wniosek, iż na terenie badań ma miejsce jedynie migracja małych zwierząt, rzadziej średnich. Jest on bowiem położony poza zasięgami korytarzy ekologicznej rangi wojewódzkiej, krajowej i międzynarodowej (w tym wspólnotowej).

Realizacja projektu planu nie będzie skutkowałą wyłączeniem z produkcji rolnej gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej występujących na południowych krańcach obszaru 1 (Czarnożyły). Zostały one utrzymane w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa do zabudowy.

Proporcja terenów o różnych formach użytkowania

Obszar objęty opracowaniem w chwili obecnej posiada bardzo korzystne proporcje pomiędzy terenami aktywnymi biologicznie a terenami zabudowanymi, na korzyść czynnych przyrodniczo. Znaczną powierzchnię nadal stanowią tereny aktywne przyrodniczo, które w części ponownie przyjmują postać naturalnych zbiorowisk szaty roślinnej – są to bowiem obszary, w obrębie których zaniechano aktywności rolniczej i, w zróżnicowanym stopniu, ma miejsce postępująca naturalna sukcesja wtórna (zadrzewienia), czyli podnoszenie bioróżnorodności.

Realizacja zaproponowanych w projekcie planu w ETAP-ie I rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych przyczyni się do znaczącego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia znaczącej części analizowanego obszaru w tereny zabudowy, w tym systemami fotowoltaicznymi, o wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie od zaledwie 10% (teren U) do nawet 60% (tereny MNW i MNW-ML) powierzchni działki budowlanej oraz w tereny komunikacyjne. Zatem powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie znaczącemu zmniejszeniu.

W ramach obszaru objętego opracowaniem w ETAP-ie I wyznaczono cztery zasadnicze grupy terenów:

- tereny nieinwestycyjne wyłączone całkowicie z możliwości urbanizacyjnej (tereny RN i ZN) - ok. 2,0% analizowanego obszaru;
- teren nieinwestycyjny wyłączony częściowo z możliwości urbanizacyjnej (tereny ZN-ZP) - ok. 1,0% analizowanego obszaru;
- tereny inwestycyjne (tereny zabudowy – MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, U, UK-UZ, PEF) – ok. 94,1% analizowanego obszaru;
- tereny komunikacyjne (publiczne (klasy głównej ruchu przyspieszonego i dojazdowej) i wewnętrzne) – ok. 2,9% analizowanego obszaru.

W ramach terenów przeznaczonych do zabudowy największy odsetek stanowią tereny zabudowy systemami fotowoltaicznymi (elektrowni słonecznych) – aż 77,5% powierzchni analizowanego obszaru. Pozostałe ok. 20% to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (a także bliźniaczej i szeregowej), rekreacji indywidualnej, zagrodowej, usługowej (w tym usług zdrowia i pomocy społecznej, usług kultury i rozrywki oraz usług publicznych). Należy zaznaczyć, iż generalnie są to nowe tereny

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi **Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – ETAP II**

inwestycyjne, które powstaną kosztem terenów dotychczas aktywnych przyrodniczo w postaci terenów użytkowanych rolniczo, z postępującą w części terenu naturalną sukcesją wtórną (zadrzewienia). Jedynie teren zabudowy zagrodowej (teren RZM) i zabudowy usługowej (teren U) są adaptacją stanu istniejącego.

Ok. 2,9% to tereny pod poszerzenie istniejącego publicznego oraz pod projektowany publiczny i wewnętrzny układ komunikacyjny.

Z możliwości inwestycyjnych jako tereny wolne od zabudowy projekt planu pozostawia ok. 3,0% jego powierzchni. Utrzymuje m.in. ich dotychczasową rolniczą funkcję (tereny RN) oraz przeznacza je pod zieleni naturalna lub urządzonej (ZN i ZN-ZP).

Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia poniższa tabela 3.

Tabela 3 Proporcje terenów o różnych sposobach zagospodarowania ustalonych w projekcie planu w ETAP-ie I

Typ zagospodarowania terenu	Symbol terenu w projekcie planu	Powierzchnia ogółem [m ²]	% udział w ogólnej powierzchni
Tereny zabudowy	MNW	8714	2,8
	MN	13524	4,3
	MNW-ML	16538	5,3
	RZM	4107	1,3
	MNW-U	2277	0,7
	U	836	0,3
	UZ-UK	5715	1,8
	PEF	241149	77,5
	Razem	292860	94,1
Tereny z zakazem zabudowy	ZN-ZP	3012	1,0
	ZN	2713	0,9
	RN	3427	1,1
	Razem	9152	3,0
Tereny komunikacji	KDR	2418	0,7
	KDD	3012	1,0
	KR	3864	1,2
	Razem	9294	2,9
OGÓŁEM		311306	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie rysunku projektu planu w ETAP-ie I

Realizacja zaproponowanych w projekcie planu w ETAP-ie II rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych przyczyni się do częściowego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia około połowy analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmującego działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej (tereny MN) o wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50% powierzchni działki budowlanej oraz w projektowany teren komunikacyjny publiczny klasy dojazdowej (teren KDD). Zatem powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie zmniejszeniu. Północno-wschodnią i południową część analizowanego obszaru oraz jego wschodnie krańce projekt planu utrzymuje w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny ogrodów działkowych z bardzo wysokim wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 85% powierzchni działki budowlanej.

W ramach obszaru objętego opracowaniem w ETAP-ie II wyznaczono trzy zasadnicze grupy terenów:

- teren nieinwestycyjny wyłączony częściowo z możliwości urbanizacyjnej (tereny ZD) - ok. 47,6% analizowanego obszaru;

- teren inwestycyjny (teren zabudowy – MN) – ok. 47,4% analizowanego obszaru;
 - teren komunikacyjny publiczny klasy dojazdowej – ok. 5,0% analizowanego obszaru.
- Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia poniższa tabela 4.

***Tabela 4** Proporcje terenów o różnych sposobach zagospodarowania ustalonych w projekcie planu w ETAP-ie II*

Typ zagospodarowania terenu	Symbol terenu w projekcie planu	Powierzchnia ogółem [m ²]	% udział w ogólnej powierzchni
Tereny zabudowy	MN	7512	47,4
Tereny wyłączone częściowo z zabudowy	ZD	7534	47,6
Tereny komunikacji	KDD	797	5,0
OGÓŁEM		15843	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie rysunku projektu planu w ETAP-ie II

4.6 Ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych dla projektu mpzp oraz sposobów ich uwzględnienia i innych problemów środowiska

Główne zobowiązania międzynarodowe Polski w dziedzinie ochrony środowiska wynikają z jej członkostwa w Unii Europejskiej. Dokumenty programowe UE wprowadzające koncepcję trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zasady ochrony środowiska do polityk krajowych to m.in.: Agenda 21; Strategia Lizbońska (obowiązywała do 2010 r.); Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu; Siódmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „*Dobrze żyć w granicach naszej planety*”; Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. „*Przywracanie przyrody do naszego życia*”.

Zobowiązania Polski w zakresie ochrony środowiska wynikają także z ratyfikowanych konwencji międzynarodowych m.in.: Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego; Konwencja z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym; Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Nowego Yorku; Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro; Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu; Europejska Konwencja Krajobrazowa we Florencji; Konwencja z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.

Polska jako członek Unii Europejskiej, jest zobowiązana do implementacji całego prawodawstwa unijnego do krajowego systemu prawnego. Dyrektywy Unii Europejskiej, które są sukcesywnie wdrażane do polskiego prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska to m.in. dyrektywa: 2001/42/WE; 2000/60/WE; 2006/118/WE; 2001/81/WE; 96/62/WE; 2008/50/WE; 2009/28/WE; 2002/49/WE; 2008/98/WE; 2004/35/WE; 2003/4/WE; 2003/35/WE.

Najważniejszym dokumentem prawnym w Polsce jest *Konstytucja Rzeczypospolitej Polski*, która w artykule piątym uznaje zrównoważony rozwój jako zasadę, którą kierować powinno się Państwo.

Podstawowym dokumentem programowym na szczeblu krajowym w zakresie ochrony środowiska jest uchwalona w 2001 roku *II Polityka Ekologiczna Państwa*. Jej głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, przy założeniu, że skuteczna regulacja i reglamentacja korzystania ze środowiska nie dopuści do powstania zagrożeń dla jakości i trwałości zasobów przyrodniczych. Zakłada ona, że niepodważalnym kryterium obowiązującym na każdym, także lokalnym, szczeblu jej realizacji jest człowiek, jego zdrowie oraz komfort środowiska, w którym żyje i pracuje.

Dokumentem strategicznym wskazującym na główne wyzwania i najważniejsze priorytety polityki

ekologicznej RP do 2016 roku była *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016* (M. P. Nr 34, poz. 501). Główne cele to m.in. udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska poprzez podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Podstawową zasadą realizacji polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju zakładająca jakość życia na poziomie, na jaki pozwala obecny rozwój cywilizacyjny, bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie.

W zakresie gospodarki przestrzennej zasadniczym dokumentem na szczeblu krajowym jest „*Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*”, która wśród podstawowych celów wymienia kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Pożądanymi cechami polskiej przestrzeni będzie: konkurencyjność i innowacyjność, spójność wewnętrzna, bogactwo i różnorodność biologiczna, bezpieczeństwo oraz ład przestrzenny. Polityka przestrzennego zagospodarowania kraju powinna sprostać zaspokojeniu bieżących potrzeb rozwojowych społeczeństwa w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych i społecznych oraz umożliwić dalszy rozwój społeczno-gospodarczy w oparciu o zachowane w dobrym stanie zasoby naturalne, kulturowe i lokalne walory środowiska. Rozwój społeczno-gospodarczy należy racjonalnie powiązać z ochroną zasobów wodnych i ich dostępnością.

W projekcie planu priorytetowe cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, rządowym i samorządowym zostały uwzględnione i zawarte w treści poprzez odpowiednie sformułowania i zapisy. W sensie pozytywnym to:

1. Ustalenie szczegółowych wytycznych dla ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu - realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Wspólnotowym – *Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. „Przywracanie przyrody do naszego życia”* (ustala ochronę co najmniej 30% ekosystemów Europy, powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej oraz odbudowa już zdegradowanych ekosystemów oraz przekształcenie naszych systemów żywnościowych (strategia „od pola do stołu”) i przejście na bardziej zrównoważony system);
 - b) Krajowym – ustawa *Prawo ochrony środowiska* (ustala, iż polityka ochrony środowiska prowadzona jest na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych).
2. Ustalenie szczegółowych wytycznych dla ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Międzynarodowym - *Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego* (1972);
 - b) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (zachowanie dziedzictwa kulturowego).
3. Wprowadzenie ograniczeń w zakresie możliwości i intensywności wykorzystania terenów oraz zachowanie minimalnego procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
 - a) Międzynarodowym – *Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro* (1992);
 - b) Wspólnotowym – *Europejska Strategia Bioróżnorodności do 2030 r. „Przywracanie przyrody do naszego życia”* (ustala ochronę co najmniej 30% ekosystemów Europy, powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej oraz odbudowa już zdegradowanych ekosystemów oraz przekształcenie naszych systemów żywnościowych (strategia „od pola do stołu”) i przejście na bardziej zrównoważony system);
 - c) Krajowym – *Konstytucja Rzeczypospolitej Polski* (w artykule piątym uznaje zrównoważony rozwój jako zasadę, którą kierować powinno się Państwo); „*Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*” (ochrona różnorodności biologicznej).

4. Ustalenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych oraz obowiązku zachowania urządzeń melioracyjnych na gruntach zmeliorowanych – realizacja celu ustanowionego na szczęblu:
 - a) Wspólnotowym - *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zmniejszenie skutków powodzi i suszy).
5. Ustalenie zakazu lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkami – realizacja celu ustanowionego na szczęblu:
 - a) Wspólnotowym – *Siódmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”* (propagowanie gospodarki niskoemisyjnej).
6. Wyznaczenie terenów podlegających ochronie akustycznej i przyjęcie klasyfikacji akustycznej zgodnie z aktualnymi przepisami z zakazem ich przekroczenia – realizacja celu ustanowionego na szczęblu:
 - a) Wspólnotowym – *Dyrektywa 2002/49/WE* (odnosi się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku);
 - b) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przepisów poświęconych ochronie przed hałasem).
7. Ustalenie zakazu wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami – realizacja celu ustanowionego na szczęblu:
 - a) Wspólnotowym – *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych); *Dyrektywa 2006/118/WE* (ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem);
 - b) Krajowym – *II Polityka Ekologiczna Państwa* (ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem).
8. Ustalenie odprowadzania powstałych ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej - realizacja celu ustanowionego na szczęblu:
 - a) Wspólnotowym – *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych); *Dyrektywa 2006/118/WE* (ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem);
 - b) Krajowym – *II Polityka Ekologiczna Państwa* (sanityzacja terenów w zabudowie rozproszonej).
9. Wprowadzenie nakazu wstępnego magazynowania odpadów na działce budowlanej w urządzeniach przystosowanych do tego celu - realizacja celu ustanowionego na szczęblu:
 - a) Wspólnotowym – *Siódmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”* (postuluje ochronę przed negatywnym wpływem wytwarzania odpadów, zamiana odpadów na zasoby); *Dyrektywa 2008/98/WE* (eliminacja wytwarzania odpadów oraz wykorzystywanie odpadów jako zasobów);
 - b) Krajowym – *II Polityka Ekologiczna Państwa* (selektywne zbieranie odpadów komunalnych).
10. Ustalenie zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągu gminnego - realizacja celu ustanowionego na szczęblu:
 - a) Wspólnotowym – *Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE* (zaspokojenie zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu).
11. Wprowadzenie nakazu stosowania do ogrzewania pomieszczeń i wytwarzania ciepłej wody użytkowej technologii i paliw zapewniających zachowanie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych – realizacja celu ustanowionego na szczęblu:
 - a) Międzynarodowym - *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Nowego Yorku (1992); Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (1997);*
 - b) Wspólnotowym - *Siódmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.: „Dobrze żyć w granicach naszej planety”* (łagodzenie zmian klimatu, propagowanie gospodarki niskoemisyjnej);

- c) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (likwidacja zanieczyszczeń u źródła).
12. Dopuszczenie możliwości pokrycia zapotrzebowania na ciepło i energię na własne potrzeby z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW (na terenach RZM, 1MNW, 2MNW i MNW-U do 500kW), z wykluczeniem turbin wiatrowych nie spełniających warunków mikroinstalacji – realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Międzynarodowym - *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu* z Nowego Yorku (1992); *Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu* (1997);
 - b) Wspólnotowym - *Siódmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.*: „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (*łagodzenie zmian klimatu, propagowanie gospodarki niskoemisyjnej*);
 - c) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (likwidacja zanieczyszczeń u źródła); *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu).
13. Dopuszczenie możliwości zaopatrzenia w gaz do celów gospodarczych i grzewczych z projektowanych gazociągów średniego ciśnienia - realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Międzynarodowym - *Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu* z Nowego Yorku (1992); *Protokół z Kioto do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu* (1997);
 - b) Wspólnotowym - *Siódmy Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska do 2020 r.*: „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (*łagodzenie zmian klimatu, propagowanie gospodarki niskoemisyjnej*);
 - c) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (likwidacja zanieczyszczeń u źródła).
14. Ustalenie dla istniejących nadziemnych liniowych obiektów infrastruktury technicznej stref oddziaływania o szczególnych warunkach zagospodarowania i ograniczeniach w ich użytkowaniu - realizacja celu ustanowionego na szczeblu:
- a) Krajowym - *II Polityka Ekologiczna Państwa* (wprowadzenie stref ograniczonego użytkowania).

Zgodnie z dokumentem szczebla krajowego jakim jest „*Poradnik przygotowania inwestycji...*” do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy włączyć problematykę dotyczącą zmian klimatu z elementami różnorodności biologicznej, która powinna być dostosowana do specyficznego kontekstu planu/programu. W SOOŚ należy uwzględnić nie tylko wpływ planu/programu na klimat i zmiany klimatu, ale również oddziaływanie zmieniających się warunków klimatycznych na plan/program oraz wynikające z tego długofalowe zagrożenia możliwości jego realizacji.

Zatem w prognozie oddziaływania na środowisko należy przeprowadzić analizę odporności ustaleń projektu dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Powyższa analiza powinna również uwzględniać wpływ projektu planu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

Konieczność uwzględniania łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko uwarunkowana jest obserwowanymi w ostatnich dziesięcioleciach skutkami zmian klimatu – wzrost temperatury, większa częstotliwość i skala ekstremalnych zjawisk pogodowych.

1. Łagodzenie zmian klimatu – należy przez to rozumieć, taki sposób planowania, który nie przyczynia się do pogłębiania zmian klimatu; badając czy projekt planu miejscowego nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu uwzględniono w nim następujące elementy:
- bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez m.in. technologie, sposób ogrzewania;

- bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez działania towarzyszące m.in.: wytwarzanie odpadów, gospodarka odpadami, wylesianie;
 - bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący (transport materiałów na etapie budowy i eksploatacji np. transport towarów, odpadów, podróże osób);
 - działania skutkujące pochłanianiem gazów cieplarnianych, np. zalesianie, zmiana sposobu użytkowania terenu, ochrona terenów zielonych i podmokłych;
 - działania skutkujące zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych np. nowoczesne technologie, korzystanie z odnawialnych źródeł energii, wykorzystanie materiałów budowlanych pochodzących z recyklingu;
 - pośrednie emisje gazów cieplarnianych związane z zapotrzebowaniem na energię, np. związane ze stosowaną technologią, oświetlenie, zastosowanie naturalnej izolacji, okien na południe, pasywnej wentylacji czy elementów energochłonnych.
2. Adaptacje do zmian klimatu - należy przez to rozumieć taki sposób planowania, aby było ono optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowało zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu; tworząc projekt planu miejscowego należy rozważyć ewentualne inwestycje na danym terenie, realizowane zgodnie z zapisami projektu planu oraz respektować potencjalne klęski żywiołowe, związane ze zmianami klimatu takie jak:
- powodzie – poprzez np.: lokalizację, konstrukcję, możliwość awaryjnego zasilania w energię i wodę;
 - pożary – poprzez np.: konstrukcję, zagospodarowanie terenu, systemy awaryjne, ognioodporne materiały budowlane, drogi ewakuacyjne;
 - fale upałów – poprzez np.: konstrukcję, zagospodarowanie terenu – zacienianie, dachy pokryte roślinnością, klimatyzację, ochronę przeciwpożarową, retencję wody, minimalizowanie zjawiska miejskich wysp ciepła, emisje lotnych związków organicznych i tlenków azotu, rodzaj i kolor materiałów budowlanych;
 - susze – poprzez np.: systemy oszczędzania wody, gromadzenie wód opadowych i roztopowych, przygotowanie na zwiększone zapotrzebowanie na wodę, ochronę przeciwpożarową, ochronę krajobrazu (ochrona zieleni), zachowanie ciągłości siedlisk, wpływ na warstwy wodonośne, instalacje oczyszczania ścieków umożliwiającą odzysk wody, zamknięty obieg wody technologicznej;
 - nawałne deszcze i burze – poprzez np.: konstrukcję, odprowadzanie wody, wpływ na retencję wody, stopień izolacji terenu, zagospodarowanie terenu (zalesianie, tereny zielone), awaryjne zasilanie, ochronę przed podtopieniami (lokalizacja), piorunochrony, ryzyko wycieku zanieczyszczeń, zasuwy burzowe, właściwe odwodnienie terenu, drogi ewakuacyjne;
 - silne wiatry – poprzez np.: konstrukcję, ryzyko przewrócenia obiektów w sąsiedztwie np. drzew, awaryjne zasilanie;
 - katastrofalne opady śniegu - poprzez np.: konstrukcję (stabilność i wytrzymałość), awaryjne zasilanie, eksploatację (np. usuwanie śniegu);
 - fale mrozu – poprzez np.: konstrukcję, awaryjne zasilanie, materiały budowlane odporne na niskie temperatury, ochrona przed szkodami wywołanymi zamarzaniem i odmrażaniem (wodociągi, drogi).

Wszystkie aspekty i problemy wyżej wymienione były szczegółowo analizowane przez projektanta planu miejscowego i zostały uwzględnione w zapisach projektu planu. Ponadto projekt planu uwzględnia zapisy „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może narzucać konkretnych rozwiązań technologicznych, nie mniej jednak pozwala ograniczyć czy nawet uniknąć kosztów i ryzyka wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu.

Do ustaleń projektu planu oraz rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych wpisujących się

w łagodzenie zmian klimatu oraz adaptacje do nich należy wymienić:

- zachowanie w terenie ZN-ZP istniejących warunków przyrodniczych na terenie doliny rowu melioracyjnego jako ciągu ekologicznego ważnego dla biocenozy regionu;
- zachowanie północnych krańców obszaru 6 (Gromadzice) w bezpośrednim sąsiedztwie ewidencjonowanych rowów melioracyjnych jako terenu zieleni naturalnej bez prawa do zabudowy, m.in. celem zapewnienia ciągłości przepływu wód w rowie melioracyjnym R-P-1(C) i R-5;
- zachowanie północno-zachodniej części i południowo-wschodnich krańców obszaru 11 (Wydrzyn) jako terenu zieleni naturalnej lub zieleni urządzonej;
- **utrzymanie północno-wschodniej i południowej części oraz wschodnich krańców analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w dotychczasowym użytkowaniu jako terenów ogrodów działkowych (teren ZD);**
- zachowanie południowych krańców obszaru 1 (Czarnożyły) w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy w celu ochrony występujących gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze;
- zachowanie północnej części obszaru 5 (Emanuelina) w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy;
- wprowadzenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych: R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR) celem zapewnienia ciągłości przepływu wód;
- ustalenie obowiązku zachowania gruntów zmeliorowanych oraz zapewnienia odbioru wód z terenów zmeliorowanych położonych wyżej;
- nakaz zagospodarowania powierzchni działki budowlanej w sposób zabezpieczający sąsiednie nieruchomości oraz drogi przed wpływem wód opadowych i roztopowych;
- wprowadzenie ograniczeń w intensywności wykorzystania terenu;
- nakaz zachowania minimalnego procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej określonego indywidualnie dla każdego przeznaczenia terenu;
- nakaz stosowania do ogrzewania pomieszczeń i wytwarzania ciepłej wody użytkowej technologii i paliw zapewniających zachowanie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska;
- dopuszczenie możliwości stosowania odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW (na terenach RZM, 1MNW, 2MNW i MNW-U do 500kW), prócz turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji;
- nakaz wstępnego magazynowania odpadów na działce budowlanej w urządzeniach przystosowanych do tego celu.

4.7 Ocena warunków zagospodarowania terenu określonych w projekcie planu wynikających z potrzeb ochrony środowiska

Projekt planu w przyjętych ustaleniach tekstowych i w warstwie graficznej uwzględnia zasadnicze cechy oraz specyfikę uwarunkowań przyrodniczych obszaru objętego opracowaniem oraz jego sąsiedztwa.

W projekcie planu dla terenów, w obrębie których może być lokalizowana zabudowa, określono parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym: nieprzekraczalne linie zabudowy, gabaryty obiektów (m.in. maksymalną wysokość budynku), minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej i maksymalną powierzchnię zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej, minimalną i maksymalną intensywność zabudowy. Powyższe ma na celu kształtowanie projektowanej zabudowy w sposób planowy i racjonalny.

Z punktu widzenia nowo planowanych inwestycji projekt planu w ETAP-ie II zakazuje lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco, a na wszystkich terenach prócz terenu U także

oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, a na terenach PEF dodatkowo zabudowy systemami fotowoltaicznymi wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy większej niż 1 ha.

Na terenie U projekt planu wprowadza dopuszcza możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych, nie mniej jednak należy tutaj podkreślić, iż obecny etap – projekt planu to jedynie wskazanie przeznaczenia terenu. Nie ma jeszcze miejsca przesądzenie, jaka konkretna inwestycja zostanie zrealizowana. Dlatego też na obecnym etapie nie możemy odnieść się do konkretnej inwestycji możliwej do pojawienia się w obrębie terenu U. Zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko analizy odnoszą się do zaproponowanych w projekcie planu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i zagospodarowania przestrzennego. Rozpatrują przede wszystkim zaproponowane przeznaczenie poszczególnych terenów i zasady ich zagospodarowania. Przy braku informacji, jakie konkretne przedsięwzięcie zostanie zrealizowane brak jest możliwości określenia pełnego oddziaływania na środowisko. Dlatego też określenie oddziaływań w niniejszym dokumencie ma charakter głównie prognostyczny.

Warto również dodać, iż dopuszczone w projekcie planu przedsięwzięcia będą potrzebowały przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym ewentualnego sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz obowiązkowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dopiero na tym etapie będzie możliwość pełnej oceny na środowisko, bowiem będą informacje o konkretnych inwestycjach i o konkretnych rozwiązaniach technicznych.

Analizując istniejące zagospodarowanie należy zauważyć, iż zakazy projektu planu w zakresie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie naruszają istniejącego sposobu zagospodarowania. W chwili obecnej, obszar badań jest bowiem zainwestowany w nieznacznym stopniu. Jest to przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa, rekreacji indywidualnej i usługowa (w tym remiza OSP), która w myśl obowiązującego w Polsce prawa z zakresu ochrony środowiska nie jest przedsięwzięciem mogąącym znacząco oddziaływać na środowisko.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w obrębie terenu U i MNW-U projekt planu nie zezwala na lokalizację zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi a w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych – zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku oraz stacji paliw, w tym autogazu. Zakazuje również lokalizowania działalności polegającej na gospodarowaniu odpadami.

Aby zapewnić odpowiednie warunki życia przyszłym użytkownikom analizowanego terenu, projekt planu na podstawie art. 113 ust. 2 pkt. 1 i art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* wyznaczył tereny podlegające ochronie akustycznej. W zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przyjął dla nich klasyfikację akustyczną jak dla terenów przeznaczonych:

- pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną – tereny MNW, MN, MNW-ML;
- pod zabudowę zagrodową – teren RZM;
- na cele mieszkaniowo-usługowe – teren MNW-U (w przypadku realizacji na działce wyłącznie zabudowy usługowej teren nie będzie podlegał ochronie akustycznej);
- pod domy opieki społecznej – tereny UZ-UK;
- na cele rekreacyjno-wypoczynkowe – tereny ZD.

W ich obrębie należy dotrzymać dopuszczalne wartości poziomów hałasu w środowisku, określone w przepisach odrębnych, których zgodnie z ustaleniami projektu planu nie wolno przekroczyć.

Dotrzymanie standardów akustycznych na terenach chronionych akustycznie będzie zależało od jej odległości od źródła zagrożenia (tras komunikacyjnych i zakładów produkcyjnych) oraz stosowanych form ochrony przed hałasem (np. zieleni izolacyjnej) i rozwiązań technicznych technologii (np. sprzyjające środowisku - obniżające hałas przemysłowy).

W celu zachowania odpowiednich proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowy a powierzchnią aktywną przyrodniczo projekt planu wprowadza obowiązek zachowania na terenach przeznaczonych pod

zabudowę i zagospodarowanie minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej. Zapis ten ma na celu zapobiec zbyt dużemu uszczelnieniu obszarów przeznaczonych do zainwestowania i zabudowy. Projekt planu nie wskazuje jakie formy zieleni są preferowane lub zalecane w ramach realizacji minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Dla poprawy walorów krajobrazowych wskazane byłoby określenie udziału zieleni wysokiej w powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej.

Projekt planu chroni najżyźniejsze gleby występujące w granicach analizowanego obszaru chronione prawnie przed zmianą ich na cele nierolnicze. Jego realizacja nie będzie skutkowała wyłączeniem z produkcji rolnej gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej występujących w granicach obszaru 1 (Czarnożyły). Zostały one utrzymane w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa do zabudowy.

Projekt planu chroni istniejące ewidencjonowane rowy melioracyjne: R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR) zakazując ich likwidacji, a przebudowę warunkując zapewnieniem ciągłości przepływu wody. Projekt planu wprowadza obowiązek zachowania urządzeń melioracyjnych i w przypadku ich przebudowy lub likwidacji konieczności zapewnienia odbioru wód z terenów zmeliorowanych położonych wyżej.

Projekt planu zawiera zapisy mające na celu ochronę warunków gruntowych i wodnych. Zakazuje wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych zbiorników z tymi ściekami. Powstające ścieki należy odprowadzać do sieci kanalizacji sanitarnej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Dopuszcza możliwość odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych. Warto tutaj jednak podkreślić, iż zgodnie z polskim prawodawstwem przyłączenie do sieci kanalizacyjnej nieruchomości wyposażonej w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych jest obowiązkowe po jej wybudowaniu.⁴³ Zatem z dużą dozą prawdopodobieństwa można stwierdzić, iż docelowo ścieki z analizowanego obszaru odprowadzane będą w systemie kanalizacji sanitarnej. Dodatkowo projekt planu dopuszcza możliwość stosowania innych indywidualnych rozwiązań, ale tylko spełniających wymagania zawarte w przepisach odrębnych.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu bezpośrednio i pośrednio odnoszących się do problematyki wodnej nie powinna skutkować nie osiągnięciem celi środowiskowych ustalonych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* dla jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych.

Analizując ustalenia projektu planu z zakresu gospodarki wodno-ściekowej mają one raczej wymiar pro-środowiskowy i przyczynią się w przyszłości do poprawy stanu istniejącego. Projekt planu ustala m.in.:

- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami;
- ustalenie odprowadzania powstałych ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- dopuszczenie możliwości odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych;⁴⁴
- dopuszczenie możliwości stosowania indywidualnych rozwiązań, ale tylko spełniających wymagania zawarte w przepisach odrębnych.

Projekt planu akcentuje, by powierzchnie działek budowlanych zagospodarowywać w taki sposób, aby zabezpieczać sąsiednie nieruchomości oraz drogi przed spływem wód opadowych i roztopowych.

Zakazane jest pozyskiwanie energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko. Projekt planu nakazuje stosowania do ogrzewania pomieszczeń i wytwarzania ciepłej wody użytkowej

⁴³ Art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zmianami).

⁴⁴ Ibidem

technologii i paliw zapewniających zachowanie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska. Ponadto projekt planu dopuszcza możliwość pokrycia zapotrzebowania na ciepło i energię na własne potrzeby z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW (na terenach RZM, 1MNW, 2MNW i MNW-U do 500kW), zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu energetyki i ochrony środowiska, z wykluczeniem jednak turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji.

W kontekście obowiązującej ustawy o OZE „temat może być bardzo intratny”, zwłaszcza jeżeli mamy na uwadze źródła o małej mocy. Ponadto dziedzina energii odnawialnej charakteryzuje się dużą innowacyjnością prac badawczych prowadzonych w celu poszukiwania coraz to nowszych rozwiązań produkcji energii w sposób odnawialny. Dlatego też mając na uwadze, że projekt planu opracowywany jest na lata jego obowiązywania nie powinno się jednoznacznie wskazywać konkretnego źródła energii odnawialnej (np. tylko paneli fotowoltaicznych czy energii wiatru czy wód geotermalnych). Może to być bowiem krzywdzące dla inwestora, który miałby możliwość ograniczenia kosztów produkcji poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie korzystania z energii ekologicznej pozyskanej za pomocą nowoczesnych i ekologicznych źródeł energii, a projekt planu by tego zakazywał z prostego względu, że na dzień jego opracowywania przedmiotowe źródło jeszcze było nierozpoznane. Największe możliwości i najprawdopodobniejszym odnawialnym źródłem energii dla analizowanego obszaru jest energia promieniowania słonecznego, energia wiatru, ciepło ziemi.

Projekt planu wyznacza obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – tereny od 1PEF do 7PEF.

Instalacje wykorzystujące do wytworzenia energii elektrycznej energię słońca (panele słoneczne) zostały zaliczone do przedsięwzięć, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko⁴⁵. Należy jednak podkreślić, iż projekt planu wyznacza jedynie obszar pod rozmieszczenie instalacji wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii – energii słońca (panele fotowoltaiki) o mocy przekraczającej 500 kW. Nie przesądza natomiast o powstaniu danego przedsięwzięcia. Dlatego też analiza oddziaływania źródeł energii słonecznej o mocy powyżej 500kW na środowisko na etapie sporządzanej Prognozy ma charakter prognostyczny (niepełny i ogólny). Pełne oddziaływanie powinno zostać przedstawione na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację planowanego przedsięwzięcia, kiedy to, na etapie planowania przedmiotowego przedsięwzięcia, przed podjęciem decyzji o jego realizacji, będą analizowane warianty zarówno lokalizacyjne jak i techniczne.

Realizacja dopuszczonych projektem planu zabudowy elektrowni słonecznych (zabudowy fotowoltaicznej) będzie wiązała się, jak każde przedsięwzięcie, z oddziaływaniem na środowisko, bowiem będzie mogła nieść ze sobą obciążenie i spowodować naruszenia głównych elementów środowiska.

Uwzględniając funkcję terenu, w obrębie których została dopuszczona możliwość lokalizacji farm fotowoltaicznych, są to w części tereny użytkowane rolniczo z zielenią śródpolną w postaci szpalerów, skupisk, grupy drzew oraz pojedynczych drzew oraz w części tereny, w obrębie których zaniechano aktywności rolniczej i w zróżnicowanym stopniu są one zadrzewione. Zatem negatywnym skutkiem realizacji farm fotowoltaicznych może być wycinka istniejących zadrzewień. Nie mniej jednak należy pamiętać, iż ochrona przyrody, w tym również istniejących drzew, będzie przede wszystkim realizowana indywidualnie przez przyszłych inwestorów i właścicieli nieruchomości w oparciu o przepisy odrębne. W tym przypadku w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody - Rozdział 4 Ochrona terenów zieleni i zadrzewień (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zmianami).

Obszar, na którym dopuszczono możliwość produkcji energii elektrycznej w instalacji o mocy powyżej 500 kW wykorzystującej energię słoneczną (panele fotowoltaiki) to grunty rolne IVa, IVb, V i VI

⁴⁵ Zgodnie ze stanowiskiem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo z dnia 29.11.2012 r. znak DOOŚ. soos. 070.427.2012.rla) farmy fotowoltaiczne uznano jako rodzaj przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko tj. zabudowa przemysłowa lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy (§ 3 ust. 1 pkt. 54 lit a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zmianami))

klasy bonitacyjnej. Zatem powyższa inwestycja nie będzie skutkowałą wyłączeniem z produkcji rolnej gruntów rolnych chronionych prawem przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2409). Wręcz przeciwnie – zostaną ochronione, bowiem projekt planu grunty rolne IIIa i IIb klasy bonitacyjnej występujące na południowych krańcach obszaru 1 (Czarnożyły) pozostawia w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu (teren 1RN).

Zaproponowane w projekcie planu powyższe rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne są bardzo korzystne dla środowiska przyrodniczego i są przykładem polityki przestrzennej prowadzonej w sposób planowy i racjonalny z poszanowaniem uwarunkowań przyrodniczych. Jego realizacja nie wiąże się bowiem z potrzebą przeprowadzenia procedury wyłączeń gruntów rolnych z produkcji rolniczej i przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze.

Powstające odpady muszą być wstępnie magazynowane na działce budowlanej w urządzeniach przystosowanych do tego celu oraz odbierane i usuwane zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami. W obrębie terenu MNW-U i U zakaz lokalizowania działalności polegającej na gospodarowaniu odpadami.

Ustalenia w zakresie infrastruktury technicznej zawarte w projekcie planie mają na celu minimalizację negatywnych skutków funkcjonowania obiektów w obrębie terenów przeznaczonych do urbanizacji. Wymagane planem zapewnienie projektowanej zabudowie dostępności do infrastruktury technicznej gwarantuje brak uciążliwości związanych z jej funkcjonowaniem.

4.8 Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko, na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz zdrowie ludzi

Projektowane w projekcie planu zagospodarowanie będzie się wiązało z następującymi zjawiskami:

- **wprowadzeniem gazów lub pyłów do powietrza** – emitorem zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery będą indywidualni wytwórcy ciepła na własne potrzeby (budynki o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (a także bliźniaczej i szeregowej), rekreacji indywidualnej, zagrodowej, usługowej (w tym usług zdrowia i pomocy społecznej, usług kultury i rozrywki, usług publicznych), magazynowej); nie powinny one jednak stwarzać w omawianym zakresie dużych uciążliwości, gdyż w zakresie zaopatrzenia w ciepło (ogrzewanie pomieszczeń i wytwarzanie ciepłej wody użytkowej) projekt planu nakazuje stosowanie technologii i paliw zapewniających zachowanie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska; ponadto projekt planu do ww. celów oraz produkcji energii na własne potrzeby dopuszcza możliwość stosowania odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW (a w przypadku turbin wiatrowych niespełniające warunków mikroinstalacji); na przedmiotowym terenie brak jest uwarunkowań wykluczających którekolwiek źródło; należy jednak przypuszczać, iż w praktyce realizacja powyższych zapisów projektu planu będzie odbywała się w perspektywie długim okresie czasu; modernizacja lub zakup nowych pieców wymaga bowiem poniesienia przez indywidualnych użytkowników terenów znacznych nakładów inwestycyjnych; zatem struktura i ilość emitowanych zanieczyszczeń będzie ściśle związana ze statutem materialnym użytkowników i ich wolą;

ponadto w granicach projektu planu na powierzchni stanowiącej 77,5% terenu badań dopuszczono możliwość produkcji energii elektrycznej w instalacji o mocy powyżej 500 kW wykorzystujących energię słoneczną (panele fotowoltaiki) – tereny od 1PEF do 7PEF (tereny elektrowni słonecznych); nie mniej jednak należy podkreślić, iż nie spowodują one znaczących zmian w stanie powietrza; energia wytwarzana przez panele fotowoltaiczne jest bowiem energią „czystą” ekologicznie, a jej źródło, czyli słońce jest niewyczerpalne; praca „solarów” nie zanieczyszcza powietrza atmosferycznego, a wręcz przeciwnie w pozytywny sposób wpływa na stan i jakość powietrza; energia elektryczna zostanie wytworzona bez emisji do atmosfery gazów cieplarnianych oraz pyłów - energia słoneczna stanowi

bezemisyjne źródło wytwarzania energii oraz zastosowanie tej technologii zmniejsza negatywne oddziaływanie na środowisko sektora wytwarzania energii;⁴⁶

drugim ważnym źródłem emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza są i pozostaną tereny komunikacyjne (środki transportu) z największą ich kumulacją w pasie dróg: krajowej nr 45, powiatowych nr 4534E i 4535E, gminnych nr: 117455E, 117456E, 117459E i bez numeru stanowiących bezpośrednie sąsiedztwo dla analizowanego obszaru; emisja spalin i pyłów związanych z eksploatacją pojazdów samochodowych wzrośnie nieznacznie w stosunku do stanu obecnego; projekt planu w ETAP-ie I wprowadzie umożliwia przekształcanie aż ok. 94,1% powierzchni analizowanego obszaru w tereny zabudowy i zainwestowane, nie mniej 77,5% to tereny elektrowni słonecznych (farm fotowoltaicznych), których eksploatacja nie wiąże się ze znaczącym wzrostem lokalnego natężenia ruchu samochodowego, będącego źródłem hałasu i emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego – dojazdy do obiektów farmy fotowoltaicznej będą sporadyczne; realizacja zaproponowanych w projekcie planu w ETAP-ie II rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych przyczyni się do częściowego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia około połowy analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

pod cały publiczny układ komunikacyjny rangi głównej ruchu przyspieszonego i dojazdowej projekt planu w ETAP-ie I przeznacza 1,7% analizowanego obszaru i są to tereny nowoprojektowanych dróg (teren 1KDR i 1KDD); pod nowoprojektowany wewnętrzny układ komunikacyjny projekt planu przeznacza kolejne 1,2% analizowanego obszaru; w ETAP-ie II pod projektowany publiczny układ komunikacyjny klasy dojazdowej (teren KDD) projekt planu przeznacza 5,0% powierzchni obszaru badań – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608); w wyniku realizacji ustaleń projektu planu będą zatem miały miejsce zmiany w rozmieszczeniu źródeł emisji komunikacyjnych w stosunku do terenów chronionych akustycznie; na szczególną uwagę zasługuje teren drogi głównej ruchu przyspieszonego (teren 1KDR), która docelowo może stanowić obwodnicę wsi Czarnożyły w ciągu drogi krajowej nr 45;

- **wprowadzaniem ścieków do wód lub ziemi** – w ramach terenów przeznaczonych do zabudowy (MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, U, UZ-UK) obowiązuje zapisany w ustaleniach ogólnych uchwały zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami; powstające ścieki należy odprowadzać do sieci kanalizacji sanitarnej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych; dopuszcza możliwość odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych;⁴⁷ ponadto dopuszczona została możliwość stosowania innych indywidualnych rozwiązań, ale tylko spełniających wymagania zawarte w przepisach odrębnych;

ze względu na poszerzoną możliwość urbanizacji w granicach analizowanego obszaru (aż ok. 94,1% jego powierzchni projekt planu przeznacza pod zabudowę, z czego 77,5% - pod zabudowę systemami fotowoltaicznymi w ETAP-ie I oraz około połowy analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w ETAP-ie II) można przypuszczać, iż ilość odprowadzanych ścieków w stosunku do stanu istniejącego wzrośnie; źródłem ścieków będą przede wszystkim budynki realizowane w obrębie terenów MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, U, UZ-UK, albowiem podczas funkcjonowania inwestycji dopuszczonej w ramach terenów PEF (farma

⁴⁶ Dzięki zastępowaniu konwencjonalnych źródeł energii następuje spadek emisji do atmosfery CO₂, SO₂, NO_x i pyłów, co spowoduje korzystne skutki środowiskowe w skali lokalnej (spadek zanieczyszczenia powietrza, lepsze warunki aerosanitarne życia ludzi), jak również w skali globalnej (obniżenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery – ograniczenie klimatycznych i pochodnych skutków efektu cieplarnianego).

⁴⁷ Zgodnie z polskim prawodawstwem (art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zmianami) przyłączenie do sieci kanalizacyjnej nieruchomości wyposażonej w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych jest obowiązkowe po wybudowaniu kanalizacji sanitarnej, dlatego też z dużą dozą prawdopodobieństwa można stwierdzić, iż docelowo ścieki z analizowanego obszaru odprowadzane będą w systemie kanalizacji sanitarnej.

fotowoltaiczna) nie będą powstawać ścieki; ich ilość w chwili obecnej jest trudna do oszacowania, bowiem będzie ona uzależniona od przebiegu i natężenia procesów urbanizacyjnych;

- **zmianą warunków hydrogeologicznych** – dalsza urbanizacja analizowanego terenu poprzez rozszerzenie możliwości wprowadzania nowej zabudowy przyczyni się do zmiany warunków gruntowo-wodnych; może dojść do obniżenia się zwierciadła wód podziemnych; zabudowa oraz utwardzenie i wyasfaltowanie części analizowanego terenu ogranicza możliwość zasilania wód gruntowych, i jednocześnie zmienia spływ powierzchniowy; ma miejsce przyspieszenie i zwiększenie spływu wód opadowych i roztopowych, w związku ze zmianą pokrycia terenu i uszczelnieniem dalszej części podłoża - stosowanie nieprzepuszczalnych nawierzchni, utrudniających wsiąkanie wód w głąb podłoża; wyznaczone tereny zabudowy, tylko w nieznacznej części będące zachowaniem stanu istniejącego nie powinny jednak stanowić dużego zagrożenia, albowiem: 1) w ETAP-ie I aż 77,5% powierzchni analizowanego obszaru zostało przeznaczone pod tereny elektrowni słonecznych (farma fotowoltaiczna), których oddziaływanie na warunki wodne wiąże się z niewielkim wzrostem parowania; 2) w ETAP-ie II rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne przyczynią się tylko do częściowego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia około połowy analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid.1608) w tereny zabudowy;
- **wykorzystywaniem zasobów środowiska** – w granicach obszaru badań nie występują udokumentowane złoża surowców;
- **przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu** – głównym sposobem ingerencji w istniejącą rzeźbę i pokrywę glebową będzie zabudowa i tereny komunikacyjne, między innymi na skutek robót koniecznych do posadowienia budynków i „stołów” paneli fotowoltaicznych oraz realizacji nowoprojektowanych terenów komunikacji drogowej publicznej rangi głównej ruchu przyspieszonego (teren 1KDR) i dojazdowej (teren 1KDD) oraz komunikacji drogowej wewnętrznej (teren 1KR i 2KR); ponadto przewiduje się zniszczenie wierzchniej warstwy gleby wynikające z konieczności dostosowania podłoża do realizacji terenów utwardzonych i uszczelnionych;
- **zanieczyszczeniem gleby lub ziemi** – możemy się spodziewać zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi (głównie ołowiem) wzdłuż układu komunikacyjnego tworzonego przez drogi: krajowa nr 45, powiatowe nr 4534E i 4535E oraz gminne nr: 117455E, 117456E, 117459E i bez numeru stanowiące bezpośrednie sąsiedztwo dla analizowanego obszaru; zachowanie na ok. 1,1% powierzchni analizowanego obszaru dotychczasowego rolniczego użytkowania terenu powoduje, iż możemy się spodziewać zanieczyszczenia gleb związkami azotu i fosforu w wyniku zabiegów podnoszenia żyzności gleb skutkujących podnoszeniem stężenia tych związków; ponadto działalność rolnicza jest również źródłem zanieczyszczeń obszarowych (spływy powierzchniowe z pól do wód powierzchniowych); na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby przy respektowaniu wytycznych projektu planu powodować zanieczyszczenie gleby lub ziemi;
- **emitowaniem hałasu** – realizacja ustaleń projektu planu wiąże się z powstaniem nowego znaczącego komunikacyjnego źródła uciążliwości akustycznej – teren drogi głównej ruchu przyspieszonego (teren 1KDR), która docelowo może stanowić obwodnicę wsi Czarnożyły w ciągu drogi krajowej nr 45; ponadto źródłem uciążliwości akustycznej będą tak jak dotychczas trasy komunikacyjne, w tym w największym stopniu droga krajowa nr 45, drogi powiatowe nr 4534E i 4535E oraz gminne nr: 117455E, 117456E, 117459E i bez numeru stanowiące bezpośrednie sąsiedztwo dla analizowanego obszaru; założenia funkcjonalno-przestrzenne analizowanego obszaru przewidują zarówno realizację nowoprojektowanych terenów komunikacji drogowej publicznej rangi głównej ruchu przyspieszonego (teren 1KDR) i dojazdowej (teren 1KDD) oraz komunikacji drogowej wewnętrznej (teren 1KR i 2KR), jak również poszerzenie istniejącego publicznego układu komunikacyjnego stanowiących łącznie 2,9% powierzchni analizowanego obszaru w ETAP-ie I oraz 5,0% powierzchni analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w ETAP-ie II; realizacja

ustaleń projektu planu wpłynie na zwiększenie ruchu samochodowego na analizowanym obszarze w stosunku do stanu obecnego – źródłem hałasu będą auta użytkowników terenu przeznaczonych do zabudowy (teren MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, U, UZ-UK); na znaczącej powierzchni analizowanego obszaru (77,5% jego powierzchni) zostały zaprojektowane tereny elektrowni słonecznych (farm fotowoltaicznych), których eksploatacja nie wiąże się ze znaczącym wzrostem lokalnego natężenia ruchu samochodowego, albowiem dojazdy do obiektów farmy fotowoltaicznej będą sporadyczne;

na obecnym etapie nie można dokładnie określić wielkości oddziaływania akustycznego, brak możliwości stwierdzenia, czy zaprojektowane rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne doprowadzą do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zależne jest to bowiem od wielu czynników i uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, między innymi od intensywności procesów urbanizacyjnych; projekt planu wyznacza jednak tereny podlegające ochronie akustycznej przyjmując dla nich klasyfikację akustyczną zgodną z obowiązującymi przepisami odrębnymi;

- **wytwarzaniem odpadów** – w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi przekształcenie w ETAP-ie I aż ok. 94,1% powierzchni analizowanego terenu, a w ETAP-ie II 52,4% powierzchni analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608), w znacznym stopniu dotychczas aktywnego przyrodniczo, w tereny zurbanizowane i zainwestowane; pojawienie się nowej zabudowy, a tym samym użytkowników terenu, będzie się wiązało ze wzrostem ilości wytwarzanych odpadów; nie mniej jednak wart uwagi jest fakt, iż w ETAP-ie I 77,5% analizowanej powierzchni zostało przeznaczone pod zabudowę systemami fotowoltaicznymi, podczas funkcjonowania której nie będą powstawać odpady;

plan zagospodarowania przestrzennego wskazuje rodzaj przeznaczenia terenu, nie przesądza natomiast o lokalizacji konkretnych obiektów; na obecnym etapie nie można dokładnie określić ilości i rodzaju powstających odpadów, których wielkość zależna jest od ilości użytkowników danego obszaru;

projekt planu nakazuje wstępne magazynowanie odpadów na działce budowlanej w urządzeniach przystosowanych do tego celu oraz odbiór i usuwanie zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu gospodarki odpadami;

- **emitowaniem pól elektromagnetycznych** – obecnie w granicach analizowanego obszaru występują liniowe emitery w postaci napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia; realizacja projektu planu może wiązać się z powstaniem liniowych i punktowych emitorów, bowiem dopuszczona zastała możliwość rozbudowy sieci średniego napięcia w formie napowietrznej w terenach dróg oraz możliwość lokalizowania nowych stacji transformatorowych;
- **zmianą szaty roślinnej** – w wyniku realizacji projektu planu nastąpią zarówno negatywne jak i pozytywne zmiany;

wraz ze zmianą w użytkowaniu na ok. 94,1% powierzchni analizowanego terenu w ETAP-ie I oraz 52,4% powierzchni analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w ETAP-ie II, likwidacji ulegnie dotychczasowa powierzchnia użytków rolnych (pola uprawne, łąki, pastwiska, zadrzewione odłogi rolnicze), co jest negatywnym aspektem realizacji projektu planu; nastąpi częściowe uszczelnienie powierzchni terenów dotychczas czynnych biologicznie; szata roślinna omawianego obszaru będzie zastępowana poprzez nasadzenia zieleni towarzyszącej zabudowie;

w najmniej optymistycznym scenariuszu dojdzie do usunięcia wszystkich istniejących drzew w postaci szpalerów, skupisk, grup, pojedynczych okazów oraz zadrzewień o różnym stopniu zwartości rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie kompleksów leśnych; nie mniej jednak nie dojdzie do całkowitego usunięcia terenów zadrzewionych i zastąpienia tej przestrzeni planowanym zagospodarowaniem terenu, bowiem projekt planu w ETAP-ie I ustala wskaźnik udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie od zaledwie 10% (teren U) do nawet 60% (tereny MNW i MNW-ML) powierzchni działki budowlanej; dla terenów MN projekt planu w ETAP-ie I i II ustala wskaźnik udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50% powierzchni działki budowlanej; ponadto

należy tutaj zaznaczyć, iż ochrona przyrody, w tym również istniejących drzew, będzie realizowana indywidualnie przez przyszłych inwestorów i właścicieli nieruchomości w oparciu o przepisy odrębne - w tym przypadku w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia *o ochronie przyrody* - Rozdział 4 *Ochrona terenów zieleni i zadrzewień* (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zmianami).

pozytywnym aspektem projektu planu w ETAP-ie I jest: 1) zachowanie ok. 1,1% powierzchni analizowanego obszaru w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa do zabudowy, częściowo wyznaczone w celu ochrony gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze; 2) wyznaczenie na ok. 0,9% powierzchni analizowanego obszaru jako terenu zieleni naturalnej bez prawa do zabudowy, m.in. celem zapewnienia ciągłości przepływu wód w rowie melioracyjnym R-P-1(C) i R-5; 3) wyznaczenie na ok. 1,0% powierzchni analizowanego obszaru terenu zieleni naturalnej lub zieleni urządzonej z zachowaniem istniejących warunków przyrodniczych na terenie doliny rowu melioracyjnego jako ciągu ekologicznego ważnego dla biocenozy regionu; **pozytywnym aspektem projektu planu w ETAP-ie II jest utrzymanie północno-wschodniej i południowej części oraz wschodnich krańców analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w dotychczasowym użytkowaniu jako terenów ogrodów działkowych (teren ZD);**

powyższe ustalenia projektu planu pozwalają wysnuć wniosek, iż nie powinno jednak wystąpić znaczące pogorszenie zasobów przyrodniczych terenu badań oraz znaczące negatywne oddziaływanie na jego środowisko i bioróżnorodność; wprowadzenie zabudowy na teren dotychczas zadrzewiony owszem spowoduje usunięcie części istniejących drzew i krzewów na potrzeby inwestycyjne czy (w dalszej kolejności) z powodu zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia, nie mniej jednak powyższy proces będzie miał wymiar częściowy, a nie całkowity, bowiem ustalenia projektu planu nie pozwalają na zabudowę całej powierzchni działki, a jedynie jej części; zatem proces zamierania drzew wywołany zmianą struktury zadrzewienia nie powinien oddziaływać w sposób znaczący i negatywny;

- **ryzykiem wystąpienia poważnych awarii** – zgodnie z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się na analizowanym obszarze lokalizacji żadnych obiektów mogących stanowić ryzyko wystąpienia poważnych awarii; na terenie U, w obrębie którego została dopuszczona możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, projekt planu zakazuje lokalizowania zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi a w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych – zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku oraz stacji paliw, w tym autogazu.

Wpływ ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania na poszczególne elementy środowiska oraz na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000:

- **powietrze**: największy wpływ na jakość powietrza będzie miała emisja gazów i pyłów do powietrza pochodząca z kilku źródeł – realizacja i użytkowanie zabudowy (mieszaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (a także bliźniaczej i szeregowej), rekreacji indywidualnej, zagrodowej, usługowej (w tym usług zdrowia i pomocy społecznej, usług kultury i rozrywki, usług publicznych), magazynowej), ruch kołowy w obrębie analizowanego obszaru i na bezpośrednio sąsiadujących terenach komunikacyjnych oraz rolnictwo; dlatego bardzo korzystnym zapisem projektu planu jest nakaz stosowania do celów grzewczych i ciepłej wody użytkowej technologii i paliw zapewniających zachowanie standardów emisyjnych (w rozumieniu przepisów z zakresu ochrony środowiska) oraz pozyskiwania ciepła i energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW (na terenach RZM, 1MNW, 2MNW i MNW-U do 500kW), a w przypadku turbin wiatrowych niespełniające warunków mikroinstalacji; stan sanitarny powietrza zależeć będzie zatem w znacznym stopniu od przestrzegania przez przyszłych użytkowników analizowanego terenu ww. wymogu oraz przepisów z zakresu ochrony środowiska (ochrony powietrza), jak również od napływu zanieczyszczeń z zewnątrz; ponadto realizacja projektu planu spowoduje wybudowanie i funkcjonowanie nowego odnawialnego źródła energii oraz zastąpienie konwencjonalnych źródeł energii wykorzystujących paliwa kopalniane; zaproponowana inwestycja – farma fotowoltaiczna jest inwestycją proekologiczną, której niepodjęcie

przyczyni się do utrzymania emisji substancji do powietrza na obecnym poziomie; zatem realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza związanych ze spalaniem paliw stałych w skali lokalnej i regionalnej, a w związku z tym do poprawy stanu środowiska:

- **klimat:** nie powinny nastąpić zasadnicze zmiany w stosunku do stanu istniejącego lub będzie stosunkowo niewielki; zmiany klimatu lokalnego będą spowodowane zmianą bilansu cieplnego powierzchni ziemi (wzrost temperatur powietrza w porównaniu do terenów niezabudowanych, wzrost dobowych amplitud temperatury powietrza i zmniejszenie wilgotności względnej powietrza);

ustalenia projektu planu w ETAP-ie I - zachowanie ok. 1,1% powierzchni analizowanego obszaru w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu, przeznaczenie pod zieleń naturalną lub urządzoną 1,9% jego powierzchni i w ETAP-ie II - utrzymanie północno-wschodniej, południowej części i wschodnich krańców obszaru 3 w dotychczasowym użytkowaniu jako terenów ogrodów działkowych oraz ustalony przez projekt planu w ETAP-ie II dla terenów przeznaczonych do zabudowy, w tym systemami fotowoltaicznymi, minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na poziomie od 10% (teren U) do nawet 60% (tereny MNW i MNW-ML) powierzchni działki budowlanej (dla terenów MN projekt planu w ETAP-ie I i II ustala wskaźnik udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50% powierzchni działki budowlanej) pozwalają wysnuć wniosek, iż powyższe ustalenia wpisują się w działania mające na celu adaptację do zmian klimatu (m.in. nawałne deszcze, ekstremalne temperatury); ponadto przyczynią się one do: zapewnienia większej absorpcji wody podczas nawałnych deszczy, zmniejszenia powierzchni silnie się nagrzewających oraz do oczyszczania się powietrza; tereny aktywne przyrodniczo stanowią istotną w skali lokalnej ostoję bioróżnorodności oraz obszar cenny pod względem absorpcji wód opadowych i wpływu na warunki klimatyczne i mikroklimatyczne; warte uwagi jest również ustalenie projektu planu odnoszące się do zagospodarowania wód opadowych w obrębie działki budowlanej poprzez infiltrację do ziemi bądź w stawach chłonnych;

ponadto sam zamiar potencjalnej lokalizacji farmy fotowoltaicznej na ok. 77,5% powierzchni analizowanego obszaru jako źródła energii odnawialnej, należy uznać za działanie pozytywne, wpisujące się w globalną politykę zmierzania do obniżenia emisji zanieczyszczeń energetycznych do atmosfery oraz zwiększania udziału pozyskiwania energii opartej na ekologicznych źródłach;

- **wody powierzchniowe i podziemne:** realizacja projektu planu nie powinna spowodować pogorszenia stanu wód i tym samym mieć wpływu na niedotrzymanie ustalonych celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i wód podziemnych (JCWPd); projekt planu zawiera zapisy, które wpisują się w ustalone cele środowiskowe, pod warunkiem oczywiście respektowania ich przez użytkowników terenów;

realizacja projektu planu zapobiega i ogranicza dopływ zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, bowiem chroni wody powierzchniowe, rowy melioracyjne i ziemię przed odbieraniem nieoczyszczonych ścieków, co ma korzystny wpływ na stan ww. wód;

zaproponowane rozwiązania w zakresie gospodarki ściekowej wprawdzie nie należą do bezpiecznych ekologicznie – umożliwienie odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych; nieprawidłowa eksploatacja ww. rozwiązań może doprowadzić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz rozprzestrzeniania się odorów; warto tutaj jednak podkreślić, iż ww. rozwiązania w terenach zabudowy w ostateczności będą rozwiązaniami tymczasowymi, bowiem projekt planu ustala odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej, a zgodnie z polskim prawodawstwem po wybudowaniu sieci kanalizacji sanitarnej obowiązkowe jest przyłączenie do niej nieruchomości wyposażonej w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych;⁴⁸ ponadto dopuszczona została możliwość indywidualnych rozwiązań, spełniających wymagani zawarte w przepisach odrębnych;

⁴⁸ Art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zmianami).

zabudowa oraz tereny utwardzone (w tym tereny komunikacyjne) ograniczają możliwość zasilania wód gruntowych, jednocześnie przyczyniając się do zwiększenia przepływu w rowach melioracyjnych, ciekach i rzekach; w wyniku realizacji projektu planu udział terenów zabudowy do terenów użytkowanych przyrodniczo wzrośnie, jednak ze względu na fakt, iż aż 77,5% powierzchni analizowanego obszaru zostało w ETAP-ie I przeznaczone pod tereny elektrowni słonecznych (farma fotowoltaiczna), których oddziaływanie na warunki wodne wiąże się z niewielkim wzrostem parowania oraz przeznaczenie do zabudowy 47,4% powierzchni obszaru 3 w ETAP-ie II, nie powinny one jednak stanowić zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego;

projekt zawiera ustalenia mające na celu zapewnienie ciągłości przepływu wód powierzchniowych płynących przez analizowany teren – wprowadza zakaz likwidacji rowów melioracyjnych: R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR) oraz obowiązek zachowania urządzeń melioracyjnych;

przy respektowaniu wytycznych projektu planu nie powinno nastąpić jednak pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych;

- **powierzchnię ziemi i gleby:** roboty budowlane związane z lokalizacją nowej zabudowy i terenów komunikacyjnych spowodują naruszenie istniejącej powierzchni glebowej; pod budynkami, terenami komunikacyjnymi (publiczne i wewnętrzne drogi oraz wewnętrzne ciągi komunikacyjne) nastąpi unieczynnienie gleby, a tym samym ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej oraz znaczące zmniejszenie powierzchni produkcyjnej gleb; skutkiem tych działań może być: usunięcie gleby na powierzchni przeznaczonej pod budynek, „stół” panela fotowoltaicznego lub ciąg komunikacyjny, zmiana cech fizycznych gleby, powstanie gruntów nasypowych;

w celu ochrony występujących na południowych krańców obszaru 1 (Czarnożyły) gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze, projekt planu zachowuje je w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy;

- **klimat akustyczny:** na analizowanym obszarze występują tereny sklasyfikowane jako tereny podlegające ochronie akustycznej; klimat akustyczny jest i będzie kształtowany przede wszystkim przez sąsiednie, istniejące, nowe i rozbudowywane ciągi komunikacyjne; warto także nadmienić, iż ruch komunikacyjny jest i pozostanie najważniejszym emitorem hałasu na analizowanym terenie;
- **bioróżnorodność, zwierzęta, rośliny oraz korytarze ekologiczne:** zakłada się, że potencjalne zmniejszenie bioróżnorodności jest proporcjonalne do zróżnicowania i zagęszczenia gatunków roślin i zwierząt oraz powierzchni terenów zabudowy;

realizacja projektu planu niesie negatywne zmiany dla florystycznej i faunistycznej bioróżnorodności analizowanego obszaru; w ETAP-ie I wiąże się ona przede wszystkim z przeznaczeniem pod zabudowę ok. 94,1% powierzchni analizowanego obszaru, a pod nowoprojektowany publiczny układ komunikacyjny rangi głównej ruchu przyspieszonego i dojazdowej, wewnętrzny układ komunikacyjny oraz pod rozbudowę istniejącego kolejne 2,9% powierzchni analizowanego obszaru; realizacja projektu planu w ETAP-ie II dla obszaru 3 wiąże się z przeznaczeniem pod zabudowę ok. 47,4% powierzchni analizowanego obszaru, a pod nowoprojektowany publiczny układ komunikacyjny rangi dojazdowej kolejnych 5,0% powierzchni analizowanego obszaru;

formą rekompensaty powyższych strat będzie ustalony na terenach przeznaczonych do zabudowy minimalny procentowy udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie od 10% (teren U) do nawet 60% (tereny MNW i MNW-ML) powierzchni działki budowlanej; dla terenów MN projekt planu w ETAP-ie I i II ustala wskaźnik udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50% powierzchni działki budowlanej; powyższe ustalenie projektu planu pozwalają wysnuć wniosek, iż nie dojdzie do znaczącej utraty obecnej powierzchni aktywnej przyrodniczo, a istniejąca bioróżnorodność obszaru zostanie w części zachowana; nie mniej jednak należy tutaj podkreślić, iż indywidualni użytkownicy terenów będą wprowadzać różnorodną gatunkowo roślinność jako towarzyszącą

zabudowie ukształtowaną głównie w oparciu o gatunki roślin ozdobnych i obcych, często inwazyjnych, które stanowią zagrożenie dla rodzimej flory;

pozytywnym ustaleniem projektu planu w ETAP-ie I i ETAP-ie II jest: po pierwsze - zachowanie części użytków rolnych, i to częściowo chronionych prawnie przed zmianą ich przeznaczenia na cele nierolnicze – grunty orne IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej (łącznie ok. 1,1% analizowanej powierzchni), w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu oraz wyłączenie ich z możliwości urbanizacyjnych; po drugie – zachowanie północnych krańców obszaru 6 (Gromadzice) w bezpośrednim sąsiedztwie ewidencjonowanych rowów melioracyjnych R-P-1(C) i R-5 jako terenu zieleni naturalnej bez prawa do zabudowy (łącznie ok. 0,9% powierzchni analizowanego obszaru), m.in. celem zapewnienia ciągłości przepływu wód w ww. rowach; po trzecie - wyznaczenie na ok. 1,0% powierzchni analizowanego obszaru terenu zieleni naturalnej lub zieleni urządzonej z zachowaniem istniejących warunków przyrodniczych na terenie doliny rowu melioracyjnego jako ciągu ekologicznego ważnego dla biocenozy regionu; po czwarte - utrzymanie północno-wschodniej i południowej części oraz wschodnich krańców obszaru 3 w dotychczasowym użytkowaniu jako terenów ogrodów działkowych (ok. 47,6% powierzchni analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608));

ustanowiony zakaz likwidacji ewidencjonowanych rowów melioracyjnych: R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR) również ma pozytywny wpływ na współzależność środowiskową, ponieważ przyczyni się do zachowania i ochrony obecnych szlaków migracyjnych zwierząt oraz zapewnienia ciągłości powiązań przyrodniczych;

wprowadzanie nowej zabudowy na terenach dotychczas zadrzewionych powoduje, iż pojawią się potencjalne bariery ekologiczne na trasach przemieszczania się zwierząt i mogą pogłębić się problemy z przemieszczaniem się zwierząt na tereny wolne od zabudowy; nie mniej jednak, należy tutaj podkreślić, iż zarówno charakter jak i położenie większości obszarów objętych analizą pozwala wysnuć wnioski, iż na terenie badań ma miejsce jedynie migracja małych zwierząt, rzadziej średnich; jest on bowiem położony poza zasięgami korytarzy ekologicznej rangi wojewódzkiej, krajowej i międzynarodowej (w tym wspólnotowej); zatem problem przemieszczania się zwierząt na tereny wolne od zabudowy nie powinien znacząco się pogłębić w wyniku całkowitej realizacji projektu planu;

- **krajobraz:** ze względu na obecny charakter i położenie analizowanego obszaru realizacja projektu planu będzie wiązała się z nieznaczną zmianą krajobrazu – pojawi się nowa zabudowa (tereny MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, U, UZ-UK, PEF), która wpłynie na odbiór przestrzeni;

zmiana krajobrazu uzależniona będzie od sposobu zabudowy i zagospodarowania analizowanego obszaru; na terenach przewidzianych do realizacji obiektów architektoniczno-budowlanych stale związanych z gruntem projekt planu przestrzega zasad estetyki i spójności z otaczającym krajobrazem; wyraża się to m.in. w przyjętych w projekcie planu ustaleniach w zakresie zasad kompozycji i kształtowania projektowanej zabudowy (np. w zakresie wysokości budynków, kolorystyki ich wykończenia, warunków lokalizacji, geometrii dachów); projekt planu ustala, by wszystkie budynki w obrębie działki budowlanej tworzyły jednorodną całość architektoniczną pod względem formy i wykończenia (w tym zachowały jednolitą kolorystykę); nie zezwala na stosowanie jaskrawych kolorów elewacji i pokryć dachowych budynków oraz dodatkowo stosowania w elewacjach budynków okładzin ceramicznych szkliwionych i z tworzyw sztucznych (typu siding), a w pokryciach dachowych - faktur powodujących odbłyски;

- **zasoby naturalne:** realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na zasoby naturalne;
- **zdrowie ludzi:** zachowanie istniejącej i dopuszczenie możliwości realizacji nowej zabudowy oraz dopuszczenie nowego publicznego i wewnętrznego układu komunikacyjnego, a także dopuszczenie poszerzenia istniejących publicznych ciągów komunikacyjnych zwiększy zasięg uciążliwości z tym związany (m.in. emisje zanieczyszczeń powietrza, emisje hałasu, wibracji, wytwarzanie ścieków i odpadów, zwiększenie ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych);

bardzo korzystnym zapisem projektu planu jest wprowadzenie standardów akustycznych oraz ustalenie szczególnych warunków zagospodarowania terenów położonych w zasięgu stref ochronnych od istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia;

użytkowanie poszczególnych terenów w sposób określony projektem planu nie powinno skutkować negatywnym wpływem na zdrowie użytkowników terenu;

- **zabytki:** projekt planu zawiera zapisy mające na celu ochronę walorów kulturowych analizowanego – obszaru stanowiska archeologicznego oznaczonego AZP 77-43/19 zlokalizowanego tuż za południowo-wschodnią granicą obszaru 9 (Wydrzyn); dla jego ochrony wyznacza strefę ochrony archeologicznej obejmującą fragment terenu 6PEF, w granicach której w przypadku realizacji inwestycji związanych z koniecznością wykonania robót ziemnych, należy przeprowadzić badania archeologiczne w formie nadzorów na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- **dobra materialne:** w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi poprawa jakości i wartości dóbr materialnych - nastąpi wzrost wartości części nieruchomości gruntowych wskutek zmiany jej wartości oraz poprawy ich dostępności.

Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna negatywnie oddziaływać na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. Najbliżej położonym, względem granic analizowanego terenu, a dokładnie względem granic obszaru 6 (Gromadzice) występuje specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) – *Załęczański Łuk Warty* PLH100007 oddalony o ok. 14,4 km na południowy – wschód. Jest to jedyny obszar sieci NATURA 2000 w promieniu generalnie do 20 km.

Ponadto projekt planu ustala zasady ochrony środowiska i przyrody, przy respektowaniu, których nastąpi wyeliminowanie bądź ograniczenie negatywnego oddziaływania w wyniku realizacji ustaleń projektu planu (pkt. 4.1. Prognozy).

Zgodnie z art. 113 ust. 2 pkt. 1 i art. 114 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, w ramach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznaczono tereny podlegające ochronie akustycznej. Obowiązują dla nich dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu określone w aktualnych przepisach szczególnych. Ochrona ww. terenów przed hałasem powinna polegać na:

- utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy braku informacji o planowanych przedsięwzięciach i przyjętych szczegółowych rozwiązaniach technicznych dla poszczególnych inwestycji wyznaczonych do realizacji, nie można jednoznacznie określić, jakie przedsięwzięcia zostaną zrealizowane i czy będą to przedsięwzięcia, których oddziaływanie na środowisko będzie znaczące w rozumieniu obowiązujących przepisów. Dlatego też określenie oddziaływań w niniejszym dokumencie ma charakter głównie prognostyczny.

Oddziaływania będą występowały w fazie budowy poszczególnych obiektów, ich eksploatacji i likwidacji, a ich natężenie będzie zróżnicowane.

Faza budowy związana jest z krótkotrwałym okresem korzystania ze środowiska, który wiąże się przede wszystkim z przygotowaniem terenu do rozpoczęcia planowanego przedsięwzięcia i zabezpieczeniem terenu budowy. Prowadzone podczas budowy prace mają charakter okresowy i nie wpływają na stan środowiska, ponieważ wszystkie oddziaływania mają charakter odwracalny.

Faza eksploatacji będzie związana z określonym korzystaniem ze środowiska, z oddziaływaniem na niego poprzez:

- emisje zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego,
- emisja hałasu i wibracji,

- wytwarzaniem odpadów,
- poborem wody,
- poborem energii,
- powstawaniem ścieków (głównie bytowych),
- powstawaniem wód opadowych i roztopowych.

Intensywność poszczególnych rodzajów oddziaływań będzie zróżnicowana, w zależności od zastosowanych rozwiązań techniczno - technologicznych i organizacyjnych.

Podczas fazy likwidacji należy uwzględnić stopień degradacji terenu związanego z działalnością projektowanego zamierzenia inwestycyjnego. Realizacja inwestycji wiąże się bowiem z wprowadzeniem elementów trwale ingerujących w środowisko, dlatego też jego likwidacja spowoduje konieczność prowadzenia działań naprawczych. Może zająć potrzeba podejmowania prac rekultywacyjnych przywracających stan środowiska do stanu pierwotnego bądź wykorzystania istniejących budynków i obiektów infrastruktury technicznej po adaptacji do innych celów działalności gospodarczej. Ważnym elementem na etapie likwidacji będzie przeprowadzenie badań stanu wierzchniej warstwy terenu. Prace rozbiórkowe i rekultywacyjne mogą stać się źródłem emisji niezorganizowanej pyłów do powietrza.

Dla potrzeb niniejszej Prognozy przeanalizowano możliwe oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu w ETAP-ie II na środowisko w podziale na oddziaływania:

- bezpośrednie – mechaniczne przekształcenia pokrywy glebowo-roślinnej pod budynkami, „stołami” paneli fotowoltaicznych i terenami komunikacyjnymi; emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza; wzrost ilości wytwarzanych odpadów i ścieków; wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych ze szczelnych powierzchni; zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych (w tym częściowo zadrzewionych); wzrost poziomu hałasu; wzrost poziomu wibracji;
- pośrednie – uszczelnienie powierzchni; wzrost źródeł zanieczyszczeń środowiska; ryzyko wystąpienia wypadków i awarii; poprawa estetyki zabudowy; poprawienie jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz ziemi po wprowadzeniu systemu kanalizacji sanitarnej;
- wtórne – eksploatacja pojazdów samochodowych jest źródłem emisji gazów obniżających odczyn opadów atmosferycznych (kwaśne deszcze), na których oddziaływanie narażone są gleby oraz roślinność; zwiększenie spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych w obrębie uszczelnionych powierzchni;
- skumulowane – na analizowanym obszarze na skutek lokalizacji obiektów o różnych funkcjach (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca (a także bliźniacza i szeregowa), rekreacji indywidualnej, zagrodowa, usługowa (w tym usług zdrowia i pomocy społecznej, usług kultury i rozrywki oraz usług publicznych), gospodarcza, inwentarsko-składowa, systemami fotowoltaicznymi, magazyny wytworzonej energii, drogi publiczne i wewnętrzne, wewnętrzne ciągi komunikacyjne) będą kumulowały się różnego rodzaju zanieczyszczenia – ścieki; wody opadowe i roztopowe; odpady; emisje pyłowe i gazowe do atmosfery; emisje i hałas komunikacyjny; wibracje;
- krótkoterminowe – emisja hałasu budowlanego; zanieczyszczenia powietrza w fazie budowy; odpady budowlane; ryzyko wystąpienia wypadków w fazie budowy; fragmentaryczne zakłócenie funkcjonowania środowiska w trakcie prowadzenia robót;
- długoterminowe – uszczelnienie powierzchni; zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową, zagospodarowaniem i terenami komunikacyjnymi; zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych (w tym częściowo zadrzewionych); wzrost źródeł zanieczyszczeń środowiska; wzrost ilości wytwarzanych odpadów i ścieków (spowodowany wzrostem ilości użytkowników terenów); wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych ze szczelnych powierzchni; emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza; zwiększanie udziału pozyskiwania energii opartej na ekologicznych źródłach oraz poprawa stanu sanitarnego atmosfery poprzez obniżenie emisji zanieczyszczeń energetycznych do powietrza związanych ze spalaniem paliw stałych;

- stałe – zmiana krajobrazu; zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej przez zabudowę i zagospodarowanie terenów; zmniejszenie powierzchni obszarów rolniczych (w tym częściowo zadrzewionych); uszczelnienie powierzchni; wzrost źródeł zanieczyszczeń środowiska; wzrost ilości wytwarzanych odpadów i ścieków; wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych ze szczelnych powierzchni;
- chwilowe – ryzyko wystąpienia wypadków w fazie budowy; powstawanie odpadów budowlanych; hałas i zanieczyszczenia pyłowo-gazowe powietrza powodowane pracą sprzętu budowlanego występujące w fazie budowy obiektów.

Realizacja projektu planu może również powodować, w aspekcie negatywnym:

1. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej z tytułu zajęcia części gruntów dotychczas aktywnych przyrodniczo głównie pod tereny zabudowy i komunikacyjne.
2. Zmniejszenie powierzchni nieutwardzonej na korzyść powierzchni utwardzonej i uszczelnionej występujących w obrębie obszarów zurbanizowanych (m.in. przy utwardzeniu dróg publicznych, wewnętrznych oraz wewnętrznych ciągów komunikacyjnych).

Możliwe oddziaływania, w tym również negatywne, nie powinny mieć znaczącego wpływu na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu wzrośnie liczba źródeł zanieczyszczeń środowiska, ale jednak przy przestrzeganiu analizowanej uchwały będą one miały znaczenie lokalne. Projekt planu zawiera zapisy, które mają zminimalizować ewentualne negatywne skutki funkcjonowania projektowanej zabudowy dopuszczanej w obrębie terenu przeznaczonego do urbanizacji.

W zakresie wyposażenia przedmiotowego obszaru w infrastrukturę techniczną projekt planu zawiera zapisy, które korzystnie wpłyną na stan powietrza i warunki gruntowo-wodne analizowanego obszaru.

4.9 Możliwość ograniczenia negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko

Zmiany jakie wprowadza projekt planu w ETAP-ie I w stosunku do istniejącego stanu użytkowania terenów dotyczą przede wszystkim znaczącego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia znaczącej części analizowanego obszaru w tereny zabudowy, w tym systemami fotowoltaicznymi, o wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie od zaledwie 10% (teren U) do nawet 60% (tereny MNW i MNW-ML) powierzchni działki budowlanej oraz w tereny komunikacyjne.

Zatem zaproponowane w projekcie planu w ETAP-ie I rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne znacząco rozszerzają dotychczasowe prawo miejscowe w kierunku urbanizacyjnym, co spowoduje, iż powierzchnia terenów dotychczas aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie znaczącemu zmniejszeniu.

W chwili obecnej obszar objęty opracowaniem posiada bardzo korzystne proporcje pomiędzy terenami aktywnymi biologicznie a terenami zabudowanymi, na korzyść czynnych przyrodniczo. Znaczną powierzchnię nadal stanowią tereny aktywne przyrodniczo, które w części ponownie przyjmują postać naturalnych zbiorowisk szaty roślinnej – są to bowiem obszary, w obrębie których zaniechano aktywności rolniczej i, w zróżnicowanym stopniu, ma miejsce postępująca naturalna sukcesja wtórna (zadrzewienia), czyli podnoszenie bioróżnorodności.

W ramach obszaru objętego opracowaniem w ETAP-ie I wyznaczono cztery zasadnicze grupy terenów:

- tereny nieinwestycyjne wyłączone całkowicie z możliwości urbanizacyjnej (tereny RN i ZN) - ok. 2,0% analizowanego obszaru;
- teren nieinwestycyjny wyłączony częściowo z możliwości urbanizacyjnej (tereny ZN-ZP) - ok. 1,0% analizowanego obszaru;
- tereny inwestycyjne (tereny zabudowy – MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, U, UK-UZ, PEF) – ok. 94,1% analizowanego obszaru;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi **Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – ETAP II**

- tereny komunikacyjne (publiczne (klasy głównej ruchu przyspieszonego i dojazdowej) i wewnętrzne) – ok. 2,9% analizowanego obszaru.

W ramach terenów przeznaczonych do zabudowy największy odsetek stanowią tereny zabudowy systemami fotowoltaicznymi (elektrowni słonecznych) – aż 77,5% powierzchni analizowanego obszaru. Pozostałe ok. 20% to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (a także bliźniaczej i szeregowej), rekreacji indywidualnej, zagrodowej, usługowej (w tym usług zdrowia i pomocy społecznej, usług kultury i rozrywki oraz usług publicznych). Należy zaznaczyć, iż generalnie są to nowe tereny inwestycyjne, które powstaną kosztem terenów dotychczas aktywnych przyrodniczo w postaci terenów użytkowanych rolniczo, z postępującą w części terenu naturalną sukcesją wtórną (zadrzewienia). Jedynie teren zabudowy zagrodowej (teren RZM) i zabudowy usługowej (teren U) są adaptacją stanu istniejącego.

Ok. 2,9% to tereny pod poszerzenie istniejącego publicznego oraz pod projektowany publiczny i wewnętrzny układ komunikacyjny.

Z możliwości inwestycyjnych jako tereny wolne od zabudowy projekt planu pozostawia ok. 3,0% jego powierzchni. Utrzymuje m.in. ich dotychczasową rolniczą funkcję (tereny RN) oraz przeznacza je pod zielen naturalną lub urządzonej (ZN i ZN-ZP).

Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia tabela 3.

Realizacja zaproponowanych w projekcie planu w ETAP-ie II rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych przyczyni się do częściowego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia około połowy analizowanego obszaru 3 (obejmującego działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej (tereny MN) o wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50% powierzchni działki budowlanej oraz w projektowany teren komunikacyjny publiczny klasy dojazdowej (teren KDD). Zatem powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie zmniejszeniu. Północno-wschodnią i południową część analizowanego obszaru oraz jego wschodnie krańce projekt planu utrzymuje w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny ogrodów działkowych z bardzo wysokim wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 85% powierzchni działki budowlanej.

W ramach obszaru objętego opracowaniem w ETAP-ie II wyznaczono trzy zasadnicze grupy terenów:

- teren nieinwestycyjny wyłączony częściowo z możliwości urbanizacyjnej (tereny ZD) - ok. 47,6% analizowanego obszaru;
- teren inwestycyjny (teren zabudowy – MN) – ok. 47,4% analizowanego obszaru;
- teren komunikacyjny publiczny klasy dojazdowej – ok. 5,0% analizowanego obszaru.

Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia poniższa tabela 4.

Do zapisów oddziaływujących korzystnie na środowisko oraz mogących ograniczyć negatywny wpływ na środowisko należy zaliczyć:

- zachowanie w terenie ZN-ZP istniejących warunków przyrodniczych na terenie doliny rowu melioracyjnego jako ciągu ekologicznego ważnego dla biocenozy regionu;
- zachowanie północnych krańców obszaru 6 (Gromadzice) w bezpośrednim sąsiedztwie ewidencjonowanych rowów melioracyjnych jako terenu zieleni naturalnej bez prawa do zabudowy, m.in. celem zapewnienia ciągłości przepływu wód w rowie melioracyjnym R-P-1(C) i R-5;
- zachowanie północno-zachodniej części i południowo-wschodnich krańców obszaru 11 (Wydrzyn) jako terenu zieleni naturalnej lub zieleni urządzonej;
- utrzymanie północno-wschodniej i południowej części oraz wschodnich krańców analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w dotychczasowym użytkowaniu jako terenów ogrodów działkowych (teren ZD);
- zachowanie południowych krańców obszaru 1 (Czarnożyły) w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy w celu ochrony występujących gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi **Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – ETAP II**

- zachowanie północnej części obszaru 5 (Emanuelina) w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy;
- wprowadzenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych: R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR) celem zapewnienia ciągłości przepływu wód;
- ustalenie obowiązku zachowania gruntów zmeliorowanych oraz zapewnienia odbioru wód z terenów zmeliorowanych położonych wyżej;
- nakaz zachowania minimalnego procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej określonego indywidualnie dla każdego przeznaczenia terenu;
- wprowadzenie ograniczeń w intensywności wykorzystania terenu.

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego, do którego ustaleń odnosi się niniejsze opracowanie, zawiera zapisy, które mają na celu zminimalizowanie kolizji jakie mogą zaistnieć przy urbanizacji przedmiotowego terenu. Warunkiem niezbędnym dla spełnienia przyjętych w projekcie planu założeń środowiskowych jest ich respektowanie przez użytkowników terenów.

Ustalenia projektu planu w odniesieniu do zasad użytkowania poszczególnych terenów m.in. mają na celu ochronę warunków środowiskowych analizowanego obszaru oraz ludzi.

Istotny wpływ na zagospodarowanie terenu badań mają również określone w projekcie planu zasady wyposażenia go w infrastrukturę techniczną. Systematyzują one działalność gospodarczą oraz urbanizację w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, zaopatrzenia w gaz oraz energię elektryczną, gospodarki odpadami oraz określają ogólne warunki korzystania ze środowiska. Ich respektowanie zapewni prawidłowe funkcjonowanie analizowanego obszaru. Do rozwiązań pro środowiskowych należy zaliczyć:

- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami;
- uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej poprzez:
 - ✓ ustalenie odprowadzania powstałych ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
 - ✓ dopuszczenie możliwości odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych;⁴⁹
 - ✓ dopuszczenie możliwość stosowania indywidualnych rozwiązań spełniających wymogi zawarte w przepisach odrębnych;
- ustalenie nakazu stosowania technologii i paliw zapewniających spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska;
- dopuszczenie możliwości stosowania do ogrzewania pomieszczeń i wytwarzania ciepłej wody użytkowej oraz do produkcji energii odnawialnych źródeł energii o mocy do 100kW (na terenach RZM, 1MNW, 2MNW i MNW-U do 500kW), na zasadach określonych w przepisach odrębnych (z zakresu energetyki oraz ochrony środowiska) z wykluczeniem turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji);
- ustalenie zaopatrzenia w gaz do celów gospodarczych i grzewczych z projektowanych gazociągów średniego ciśnienia;
- ustalenie nakazu wstępnego magazynowania odpadów na działce budowlanej w urządzeniach przystosowanych do tego celu.

Negatywne oddziaływanie terenów przeznaczonych do docelowej urbanizacji (tereny MNW, MN, RZM, MNW-ML, MNW-U, U, UZ-UK, PEF, KD i KR zajmujące łącznie 97,0% powierzchni analizowanego obszaru w ETAP-ie I oraz tereny MN i KD zajmujące 52,4% powierzchni analizowanego obszaru w ETAP-ie II) będzie się przejawiało przede wszystkim z(e): zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową i terenami komunikacyjnymi; zmniejszeniem powierzchni obszarów rolniczych (w tym

⁴⁹ Art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zmianami).

częściowo zadrzewionych); unieczynnieniem gleby pod zabudową i terenami komunikacyjnymi; uszczelnieniem terenu; wzrostem ilości odpadów i wytwarzanych ścieków; zwiększeniem spływu powierzchniowego wód opadowych i roztopowych w obrębie uszczelnionych powierzchni; wzrostem poziomu hałasu i wibracji; emisją zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza atmosferycznego.

Uciążliwości jakie powstaną w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie powinny znacząco wpłynąć na pogorszenie się walorów środowiska w skali wsi: Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn, Wydrzyn przy założeniu, iż ustalenia uchwały będą respektowane przez użytkowników terenów. Ww. negatywne oddziaływania ustaleń projektu planu nie powinny mieć również znaczącego wpływu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Ze względów sanitarnych zaleca się zadarnianie wszystkich wolnych od zabudowy i komunikacji powierzchni. Trawniki spełniają podstawową rolę sanitarno-higieniczną wychwytyjąc zanieczyszczenia, a sedymentacja pyłu na trawnikach przeciwdziała ich wtórnemu unoszeniu i przenikaniu do ziemi.

W celu złagodzenia zaproponowanych w projekcie planu ustaleń wskazuje się następujące propozycje rozwiązań:

- zachowanie możliwie największej powierzchni terenu biologicznie czynnego z roślinnością trwałą, w tym istniejących zadrzewień;
- stosowanie do utwardzania powierzchni materiałów przepuszczalnych;
- wprowadzanie do ziemi czystych wód opadowych i roztopowych;
- dalsze wyposażenie terenu w sieć kanalizacji sanitarnej;
- wyposażenie terenów w nieuciążliwe dla środowiska czynniki grzewcze zapewniające standardy emisyjne;
- stosowanie przez użytkowników poszczególnych terenów technologii i paliw zapewniających wysoki stopień czystości emisji spalin.

4.10 Rozwiązania alternatywne dla projektu planu

Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobu ich zagospodarowania, warunków dla nowej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej wskazują nowe możliwości dalszego rozwoju wsi: Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn, Wydrzyn w oparciu o istniejące uwarunkowania.

Wyznaczone w projekcie planu w ETAP-ie I i II tereny do urbanizacji stanowią kontynuację zapisów Studium..., które przeznacza analizowany obszar do urbanizacji – pod tereny:

- a) zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z usługami związanymi z obsługą rolnictwa oraz z uzupełniającą funkcją w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami - cały obszar 2 (Czarnożyły) i 7 (Leniszki); północna część obszaru 1 (Czarnożyły); wschodnia część obszaru 11 (Wydrzyn) – w projekcie planu tereny 1MNW, 2MNW, 3MNW, MNW-ML, 2UZ-UK;
- b) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami oraz z uzupełniającą funkcją w postaci zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych z usługami związanymi z obsługą rolnictwa – południowo-zachodnia część obszaru 11 (Wydrzyn) – w projekcie planu teren 1UZ-UK;
- c) ogrodów działkowych docelowo przekształcanych w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - cały obszar 3 (Czarnożyły) – w projekcie planu tereny 1MN, 2MN, 3MN oraz teren ZD;
- d) zabudowy usługowej – usług publicznych – cały obszar 4 (Czarnożyły) – w projekcie planu teren U;
- e) zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej dopuszczanej na zasadach równorzędnych – wschodnia część obszaru 9 i 10 (Wydrzyn) – w projekcie planu fragment terenu 6PEF i teren MNW-U;
- f) zabudowy produkcyjnej oraz magazynowo – składowej i zabudowy usługowej dopuszczanej na zasadach równorzędnych – znacząca część obszaru 9 (Wydrzyn) – w projekcie planu znacząca część terenu 6PEF;

- g) farm fotowoltaicznych – urządzenia wytwarzające energię z energii promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW - cały obszar 6 (Gromadzice), obszar 8 (Raczyn), obszar 9 (Wydrzyn) oraz na znacząca część obszaru 1 (Czarnożyły), obszaru 5 (Emanuelina) i obszaru 10 (Wydrzyn) – w projekcie planu tereny 4PEF, RZM (adaptacja stanu istniejącego), 5PEF, 6PEF, 1PEF, 2PEF, 3PEF, 7PEF.

Nie mniej jednak wyjaśnienia wymaga tu fakt, iż projekt planu południowe krańce obszaru 1 (Czarnożyły) pozostawia w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu (teren 1RN). Wiąże się to z faktem występowania gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze.

Zaproponowane w projekcie planu powyższe rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne są bardzo korzystne dla środowiska przyrodniczego i są przykładem polityki przestrzennej prowadzonej w sposób planowy i racjonalny z poszanowaniem uwarunkowań przyrodniczych.

Wprawdzie centralna i południowa część obszaru 1 (Czarnożyły); cały obszar 5 (Emanuelina), obszar 6 (Gromadzice), obszar 8 (Raczyn); zachodnia i centralna obszar 10 (Wydrzyn) oraz północno-zachodnia część obszaru 11 (Wydrzyn) zostały zachowane w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu. Nie mniej jednak, jako funkcję podstawową lub uzupełniającą Studium dopuszcza farmy fotowoltaiczne – urządzenia wytwarzające energię z energii promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW, co przełożyło się na wyznaczenie w projekcie planu terenów PEF.

Jedynie północne krańce obszaru 5 (Emanuelina) i północno-zachodnia część obszaru 11 (Wydrzyn) zostały wyznaczone jako tereny rolnicze (głównie użytki zielone) w dolinach rzek, cieków pełniące funkcje przyrodnicze i ekologiczne z zakazem realizacji nowej zabudowy. Projekt planu również wyłącza je z możliwości urbanizacji – odpowiednio teren 2RN i ZN-ZP.

W centralnej części obszaru 1 (Czarnożyły) został zarezerwowany pas terenu o szerokości 30,0 m pod projektowaną obwodnicę Czarnożył w ciągu drogi krajowej nr 45. Projekt planu również wyznacza teren drogi głównej ruchu przyspieszonego.

W przypadku braku realizacji projektu planu, środowisko nie pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Będzie nadal poddawane działaniu zarówno procesów naturalnych (sukcesja zieleni wysokiej), jak i antropogenicznych.

Gospodarowanie przestrzeni odbywać się będzie na podstawie prawa miejscowego. Od 2004 r. dla obszaru badań obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr XV/57/04 Rady Gminy w Czarnożyłach z dnia 29 marca 2004 roku – zgodnie z którym został on w znaczącym stopniu wyłączony z możliwości urbanizacyjnych. Tereny z możliwościami inwestycyjnymi to jedynie tereny: 1) zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - północna i południowa część obszaru 1 (Czarnożyły) i 7 (Leniszki); 2) pod usługi publiczne i komercyjne – wschodnia część obszaru 4 (Czarnożyły); 3) komunikacji – centralna część obszaru 1 (Czarnożyły), zachodnia część obszaru 4 (Czarnożyły). **Cały obszar 3 (Czarnożyły) to teren ogrodów działkowych.** Pozostałe tereny to tereny otwarte wyłączone z możliwości inwestycyjnych:

- tereny rolne, z zakazem wprowadzania obiektów kubaturowych nie związanych z produkcją rolną i zabudową rolną – centralna część obszaru 2 (Czarnożyły), zachodnia i wschodnia część obszaru 6 (Gromadzice), znacząca część obszaru 8 (Raczyn), cały obszar 9 i 10 (Wydrzyn), północno-wschodnie krańce obszaru 11 (Wydrzyn);
- tereny rolne z całkowitym zakazem zabudowy - cały obszar 5 (Emanuelina), znacząca część obszaru 6 (Gromadzice), obszaru 7 (Leniszki), południowo-wschodnie krańce obszaru 8 (Raczyn), znacząca część obszaru 11 (Wydrzyn).

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu zmiany istniejącego stanu środowiska polegałyby na dalszym wprowadzaniu na części analizowanego obszaru budynków o funkcji: mieszkaniowej (w tym w ramach zabudowy zagrodowej), usługowej (w tym usług publicznych), rekreacji indywidualnej (letniskowej) w terenie ogrodów działkowych oraz zabudowy związanej z gospodarką rolną z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. Wiąże się to z dalszym: częściowym uszczelnieniem powierzchni,

zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową i zagospodarowaniem, zmniejszeniem powierzchni obszarów otwartych, unieczynnieniem gleby pod zabudową, uszczelnieniem terenu i wzrostem odpływu powierzchniowego, wzrostem źródeł zanieczyszczeń środowiska, wytwarzaniem odpadów i ścieków, fragmentaryczną zmianą krajobrazu.

Brak realizacji projektowanego dokumentu przyczyniłby się do tego, iż na części powierzchni analizowanego obszaru nie pojawiałyby się nowe tereny do zabudowy.

Opracowywany projekt planu jest wynikiem zaistniałych potrzeb inwestycyjnych oraz stanowi gwarancję, iż urbanizacja przedmiotowego terenu będzie następowała w sposób planowy i racjonalny z poszanowaniem uwarunkowań przyrodniczych.

Projekt planu zawiera bowiem wiele zapisów prośrodowiskowych. Ustala szczegółowe zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz terenów i obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Nie mniej jednak właściwy stan środowiska analizowanego obszaru będzie zależny od respektowania przez użytkowników terenów założeń przyjętych w projekcie planu (warunek niezbędny do spełnienia).

Ponadto należy podkreślić, iż dopuszczona na znaczącej części analizowanego obszaru przedmiotowa inwestycja – farma fotowoltaiczna jest inwestycją proekologiczną. Podjęcie inwestycji spowoduje wybudowanie i funkcjonowanie nowego odnawialnego źródła energii oraz zastąpienie konwencjonalnych źródeł energii wykorzystujących paliwa kopalniane. Niepodjęcie inwestycji przyczyni się do utrzymania emisji substancji do powietrza na obecnym poziomie. Zatem realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza związanych ze spalaniem paliw stałych w skali lokalnej i regionalnej, a w związku z tym do poprawy stanu środowiska.

4.11 Przewidywane metody analizy realizacji projektowanego dokumentu

Projekt planu został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska.

Realizacja ustaleń projektu planu wymaga kontroli i oceny jakości poszczególnych elementów środowiska. Do kontrolowania i egzekwowania przestrzegania przepisów ochrony środowiska niezbędna jest wiarygodna wiedza o stanie środowiska, która jest zapewniana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W miarę potrzeb możliwe jest tworzenie lokalnych sieci monitoringu zapewniających śledzenie i kontrolowanie wpływu najbardziej szkodliwych punktowych lub obszarowych źródeł zanieczyszczenia i ich wpływu na środowisko lokalne.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu są następujące:

- ocena projektowanego oddziaływania oraz skuteczności przewidywanych w ustaleniach projektu planu działań zapobiegających, ograniczających, kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko;
- analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:
 - ✓ ocena stanu sanitarnego i jakości powietrza,
 - ✓ ocena jakości wód podziemnych,
 - ✓ badanie i ocena jakości gleb,
 - ✓ ocena warunków i jakości klimatu akustycznego,
 - ✓ ocena gospodarki odpadami,wykonywane raz na rok.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, czy w kontekście zachowania zrównoważonego, ładu przestrzennego. Proponuje się następujące wskaźniki służące analizie jakości środowiska:

- stan i jakość wód powierzchniowych i podziemnych;
- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa);
- wielkość poboru i jakość wód podziemnych;
- ilość i jakość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru;
- dysproporcje między siecią wodociągową a kanalizacyjną;
- jakość gleb;
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza;
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o technologie i paliwa zapewniające zachowanie standardów emisyjnych w rozumieniu przepisów odrębnych w ogólnym wytwarzaniu energii (%);
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%);
- ilościowa i jakościowa ewidencja odpadów - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%);
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%);
- jakość powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów;
- jakość klimatu akustycznego (dB) – uciążliwość akustyczna istniejących ciągów komunikacyjnych na podstawie pomiarów zarządcy drogi lub WIOŚ (dB).

Systematyczna kontrola stanu i funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w obrębie analizowanego obszaru oraz rygorystyczne egzekwowanie wymogów prawnych w tym zakresie w znaczącym stopniu ograniczy oddziaływanie analizowanego obszaru na środowisko gruntowo-wodne oraz na tereny sąsiednie.

Za monitoring poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialny jest przede wszystkim Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Dane z zakresu ochrony przyrody zapewniają zaś Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych. Jednostkami wspomagającymi zapewniającymi informacje są m.in. urzędy wojewódzkie, starostwa powiatowe, zarządy dróg, instytucje związane z gospodarką wodną (m.in. RZGW, IMGW) i inne. Wyniki badań prowadzonych przez w/w instytucje są powszechnie dostępne w raportach przez nie opracowanych.

Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub innych dostępnych źródeł należy pamiętać, że muszą się one odnosić do obszaru objętego projektem planu.

Ponadto zgodnie z art. 55 ust. 3. pkt. 5 ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zobowiązany jest prowadzić organ opracowujący projekt dokumentu.

4.12 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie będzie skutkowała transgranicznym oddziaływaniem na środowisko.

4.13 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (przed skierowaniem projektu planu do uzgodnień). Niniejsze opracowanie zostało sporządzone dla potrzeb zmiany miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn wykonanego na zlecenie Wójta Gminy Czarnożyły. Decyzja o przystąpieniu do sporządzania prawa miejscowego dla ww. obszarów została podjęta uchwałą Nr LI/267/22 Rady Gminy Czarnożyły z dnia 7 września 2022 roku.

Obszar objęty opracowaniem obejmuje łącznie jedenaście zróżnicowanych powierzchniowo fragmentów gminy położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg gminnych, powiatowych i krajowej nr 45 w obrębie:

- Czarnożyły:
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 2,2 ha położony przy drodze krajowej nr 45 i drodze gminnej nr 117455E obejmujący działkę nr ewid. od 451/10 do 451/15 – obszar 1;
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 0,4 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. 314 i 315 oraz fragment działki nr 316/3 – obszar 2;
 - ✓ **obszar o powierzchni ok. 1,6 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608 – obszar 3**
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 0,1 ha położony przy skrzyżowaniu drogi krajowej nr 45 i dróg powiatowych nr 4534E i 4535E obejmujący działkę nr ewid. 788 i 789 – obszar 4;
- Emanuelina - obszar o powierzchni ok. 1,8 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. 20/3, 19/1 i 19/2 – obszar 5;
- Gromadzice - obszar o powierzchni ok. 7,0 ha położony przy drodze gminnej nr 117459E obejmujący działkę nr ewid. 380 i 378/2 – obszar 6;
- Leniszki - obszar o powierzchni ok. 2,0 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. od 197/1 do 197/4 – obszar 7;
- Raczyn - obszar o powierzchni ok. 1,6 ha położony przy drodze gruntowej obejmujący działkę nr ewid. 337/2 i 337/4 – obszar 8;
- Wydrzyn:
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 12,7 ha położony pomiędzy drogą krajową nr 45 i drogą gruntową obejmujący działkę nr ewid. od 107/2 do 112 – obszar 9;
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 0,9 ha położony pomiędzy drogą krajową nr 45 i drogą gruntową obejmujący działkę nr ewid. 131 – obszar 10;
 - ✓ obszar o powierzchni ok. 0,9 ha położony przy drodze gminnej nr 117456E obejmujący działkę nr ewid. 164 – obszar 11.

Swoim zasięgiem obejmują one zróżnicowane powierzchniowo obszary od niespełna 0,1 ha do ok. 12,7 ha. Łączna powierzchnia obszaru to ok. 31,2 ha.

W ETAP-ie II procedurze wyłożenia do publicznego wglądu podlega jedynie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) – obszar 3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – obszar 1 i 2 oraz od 4 do 11 został już uchwalony w ETAP-ie I przez Radę Gminy Czarnożyły 23 sierpnia 2023 r. uchwałą Nr LXV/338/23 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 3 października 2023 r. poz. 8163). Aktualnie już wszedł w życie i obowiązuje.

Obszar badań cechuje zróżnicowana struktura funkcjonalno-przestrzenna. Nadal pozostaje w znaczącym stopniu aktywny biologicznie, mimo że zaznacza się coraz większa presja człowieka na środowisko.

Analizowany obszar cechuje zainwestowanie w postaci zabudowy **rekreacji indywidualnej (letniskowej) (północno-wschodnia część obszaru 3 (Czarnożyły))**; usługowej (w tym usług publicznych (cały obszar 4 (Czarnożyły)); zagrodowej (południowa część obszaru 6 (Gromadzice); mieszkaniowej jednorodzinnej (północna część obszaru 7 (Leniszki)). Pozostała znacząca jego powierzchnia nadal jest wolna od naniesień kubaturowych i pozostaje aktywna przyrodniczo w wodnym oraz rolniczym użytkowaniu z postępującą na części powierzchni naturalną sukcesją wtórną – zadrzewienia o różnym stopniu zwartości.

Charakterystyczną roślinnością analizowanego obszaru są wtórne zbiorowiska drzewiaste, zaroślowe, łąkowe, pastwiskowe, synantropijne (segetalne i ruderalne) oraz wodne i przywodne. Zbiorowiska wodne i przywodne tworzą hydrofity rowów melioracyjnych.

Reprezentantem zieleni jest zarówno zieleń wysoka jak i niska.

Podstawowym skupiskiem zieleni wysokiej na analizowanym obszarze są zadrzewienia o różnym stopniu zwartości (zwarte charakter lasu mają zadrzewienia w obrębie obszaru 5 (Emanuelina) 11 (Wydrzyn)). Ponadto zieleń wysoka ma postać szpalerów, skupisk i grup drzew, jak również pojedynczych drzew rosnących wzdłuż dróg, rowów melioracyjnych, na granicy pól i miedz (tzw. zieleń śródpolna).

Zieleń niską reprezentuje zieleń antropogenna charakterystyczna dla terenów użytkowanych rolniczo (grunty orne, łąki, pastwiska), jak również niezadrzewione rolnicze nieużytki (**znacząca część obszaru 3 (Czarnożyły) i 5 (Emanuelina)**).

Z działalnością człowieka (np. z uprawami rolnymi, zabudową, szlakami komunikacyjnymi) związana jest roślinność synantropijna. Obszarom zabudowy towarzyszy zieleń wprowadzana i architektonicznie ukształtowana przez człowieka.

Zatem obszary aktywne biologicznie nadal w znaczącej części są rolniczo użytkowane w postaci pól uprawnych oraz łąk i pastwisk, gdzie doszło do znacznego zniekształcenia środowiska roślinnego w stosunku do stanu naturalnego. Na części powierzchni analizowanego obszaru ma jednak miejsce zaniechanie aktywności rolniczej i w zróżnicowanym stopniu postępująca naturalna sukcesja wtórna (w tym zieleni wysokiej), czyli podnoszenie bioróżnorodności.

Zadrzewienia o zróżnicowanym stopniu zwartości, szpalery, skupiska i grupy drzew oraz zieleni śródpolna w postaci pojedynczych drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie dróg, rowów melioracyjnych, na granicy pól, miedz oraz zieleni nadwodna (cenne biotycznie i florystycznie nieleśne zbiorowiska roślinne występujące w bezpośrednim sąsiedztwie rowów melioracyjnych i obniżeniach terenowych) znacząco podnoszą bogactwo przyrodnicze szaty roślinnej analizowanego obszaru.

Charakter i usytuowanie obszaru badań powoduje, iż cechuje go zróżnicowane funkcjonalnie sąsiedztwo. Są to zarówno tereny otwarte pozostające w rolniczym (w części zadrzewionym), leśnym i wodnym użytkowaniu, jak również tereny komunikacyjne oraz zurbanizowane (zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna, usługowa, produkcyjna).

Prognoza... poddaje analizie stan środowiska obszaru, jego zagrożenia i potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektu planu.

W wyniku przeprowadzonej analizy poszczególnych elementów środowiska, tj. rzeźba, budowa geologiczna i surowce naturalne, wody powierzchniowe i podziemne, warunki klimatyczne, warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierząt, prawne formy ochrony przyrody i obszary Natura 2000, zabytki należy stwierdzić, iż na części powierzchni analizowanego obszaru występują niekorzystne warunki do urbanizacji. Główne ograniczenia i utrudnienia dotyczą:

- przyrodnicze:
 - ✓ ukształtowania powierzchni terenu – równiny zastoiskowe, dolinki denudacyjne;
 - ✓ osadów odsłaniających się na powierzchni terenu – osady ilasto-mułkowo-piaszczyste zagłębień wytopiskowych (budują podłoże znaczącej powierzchni obszaru 5 (Emanuelina)) oraz piaszczyste osady humusowe (budują podłoże znaczącej części obszaru 11 (Wydrzyn), południowej części obszaru 8 (Raczyn) i północno-wschodnich krańców obszaru 6 (Gromadzice)) stwarzające niekorzystne warunki do zabudowy – nie nadają się do zabudowy (grunty słabonośne, plastyczne, miejscami organiczne, o stałe wysokim (płytkim) poziomie wód gruntowych (powyżej 2,0 m p.p.t.), okresowo lub stale podmokłe));
 - ✓ urządzeń melioracji wodnych – ewidencjonowany rów melioracyjny: R-B i R-B-3 przebiegające przez obszar 5 (Emanuelina); R-C-2, R-P-1(C) i R-5 przebiegające przez obszar 6 (Gromadzice); R-L przebiegający przez obszar 7 (Leniszki); R-B przebiegający przez obszar 8 (Raczyn) oraz R-B-1 przebiegający przez obszar 11 (Wydrzyn) oraz grunty zmeliorowane (drenaż): znaczna

powierzchnia obszaru 6 (Gromadzice), 7 (Leniszki) i 8 (Raczyn) oraz niewielka powierzchnia w części centralnej i południowo-zachodniej obszaru 9 (Wydrzyn) i zachodnia część obszaru 10 (Wydrzyn);

- ✓ płytko zalegającego zwierciadła wody gruntowej - na głębokości 0-2 m p.p.t. związanego z osadami holoceniowymi w obrębie den dolin rzecznych i obniżen;
- ✓ gleb organicznych w postaci gleb murszowo-mineralnych i murszowatych wykształconych w obszarze 5 (Emanuelina) i 7 (Leniszki) oraz w postaci torfów niskich wykształconych w obszarze 6 (Gromadzice);
- ✓ gleb rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej występujących na południowych krańcach obszaru 1 (Czarnożyły) - grunty rolne chronione prawem przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze;
- ✓ **zadrzewień o różnym stopniu zwartości;**
- ✓ **zieleni śródpolnej;**
- pozaprzyrodnicze:
 - ✓ napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15kV – przebiegają przez obszar **3 (Czarnożyły)**, 5 (Emanuelina), 7 (Leniszki);
 - ✓ stanowisk archeologicznych – bardzo blisko południowo-wschodniej granicy obszaru 9 (Wydrzyn) (AZP 77-43/19);
 - ✓ bezpośredniego sąsiedztwa z drogą krajową nr 45;
 - ✓ bezpośredniego sąsiedztwa z drogą powiatową nr 4534E i nr 4535E;
 - ✓ bezpośredniego sąsiedztwa z **drogą gminną** nr: 117455E, 117456E, 117459E i **bez numeru**.

Charakter i położenie obszaru objętego projektem planu powoduje, że jego obecny stan środowiska nie jest już w stanie pierwotnej równowagi. W jego obrębie jest kilka zasadniczych problemów w zakresie uciążliwości oraz zagrożeń dla środowiska przyrodniczego przedmiotowego obszaru:

- prowadzona działalność rolnicza – źródło zanieczyszczenia gleb a w konsekwencji wód podziemnych (podnoszenie stężeń związków azotu i fosforu w glebie, emisja amoniaku, emisja produktów rozkładu materii organicznej, zanieczyszczenia powstające podczas użytkowania pojazdów i maszyn rolniczych); źródło chemicznej i mechanicznej degradacji gleb; źródło zanieczyszczeń obszarowych – spływy powierzchniowe z pól do wód powierzchniowych;⁵⁰
- drogi rangi krajowej nr 45, drodze powiatowej nr 4534E i 4535E oraz **gminnej** nr: 117455E, 117456E, 117459E i **bez numeru** - główne źródło emisji komunikacyjnych, uciążliwości akustycznej, wpływów powierzchniowych zawierających związki ropopochodne oraz zanieczyszczenia gleb (głównie metalami ciężkimi);
- **zabudowa - degradacja pierwotnej pokrywy glebowej; źródło zanieczyszczenia gleb; źródło „niskiej” emisji w wyniku spalania paliw stałych na potrzeby grzewcze;**
- indywidualna kanalizacja – poważne źródło zagrożenia środowiska gruntowo – wodnego (w sytuacji ewentualnej możliwości rozszczelnienia się zbiornika przy jego dłuższej eksploatacji powodującego przenikanie stężonych ścieków do ziemi);
- **napowietrzne linie elektroenergetyczne 15kV - liniowe źródło emisji pól elektromagnetycznych.**

Ponadto wart uwagi jest fakt, iż przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 45, której uciążliwość akustyczna jest odczuwalna również na analizowanym terenie - obszar 1 i 4 (Czarnożyły) oraz obszar 9 i 10 (Wydrzyn), dla których stanowi ona bezpośrednią granicę, a także obszar 11 (Wydrzyn), bowiem przebiega ona ok. 60-80 m na zachód od jego granic. Jest to ważny ciąg komunikacyjny znacząco obciążony ruchem.⁵¹

⁵⁰ Na terenie gminy Czarnożyły w 2018 r. obszary OSN (obszary narażone na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego) nie zostały wyznaczone.

⁵¹ Natężenie ruchu drogowego (ŚDR – średni dobowy ruch) w 2020 r. na DK 45 na odcinku Raczyn – Złoczew wg pomiaru przez GDDKiA wynosiło 7 204 pojazdów silnikowych na dobę. Nie mniej jednak dla ww. odcinka drogi krajowej nr 45 brak danych poglądowych udostępnionych przez Serwis GDDAKiA jako wms na portalu - <http://mapy.geoportal.gov.pl> (dostęp na

W związku z powyższym można wysnuć wniosek, iż na obszarze badań mogą występować przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku, nie mniej jednak w chwili obecnej w obszarze 1, 4, 9, 10 i 11 brak obiektów chronionych akustycznie.

Obiektami, które również mogą wywołać hałas są istniejące na terenie gminy elektrownie wiatrowe („wiatraki”) - głównym źródłem hałasu eksploatowanej elektrowni wiatrowej jest praca ruchomych części rotora. Są one zlokalizowane w miejscowościach: Czarnożyły (działka nr ewid. 1056, 1216, 915/2); Raczyn (działka nr ewid. 78/1, 94); Staw (działka nr ewid. 54/3, 65, 222, 236); Stawek (działka nr ewid. 258, 272). Dla poszczególnych elektrowni wiatrowych została przeprowadzona w 2008 i 2009 r. procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, która wykazała, iż żadna z elektrowni wiatrowych nie będzie oddziaływać w sposób ponadnormatywny na środowisko – nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych emisji hałasu dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

Standardy jakości środowiska akustycznego w porze dziennej i nocnej dla najbliższej zabudowy mieszkaniowej zostaną zachowane, bowiem maksymalny zasięg oddziaływania elektrowni wiatrowej (zasięg izol linii 45dB) obejmuje jedynie tereny rolne i zadrzewione, dla których zgodnie z prawem⁵² nie są ustalone standardy akustyczne.

Wg monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza przeprowadzanego na terenie województwa łódzkiego, w 2018 r. na terenie gminy Czarnożyły nie doszło do przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń dla SO₂, NO₂, CO, benzenu, O₃. Dla zanieczyszczeń takich jak CO, węglowodory brak jest prowadzonych pomiarów.

Ze względu na rolniczy charakter gminy zanieczyszczenia pyłowe - stężenie pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} były poniżej wartości dopuszczalnych. Doszło natomiast do przekroczenia średniorocznych wartości stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w centralnej i południowej części gminy ze względu na bliskie sąsiedztwo z Wieluniem.⁵³

W przypadku braku realizacji projektu planu, środowisko nie pozostanie na obecnym poziomie funkcjonowania. Będzie nadal poddawane działaniu zarówno procesów naturalnych (sukcesja zieleni wysokiej), jak i antropogenicznych.

Gospodarowanie przestrzeni odbywać się będzie na podstawie prawa miejscowego. Od 2004 r. dla obszaru badań obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr XV/57/04 Rady Gminy w Czarnożyłach z dnia 29 marca 2004 roku – zgodnie z którym został on w znaczącym stopniu wyłączony z możliwości urbanizacyjnych. Tereny z możliwościami inwestycyjnymi to jedynie tereny: 1) zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej - północna i południowa część obszaru 1 (Czarnożyły) i 7 (Leniszki); 2) pod usługi publiczne i komercyjne – wschodnia część obszaru 4 (Czarnożyły); 3) komunikacji – centralna część obszaru 1 (Czarnożyły), zachodnia część obszaru 4 (Czarnożyły). **Cały obszar 3 (Czarnożyły) to teren ogrodów działkowych.** Pozostałe tereny to tereny otwarte wyłączone z możliwości inwestycyjnych:

- tereny rolne, z zakazem wprowadzania obiektów kubaturowych nie związanych z produkcją rolną i zabudową rolną – centralna część obszaru 2 (Czarnożyły), zachodnia i wschodnia część obszaru 6 (Gromadzice), znacząca część obszaru 8 (Raczyn), cały obszar 9 i 10 (Wydrzyn), północno-wschodnie krańce obszaru 11 (Wydrzyn);
- tereny rolne z całkowitym zakazem zabudowy - cały obszar 5 (Emanuelina), znacząca część obszaru 6 (Gromadzice), obszaru 7 (Leniszki), południowo-wschodnie krańce obszaru 8 (Raczyn), znacząca część obszaru 11 (Wydrzyn).

28.04.2023 r.) w zakresie poziom hałasu równego wszystkim dobom w roku pochodzącego od pojazdów samochodowych – mapa imisyjna dla wskaźnika LDWN.

⁵² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112 ze zmianami).

⁵³ Zgodnie ze Stanem środowiska w województwie łódzkim Raport 2020, 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi, Łódź

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu zmiany istniejącego stanu środowiska polegałyby na dalszym wprowadzaniu na części analizowanego obszaru budynków o funkcji: mieszkaniowej (w tym w ramach zabudowy zagrodowej), usługowej (w tym usług publicznych), rekreacji indywidualnej (letniskowej) w terenie ogródków działkowych oraz zabudowy związanej z gospodarką rolną z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi. Wiąże się to z dalszym: częściowym uszczelnieniem powierzchni, zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej poprzez zajęcie zabudową i zagospodarowaniem, zmniejszeniem powierzchni obszarów otwartych, unieczynnieniem gleby pod zabudową, uszczelnieniem terenu i wzrostem odpływu powierzchniowego, wzrostem źródeł zanieczyszczeń środowiska, wytwarzaniem odpadów i ścieków, fragmentaryczną zmianą krajobrazu.

Brak realizacji projektowanego dokumentu przyczyniłby się do tego, iż na części powierzchni analizowanego obszaru nie pojawiałyby się nowe tereny do zabudowy

Opracowywany projekt planu jest wynikiem zaistniałych nowych potrzeb inwestycyjnych. Jednocześnie stanowi gwarancję, iż urbanizacja przedmiotowego terenu będzie następowała w sposób planowy i racjonalny z poszanowaniem uwarunkowań przyrodniczych.

Ponadto należy podkreślić, iż dopuszczona na znaczącej części analizowanego obszaru przedmiotowa inwestycja – farma fotowoltaiczna jest inwestycją proekologiczną. Podjęcie inwestycji spowoduje wybudowanie i funkcjonowanie nowego odnawialnego źródła energii oraz zastąpienie konwencjonalnych źródeł energii wykorzystujących paliwa kopalniane. Niepodjęcie inwestycji przyczyni się do utrzymania emisji substancji do powietrza na obecnym poziomie. Zatem realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza związanych ze spalaniem paliw stałych w skali lokalnej i regionalnej, a w związku z tym do poprawy stanu środowiska.

Projekt planu miejscowego składa się z części opisowej – tekst projektu planu (projekt uchwały Rady Gminy) oraz graficznej – rysunki projektu planu w skali 1:1000. Wyodrębnia tereny będące przedmiotem przepisów szczegółowych o różnym przeznaczeniu lub różnych sposobach zagospodarowania, wyznaczone liniami rozgraniczającymi i oznaczone na rysunkach projektu planu symbolami, dla których ustalono podstawowe przeznaczenie terenu.

Obszar objęty opracowaniem posiada bardzo korzystne proporcje pomiędzy terenami aktywnymi biologicznie a terenami zabudowanymi, na korzyść czynnych przyrodniczo. Znaczną powierzchnię nadal stanowią tereny aktywne przyrodniczo, które w części ponownie przyjmują postać naturalnych zbiorowisk szaty roślinnej – są to bowiem obszary, w obrębie których zaniechano aktywności rolniczej i, w zróżnicowanym stopniu, ma miejsce postępująca naturalna sukcesja wtórna (zadrzewienia), czyli podnoszenie bioróżnorodności.

Zmiany jakie wprowadza projekt planu w ETAP-ie I w stosunku do istniejącego stanu użytkowania terenów dotyczą przede wszystkim znaczącego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia znaczącej części analizowanego obszaru w tereny zabudowy, w tym systemami fotowoltaicznymi, o wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie od zaledwie 10% (teren U) do nawet 60% (tereny MNW i MNW-ML) powierzchni działki budowlanej oraz w tereny komunikacyjne. Zatem zaproponowane w projekcie planu w ETAP-ie I rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne znacząco rozszerzają dotychczasowe prawo miejscowe w kierunku urbanizacyjnym, co spowoduje, iż powierzchnia terenów dotychczas aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie znaczącemu zmniejszeniu.

Realizacja zaproponowanych w projekcie planu w ETAP-ie II rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych przyczyni się do częściowego rozszerzenia dotychczasowych możliwości urbanizacyjnych i przekształcenia około połowy analizowanego obszaru 3 (obejmującego działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej (tereny MN) o wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50% powierzchni działki budowlanej oraz w projektowany teren komunikacyjny publiczny klasy dojazdowej (teren KDD). Zatem powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie zmniejszeniu.

W celu minimalizacji negatywnych skutków funkcjonowania obiektów w obrębie terenów przeznaczonych projektem planu do urbanizacji zawiera on ustalenia w zakresie zasad wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Projekt planu ustala m.in.:

- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych i do ziemi oraz tworzenia i utrzymywania otwartych kanałów i zbiorników z tymi ściekami;
- uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej poprzez:
 - ✓ odprowadzanie powstałych ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej, na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
 - ✓ dopuszczenie możliwości odprowadzania ścieków do atestowanych, szczelnych zbiorników bezodpływowych;⁵⁴
 - ✓ dopuszczenie możliwości stosowania indywidualnych rozwiązań spełniających wymogi zawarte w przepisach odrębnych;
- nakaz stosowania technologii i paliw zapewniających spełnienie standardów emisyjnych określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska;
- dopuszcza możliwość stosowania do ogrzewania pomieszczeń i wytwarzania ciepłej wody użytkowej oraz do produkcji energii odnawialnych źródeł energii o mocy do 100kW (na terenach RZM, 1MNW, 2MNW i MNW-U do 500kW), na zasadach określonych w przepisach odrębnych (z zakresu energetyki oraz ochrony środowiska) z wykluczeniem turbin wiatrowych niespełniających warunków mikroinstalacji);
- nakaz wstępnego magazynowania odpadów na działce budowlanej w urządzeniach przystosowanych do tego celu;
- zaopatrzenie terenu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągu gminnego;
- zaopatrzenie w gaz do celów gospodarczych i grzewczych z projektowanych gazociągów średniego ciśnienia.

Wymagane projektem planu zapewnienie projektowanej zabudowie dostępności do prawie wszystkich sieci infrastruktury technicznej gwarantuje brak uciążliwości związanych z jej funkcjonowaniem.

W Prognozie dokonano oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych projektu planu, m.in. zgodności z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska (w tym szczególności wspólnotowego i krajowego), ochrony ustalonej na podstawie przepisów odrębnych, ochrony różnorodności biologicznej oraz ustalonych proporcji terenów o różnych formach użytkowania.

W granicach obszaru obowiązywania nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych, które podlegają ochronie na podstawie odrębnych przepisów. Projekt planu nie wyznacza terenów górniczych, ponieważ w obrębie terenu badań brak jest złóż surowców naturalnych posiadających ważną koncesję na wydobycie ustalającą zasięg obszaru i terenu górniczego.

W granicach obszaru objętego ustaleniami projektu planu nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Przedmiotowy obszar nie leży również w obrębie obszaru NATURA 2000.

Projekt planu uwzględnia tereny podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Uwzględnia konieczność zagospodarowania ich na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu prawa ustalanego na szczeblu krajowym (ustawowym).

Chroni istniejące urządzenia melioracji wodnych – ewidencjonowane rowy melioracyjne: R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR) oraz grunty zmeliorowane (prawie cały teren MNW-ML i 5PEF oraz fragment terenu: RZM, 4PEF, 6PEF, 7PEF, ZN, 2KDD, 2KR). Ustala zakaz likwidacji rowów. Wprawdzie dopuszcza możliwość przebudowy rowu, w tym jego przebudowę i przekrycie, ale jedynie w sposób

⁵⁴ Art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 ze zmianami).

zapewniający ciągłość przepływu wody i na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego. Ponadto projekt planu wprowadza obowiązek zachowania urządzeń melioracyjnych. W przypadku kolizji z realizowaną zabudową ustala obowiązek ich przebudowy lub likwidacji zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa wodnego. Przebudowa lub likwidacja urządzeń melioracyjnych jest możliwa jedynie pod warunkiem zapewnienia ciągłości odbioru wód z terenów zmeliorowanych położonych wyżej oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.

Projekt planu ustala zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Określa wymogi w zakresie ochrony stanowiska archeologicznego oznaczonego AZP 77-43/19 zlokalizowanego tuż za południowo-wschodnią granicą obszaru 9 (Wydrzyn). Wyznacza strefę ochrony archeologicznej obejmującą fragment terenu 6PEF, w granicach której w przypadku realizacji inwestycji związanych z koniecznością wykonania robót ziemnych, należy przeprowadzić badania archeologiczne w formie nadzorów na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Projekt planu nie wprowadza wymogów w zakresie ochrony dóbr kultury współczesnej ze względu na ich brak w granicach obszaru.

Z przepisów art. 113 ust. 2 pkt. 1 i art. 114 ustawy *Prawo ochrony środowiska* wynika potrzeba określenia w planie miejscowym, które z wyznaczonych terenów podlegają ochronie akustycznej. W projekcie planu, dla którego potrzeb sporządzono niniejszą Prognozę tereny MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, UZ-UK, ZD zaliczono do podlegających takiej ochronie, przyjmując dla nich klasyfikację akustyczną terenów jak dla terenów przeznaczonych:

- pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną – tereny MNW, MN, MNW-ML;
- pod zabudowę zagrodową – teren RZM;
- na cele mieszkaniowo-usługowe – teren MNW-U (w przypadku realizacji na działce wyłącznie zabudowy usługowej teren nie będzie podlegał ochronie akustycznej);
- pod domy opieki społecznej – tereny UZ-UK;
- na cele rekreacyjno-wypoczynkowe – tereny ZD.

Dla ww. terenów obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodne z aktualnymi przepisami z zakresu ochrony środowiska, których, zgodnie z ustaleniami projektu planu, nie wolno przekroczyć.

Zaproponowane w projekcie planu w ETAP-ie I rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne znacząco rozszerzają dotychczasowe prawo miejscowe w kierunku przekształcania powierzchni obszaru badań w tereny zabudowy i komunikacyjne. Spowoduje to, iż powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie znaczącemu zmniejszeniu.

W ramach obszaru objętego opracowaniem wyznaczono cztery zasadnicze grupy terenów:

- tereny nieinwestycyjne wyłączone całkowicie z możliwości urbanizacyjnej (tereny RN i ZN) - ok. 2,0% analizowanego obszaru;
- teren nieinwestycyjny wyłączony częściowo z możliwości urbanizacyjnej (tereny ZN-ZP) - ok. 1,0% analizowanego obszaru;
- tereny inwestycyjne (tereny zabudowy – MNW, MN, MNW-ML, RZM, MNW-U, U, UK-UZ, PEF) – ok. 94,1% analizowanego obszaru;
- tereny komunikacyjne (publiczne (klasy głównej ruchu przyspieszonego i dojazdowej) i wewnętrzne) – ok. 2,9% analizowanego obszaru.

W ramach terenów przeznaczonych do zabudowy największy odsetek stanowią tereny zabudowy systemami fotowoltaicznymi (elektrowni słonecznych) – aż 77,5% powierzchni analizowanego obszaru. Pozostałe ok. 20% to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej (a także bliźniaczej i szeregowej), rekreacji indywidualnej, zagrodowej, usługowej (w tym usług zdrowia i pomocy społecznej, usług kultury i rozrywki oraz usług publicznych). Należy zaznaczyć, iż generalnie są to nowe tereny inwestycyjne, które powstaną kosztem terenów dotychczas aktywnych przyrodniczo w postaci terenów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części wsi Czarnożyły, Emanuelina, Gromadzice, Leniszki, Raczyn i Wydrzyn – ETAP II

użytkowanych rolniczo, z postępującą w części terenu naturalną sukcesją wtórną (zadrzewienia). Jedynie teren zabudowy zagrodowej (teren RZM) i zabudowy usługowej (teren U) są adaptacją stanu istniejącego.

Ok. 2,9% to tereny pod poszerzenie istniejącego publicznego oraz pod projektowany publiczny i wewnętrzny układ komunikacyjny.

Z możliwości inwestycyjnych jako tereny wolne od zabudowy projekt planu pozostawia ok. 3,0% jego powierzchni. Utrzymuje m.in. ich dotychczasową rolniczą funkcję (tereny RN) oraz przeznacza je pod zielen naturalną lub urządzonej (ZN i ZN-ZP).

Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia tabela 3.

Zaproponowane w projekcie planu w ETAP-ie II rozwiązania funkcjonalno-przestrzennych częściowo rozszerzają dotychczasowe prawo miejscowe w kierunku przekształcenia powierzchni analizowanego obszaru - obszaru 3 (obejmującego działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w tereny zabudowy i komunikacyjne. Spowoduje to, iż powierzchnia terenów aktywnych biologicznie w stosunku do stanu istniejącego ulegnie zmniejszeniu.

W ramach obszaru objętego opracowaniem w ETAP-ie II wyznaczono trzy zasadnicze grupy terenów:

- teren nieinwestycyjny wyłączony częściowo z możliwości urbanizacyjnej (tereny ZD z bardzo wysokim wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 85% powierzchni działki budowlanej) - ok. 47,6% analizowanego obszaru;
- teren inwestycyjny (teren zabudowy – MN o wskaźniku powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 50% powierzchni działki budowlanej) – ok. 47,4% analizowanego obszaru;
- teren komunikacyjny publiczny klasy dojazdowej – ok. 5,0% analizowanego obszaru.

Proponowaną w projekcie planu strukturę użytkowania przedstawia poniższa tabela 4.

W Prognozie poddano ocenie proponowane w projekcie planu warunki zagospodarowania, które wynikają z potrzeb ochrony środowiska m.in. ochrony środowiska, ochrony bioróżnorodności i krajobrazu, ochrony warunków wodnych i gruntowych, ochrony powierzchni ziemi, ochrony powietrza, ochrony klimatu akustycznego oraz warunków przebywania i życia na analizowanym obszarze.

Z punktu widzenia nowo planowanych inwestycji projekt planu w ETAP-ie II zakazuje lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco, a na wszystkich terenach prócz terenu U także oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, a na terenach PEF dodatkowo zabudowy systemami fotowoltaicznymi wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy większej niż 1 ha.

Na terenie U projekt planu wprawdzie dopuszcza możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych, nie mniej jednak należy tutaj podkreślić, iż obecny etap – projekt planu to jedynie wskazanie przeznaczenia terenu. Nie ma jeszcze miejsca przesądzenie, jaka konkretna inwestycja zostanie zrealizowana. Dlatego też na obecnym etapie nie możemy odnieść się do konkretnej inwestycji możliwej do pojawienia się w obrębie terenu U. Zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko analizy odnoszą się do zaproponowanych w projekcie planu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i zagospodarowania przestrzennego. Rozpatrują przede wszystkim zaproponowane przeznaczenie poszczególnych terenów i zasady ich zagospodarowania. Przy braku informacji, jakie konkretne przedsięwzięcie zostanie zrealizowane brak jest możliwości określenia pełnego oddziaływania na środowisko. Dlatego też określenie oddziaływań w niniejszym dokumencie ma charakter głównie prognostyczny.

Warto również dodać, iż dopuszczone w projekcie planu przedsięwzięcia będą potrzebowały przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym ewentualnego sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz obowiązkowej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dopiero na tym etapie będzie możliwość pełnej oceny na środowisko, bowiem będą informacje o konkretnych inwestycjach i o konkretnych rozwiązaniach technicznych.

Jednocześnie należy podkreślić, iż w obrębie terenu U i MNW-U projekt planu nie zezwala na lokalizację zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi a w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych – zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku oraz stacji paliw, w tym autogazu. Zakazuje również lokalizowania działalności polegającej na gospodarowaniu odpadami.

Planowane zmiany zagospodarowania analizowanego obszaru wpłyną na stan środowiska. Analiza wpływu i przewidywanych skutków realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska tj.: powietrze; klimat; wody powierzchniowe i podziemne; zasoby naturalne; gleba i powierzchnia ziemi; świat roślinny i zwierzęcy oraz ekosystemy; klimat akustyczny; krajobraz; zdrowie ludzi i dobra materialne wykazała, iż może nastąpić pogorszenie jakości niektórych komponentów w stosunku do stanu obecnego. Wzrost możliwości inwestycyjnych na obszarze objętym uchwałą przyczyni się do wzrostu emisji spalin i pyłów do powietrza atmosferycznego oraz emitowanego hałasu, wzrostu zanieczyszczenia gleb, a w konsekwencji wód, poprzez wymywanie zanieczyszczeń i ich infiltrację w głąb ziemi. Największe zmiany zajdą w świecie roślinnym i zwierzęcym, a także w warunkach wodnych oraz w krajobrazie w wyniku dalszego zurbanizowania danego terenu.

Realizacja projektu planu nie wiąże się jednak z potrzebą przeprowadzenia procedury wyłączeń gruntów rolnych z produkcji rolniczej i przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze.

Zaproponowane w projekcie planu powyższe rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne są zatem bardzo korzystne dla środowiska przyrodniczego i są przykładem polityki przestrzennej prowadzonej w sposób planowy i racjonalny z poszanowaniem uwarunkowań przyrodniczych.

Wystąpi szereg czynników, które będą w różnym stopniu: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótko- i długoterminowym, stałym i chwilowym oddziaływać na poszczególne elementy środowiska. Niemniej jednak projekt planu zawiera szereg zapisów mających na celu ograniczyć uciążliwość tego terenu dla środowiska. Do zapisów oddziałujących korzystnie na środowisko oraz mogących ograniczyć negatywny wpływ na środowisko należy zaliczyć:

- zachowanie w terenie ZN-ZP istniejących warunków przyrodniczych na terenie doliny rowu melioracyjnego jako ciągu ekologicznego ważnego dla biocenozy regionu;
- zachowanie północnych krańców obszaru 6 (Gromadzice) w bezpośrednim sąsiedztwie ewidencjonowanych rowów melioracyjnych jako terenu zieleni naturalnej bez prawa do zabudowy, m.in. celem zapewnienia ciągłości przepływu wód w rowie melioracyjnym R-P-1(C) i R-5;
- zachowanie północno-zachodniej części i południowo-wschodnich krańców obszaru 11 (Wydrzyn) jako terenu zieleni naturalnej lub zieleni urządzonej;
- utrzymanie północno-wschodniej i południowej części oraz wschodnich krańców analizowanego obszaru – obszar 3 (obejmujący działkę nr ewid. od 1643 do 1664 i działkę nr ewid. 1608) w dotychczasowym użytkowaniu jako terenów ogrodów działkowych (teren ZD);
- zachowanie południowych krańców obszaru 1 (Czarnożyły) w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy w celu ochrony występujących gruntów rolnych IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia ich na cele nierolnicze;
- zachowanie północnej części obszaru 5 (Emanuelina) w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy;
- wprowadzenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych: R-B (teren 5PEF, 2RN), R-B-3 (teren 3PEF), R-B-1 (teren ZN-ZP), R-C-2 (teren 4PEF), R-P-1(C) (teren ZN), R-5 (teren ZN), R-L (teren MNW-ML, 2KR) celem zapewnienia ciągłości przepływu wód;
- ustalenie obowiązku zachowania gruntów zmeliorowanych oraz zapewnienia odbioru wód z terenów zmeliorowanych położonych wyżej;
- nakaz zachowania minimalnego procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej określonego indywidualnie dla każdego przeznaczenia terenu;
- wprowadzenie ograniczeń w intensywności wykorzystania terenu.

Ponadto stan środowiska zależeć będzie od rygorystycznego egzekwowania przez użytkowników terenów zarówno wymogów projektu planu, jak i innych wymogów prawnych z zakresu ochrony środowiska.

Realizacja ustaleń planu nie powinna mieć negatywnego wpływu na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 (uciążliwości będą występowały jedynie w skali lokalnej).

Atrakcyjność inwestycyjna omawianego terenu, która wynika z jego położenia jest bardzo duża. Konieczne jest jednak prowadzenie przemyślanej długoterminowej strategii ochrony i dbałości o środowisko tak, aby rozwój nie pociągał za sobą utraty dotychczasowej atrakcyjności tych terenów i nadmiernie nie obciążał środowiska naturalnego.

Łódź, dn. 19 września 2024 r.

ZAŁĄCZNIK NR 1

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, pod rygorem odpowiedzialności karnej, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2. pkt. 1) lit. b) oraz pkt. 2) ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zmianami) do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Danuta Sone-Pleska